Auctoritates
Ariſtotelis et aliorum Philoſo-
phorum per modum alphabeti
Cum notabili commento.

[illegible]

BIBL. UNIW. WROCŁAW

Li.: 400631

Repertorium ſiue Tabula nota

bilium Auctoritatū: articulorū: dictorum: et de omnib⁹ his que ex copioſiſſime dictis philoſophorū / et in primis excellentiſſimi Ariſtotelis philoſophorū principis olim Alexandri magni directoris. vtiliora ſaltim atq̃ in phiſico auditu magis neceſſaria denoſcuntur. A reuerendiſſimo et venerabili Beda preſbitero edita. et per eundem cōmentata: emēdata: atq̃ diligenter viſa. curioſe maſticata: nec non ſuis in locis diligentiſſimis additiōibus admodum aucta. Deo optimo maximo duce fauſtiſſime inchoat.

Deo dependet celum ⁊ tota natura duodecimo metaphiſice.

❡ Illa auctoritas ſic intelligitur ꝙ celū et tota natura dependet a deo et hoc quo ad cōſeruari et non in fieri vel ꝓduci. Et ſic illa auctoritas non eſt cōtra phm in primo phiſicorū vbi ſic dicit Omne qđ fit. fit a ſubiecto p̄ſuppoſito.

Actus ſeparat et diſtinguit. ij. metaphiſice et. iij. de anima.

❡ Et intelligitur ſic ꝙ actus materialiter exiſtens ſepat et diſtinguit modo quāuis ſunt plures materie materialr diſtincte in diſtinctis ſubiectis tunc vtiq̃ videt ꝙ materia in ſe includit actum quod eſt cōtra phm in p̄mo phicorū qui dicit ꝙ materia habet ſe pure paſſiue et nullo mō actiue. Reſpondet ꝙ materia bene ſepat ⁊ diſtinguit per actus incluſos. q2 materia ex ſui natura nullius eſt actiuitatis.

Auctoritas arguendo ab eſſe et poſſe eſt bona conſequentia et communis regula.

❡ Et intelligitur ſic. arguēdo affirmatiue et ſine diſtributiōe et ſine dictione includendo negationē. Vñ non ſequit a eſt maximū corpus qđ eſt ergo a eſt maximū corpus qđ poteſt eſſe ꝯña non valet. quia antecedens poteſt eſſe verum ſine conſequente.

Albū fit ex nigro. muſicus fit ex nō muſico. p̄mo phiſicorū.

❡ Ibi dicit ꝙ ex debet dicere circūſtantiam ordinis. Sz qñ dicitur lignū debet componi ex ſuis medietatibus. Ibi ly ex debet dicere circumſtantiam temporis.

Album de per accidens eſt quantū ꝑ phm̄ in p̄dicamētis.

❡ Ibi dicit ꝙ phūs vult ꝙ ille termin⁹ album ponitur in p̄nto q̄titatis de per accidens.

Agente eodem modo exiſtente et materia eadez erit idem effectus. ſcđa metaphiſice.

℄ Intelligitur ſic tam de agentibus principalibus ꝙ̃ inſtrumentali
bus ita ꝙ ſit omnino idem agens et idem paſſum eodem modo diſ-
poſitum tunc non fiunt diuerſi effectus ſed vnus tantum.

Appetitus materie non eſt niſi motus materie ad formā
Commentator primo phiſicorum.

℄ Reſpondetur ꝙ cōmentator capit motum valde large ſiue ꝓprie
videlicet pro naturali inclinatione.

Aliqua res naturalis diſtinguit̄ ab artificiali.ij.phi.i pnci

℄ Dicit̄ ꝙ phūs loquitur ibi indefinite vel ꝑticulariter et ſic illa eſt
vera. vel dicit̄ ꝙ ſolum voluit ꝙ res naturales differant ab artifici
alibus ratione et non re.quia eadem eſt res.

Alchimiſte dicunt ꝙ ex ferro vel cupro poteſt fieri aurum
per eorum artem.

℄ Vbi dicitur ꝙ ex ferro vel cupro fit aurum vel argentū.apparen-
ter non aūt exiſtenter et ratio eſt.quia per nullam artem forma ſubſtā
tialis poteſt poni in eſſe ſpeciuoco alterius forme.

Ars ſimpliciter facit materiam primo phiſicorum.

℄ Dicit̄ ꝙ intelligit̄ de materia ſcda nō aūt de materia pria.qꝛ mate
ria pria nō eſt facta.qꝛ eſt ingn̄abilis ⁊ incorruptibilis vt patꝫ ibidē

Accidentis non eſt accidens quarto metaphiſice.

℄ Intelligitur ſic. accidentis non eſt accidens tanꝙ̃ ſubiecti origi-
nalis. et ſic ſtat bene ꝙ albedo eſt in ſuꝑficie que etiam eſt vnum acci
dens.Et linea habet rotunditatem et corruptibilitatē. Sed hoc nō
tanꝙ̃ ſubiectum originale.quia originaliter eſt in ſubſtantia.

Accn̄s diffinitur ꝑ ſubiect̄ū ſuū.vij. metaphi. Et ſic albū
eſt ſubiectū hn̄s ſufficientē albedinē ꝑ ſui denoiatiōem.

℄ Et intelligitur ſic de diffinitione deſcriptiua non aūt eſſentiali.qꝛ
oportet ꝙ talis detur per verum genus et ꝑ dr̄iam eſſentialē. Et ta
lis indicat quid eſt eſſe rei vt patet primo topicorum.

Anima quantuꝫ ad partem intellectiuam nullius corpo-
ris eſt actus ſcdo de anima.

℄ Reſpondetur ſecundū cōmentatorem. ꝙ debet intelligi de intel-
lectu diuino et non humano.

Actui repugnat accidere actū ꝑ phm̄ i de ſubſtātia orbis.

℄ Reſpondetur ꝙ actus ſubſtantialis non poteſt recipe alium actū
ſubſtantialem ſed bene accidentalem.

Archa non eſt lignum nono metaphiſice.

℄ Reſpondet̄ ꝙ phūs ponit modū loquendi vulgariū. Vel pōt dici
ꝙ ipſe vult ꝙ totum compoſitū non verificatur de ſua materia. Et
ideo vult ꝙ archa non eſt lignum tanꝙ̃ ſua materia.quia al's totum
eſſet ſue ꝑtes et ecōuerſo.Vel poteſt dici ꝙ phūs vult ꝙ materia nō
dr̄ de toto ꝯpoſito in abſtracto.ſed bn̄ in cōcreto.vt archa eſt lignea

Actus ſunt ſuppoſitorum primo metaphiſice.

A p̄mis nanqꝫ ſubſtātijs nl'la exit p̄dicatio ꝑ phm̄ i p̄ntſ.

℄ R̄ndetur ꝙ intelligit̄ a primis ſubſtātijs nulla exit p̄dicatio que
eſt ſuꝑioris de inferiori.qꝛ p̄me ſubſtantie non habent inferius ſaltē
eſſentialiter in predicatione vera directa et affirmatiua.

Anial eſt aniantius planta per autorē ſex principiorum.

℄ Dicitur ꝙ intelligit̄ ſic.Anial eſt ꝑfectius animatū ꝙ̃ planta.Vel
dicit̄ ꝙ anial plures habet potentias anie ꝙ̃ planta.qꝛ aial habet po
tentiam vegetatiuā et ſenſitiuam planta aūt caret ſenſitiua.

Anima vegetatiua eſt animaliū prima.prio ⁊ ſcdo.de aia.

℄ Ibi dicit̄ ꝙ phūs loquitur de cōmunitate prioritatis. et vult ꝙ
in pluribus reꝑitur aia vegetatiua ꝙ̃ ſenſitiua vel intellectiua.

Actus actiuorum ſunt in patiente p̄diſpoſito ſcdo de aia.

℄ Intelligit̄ ſic.Si aliqd actiuū vel agens debet actū agere vel etiā
ꝓducere aliquē effectū in ipſo patiente. tunc oportet ipm̄ patientem
eſſe bene diſpoſitū ad illum actum ſuſcipiendū. Etiam eſt vera vtr.et
hoc ſi mutaret̄ numerus in numerū.vt ſic. Om̄is actus actiuus eſt
in paciente prediſpoſito.

Ab inſufficiente nihil fit primo phiſicorum.

℄ Intelligit̄ ab inſufficiente nihil fit de ſolo.Sed cum addito ſupe-
riorum ex inſufficienti bene aliquid fit.

Anima eſt abſtracta a corpore ꝑ cōmentatorē.iij.de aia

℄ Et videt̄ ꝙ non eſt ſubiectū in libro de aia. qꝛ tunc non cōſidera
tur ſcd̄m rōnem adequatā ſcd̄m quā ponit̄ eſſe ſubiectum in libro de
aia.qꝛ in de aia cōſiderat̄ ꝓut eſt principiū oꝑationū corꝑis aia-
ti.et ꝓut illa principalr̄ ſe tenet ex ꝑte anie. Item notandū ꝙ illa au
ctoritas ſcd̄m cōmentatorē ſcd̄m vnam viam tenet. Vel ꝙ cōmenta-
tor non eſt locutus aſſertiue. Aliter poteſt dici licet aia eſt abſtracta
a materia ſcd̄m eſſe eſt tamē cōiuncta materie ſcd̄m oꝑationē. Sed di
ceret aliquis aia etiā alia a corꝑe cōſiderat̄. ij.phiſicorū.et ſic vide
tur ꝙ non debet cōſiderari.in libro de aia. qꝛ ſunt diſtincte materie.
R̄ndetur ꝙ hoc non eſt ſcd̄m rōnem adequatā ſcd̄m quaꝫ ponit̄ eſſe
ſubiectū in de anima. qꝛ in phiſicorū cōſiderat̄ ꝓut eſt principiū mo-
uendi et quieſcendi. Sed in de aia conſiderat̄ ꝓut eſt principiū oꝑa-
tionū corꝑis aiati et ꝓut illa principalr̄ ſe tenet ex parte anie.

Accidentia magnam partem conferunt ad cognoſcendū
ꝙ quid eſt.j.de anima.

℄ Illa auctoritas ſcd̄m themiſtiū de accn̄tibus ꝑ ſe.ꝓꝛijs intelligi
tur.qꝛ dicit non em̄ cognoſco ignem per fumū ſed ꝑ calorēꝫ. Etiam
intelligit̄ de accn̄tibus cōmunibus ſcd̄m ſe ſumptis et ad inuicem cō
binatis.vt cognoſco ſortem ꝑ illa accidentia ſimul ſumpta et cōbina
ta ſcꝫ habens ruffos crines et eſt albꝰ nigrū capitiū blaueā tunicam

Accn̄tia nō cognoſcunt̄ demonſtratiue.primo poſteriorū.

℄ R̄ndet̄ ꝙ hoc verū eſt a priori ꝗuis a poſteriori fieri pōt.qꝛ vtiqꝫ

ꝓpria accidentia demōſtrant de ſuis ſubiectis et ſic faciunt demōſtra
tionē et cognitionē ſubſtantie. Sic de ꝓpriis accidentib⁹ dr ꝙ nō ime
diate notificāt demōſtratiue ſubſtantiā ſed bñ mediate. Quia ex pluri
bus accidentib⁹ cōibus diſcernit accidens ꝓpriū et ſic mediate noti
ficant ſubſtantiam ſecus eſt de accidente cōmunium.

A proportione minoris equalitatis non fit actio.

¶ Notandū ꝙ duplex eſt ꝓportio. Una eſt ꝓportio quātificatiua me
diante qua vnū extenſiuū quantū alteri ꝓportionat. Alia eſt ꝓportio
actionis et de illa intelligitur auctoritas. Unde corpus ad non corpus
bñ eſt ꝓportio ſcḋa. ſm aliquā virtutē ſicut inter corpus et animam.

Anima non habet aliq̃ȝ operationeȝ propriam quā non cōmunicet corpori primo de anima.

¶ Intelligitur de aīa intrinſica que eſt in corpe ſicut quando eſt to
tum compoſitum. et ſic excludit anima exuta a corpore.

Ars et ſcientia diſtinguuntur ſexto ethicorum.

¶ Et debet intelligi capiendo ſcientiā ſtricte ſolū ꝓ habitu ſpeculati
uo. et etiam capiendo artē ſtricte ſolū ꝓ habitu practico. Sȝ capiēdo
illos eque cōiter taȝ ꝓ habitu practico ꝙ ſpīfico tūc nō diſtinguunt.

A maiori debet fieri denominatio ſexto phiſicorū.

¶ Intelligit de qualitatib⁹ poſitiuis et maxime intenſiuis non aūt
oportet de ꝑuatiuis fieri denoīationē ſicut tenebre denoīatū tenebro
ſuȝ. Et valet tm̄ ſicut a maiori id eſt a digniori debet fieri denoīatio.

Act⁹ ⁊ potētia ſunt maxie oppoſita ꝑ cōmētatorē. ij. de aīa.

¶ Intelligit ſic vno mō ꝙ ſint maxime oppoſita ſiue contraria. i. cō
muniſſime oppoſita. qȝ dicit ꝙ circuiunt oīa predicamenta. et ſic non
vult ꝙ ſint cōtraria ꝓprie dicta. Alio mō dr ꝙ ꝑ actū intelligit ēnti
alē actualē ⁊ ꝑ potentiam ēntialē potētionalē Et vult ꝙ actu eſſe et ſm po
tentiā eſſe opponunt et hoc ſic eſt verū capiendo oppoſitioneȝ large.

Ab hoc quidē ente omīb⁹ deriuatū eſt eſſe et viuere. j. celi.

¶ Intelligit ꝙ phūs loquit ibi ꝑticulariter vt ſit ſenſus ab hoc ente
. i. a primo ente. i. a deo deriuatū ē oīb⁹ eſſe ⁊ viuere. Alio mō dr ꝙ phūs
loquit vlr de omībus. Sed. d. ſi ſic tunc ſequeret ꝙ materia prima et
celū eſſent gn̄ata et deriuata a primo ente. Rñdet ꝙ aliquid dicit eſſe
deriuatum dupl̄r. Uno mō inchoatiue et ſic omīb⁹ non eſt eſſe deriua
tum viuere naturaliter a primo ente ſicut materia celi et materia pri
ma. Alio mō cōſignificatiue vel gubernatiue. et ſic omnia alia a primo
ente habent eſſe et viuere. Et ſic materia pria et celū hñt deriuatū eſſe
a primo ente. cū purū ens ꝯſignificat et gubernat omīa mūdi viuentia.

Ad corruptionē ſubiecti ſequit corruptio ſcie prio poſterio.

¶ Rñdet ꝙ hoc intelligit de ſubiecto inheſionis et nō attributiōis.

Animal eſt prius homine per Purphirium.

¶ Intelligitur in ſuppoſitiōe materiali vt ly aīal eſt prius homine
id eſt ille terminus animal eſt cōmunior ꝙ homo.

Accidentis non eſt eſſe ſed ineſſe. vij. metaphiſice.

¶ Intelligit ꝓpriiſſime capiēdo eſſe ⁊ nō cōiter vt extendit ſe ad ineſſe.

Accñs non migrat de ſubiecto in ſubiectum. vij. metaphi.

¶ Intelligit de ſubiecto inheſionis et non attributiōis ſeu denoīati
onis. Vel dicit ꝙ verū eſt ſm numerū non aūt ſm ſpetiem.

Abſurdum eſt ſimul querere et acquirere ſcientiam et modum ſciendi ſcḋo metaphi.

¶ Illa autoritas dupl̄r intelligit. Uno mō vt in vbis ſtat ſimplici
ter et ſic eſt vera ſine gloſa. Alio mō ſi per ſciam intelligit metaphiſi
ca et ꝑ modū ſciendi loyca tunc ſenſus eſt abſurdū eſt ſimul acquire
re metaphiſicam et loycam. quia metaphiſica preſupponit loycam. er
go loyca debet preſciri.

Ab agēs vniforme ſequit act⁹ et effect⁹ vniformis prio celi

¶ Intelligit dummō agens totale cōcurrit vniformiter. tunc talis
effectus ſaltem principaliter intentus manet vniformis.

Ab eodem non poſſunt produci diuerſa ſpecifice diſtincta ſcḋo de generatione.

¶ Intelligitur ab eodem ente naturali non poſſunt ꝓcedere diuerſa
et ſpecifice diſtincta.

Aurum eſt incorruptibile ſecundū alchimiſtas.

¶ Intelligit ſic. Aurū eſt incorruptibile. i. valde duratiuū inter oia
alia metalla. qȝ durat vltra ordinationē humanam.

A volūtate antiq̄ nō ꝓcedit actio noua. cōmēta. viij. phiſi.

¶ Intelligit ſic. A voluntate antiqua. i. a deo non ꝓcedit actio no
ua. i. in nouū volitū. qȝ deus nō incipit aliquid de nouo velle. qȝ quic
quid deus voluit. ab eterno voluit. Vel ſic a volūtate antiqua non ꝓ
cedit actio noua ſibi ſimilis que non ꝓceſſit in ſpetie.

Ad ꝓductionē effect⁹ ſufficiunt duo ſcȝ voluntas et poteſtas. ꝑ Boetiū in de cōſolatiōe philoſophie ꝓſa. ij. li. iiij.

¶ Intelligitur non abſolute ſed limitate referunt voluntas et potē
tia ad actionē. tunc autoritas habet veritatē. Sȝ ſi referunt ad actio
nem et ad temp⁹ eternū. tunc non ſufficiūt niſi ſint velata ad idem tē
pus. Unde grāmatic⁹. Ego volo poſſum legere ergo lego abſolute nō
valet. Sȝ bene valet ego nūc et ꝓ nunc poſſuȝ legere ergo nunc lego.

A priuatiōe in hītū impoſſibilis ē regreſſio ꝑ phm̄ in ꝑdi.

¶ Intelligit de illa priuatiōe que priuat actū et potentiā ſimul non
aūt de illa que priuat ſolū actū. quia ibi bene eſt poſſibilis regreſſio.

Aīa q̄ ē intellect⁹ forſitan manet p⁹ ſuū cōceptū. ij. meta.

¶ Rñdet ꝙ ibi phūs loquit dubitatiue ſed non aſſertiue. Et ideo di
cit forſitan que dictio eſt nota dubitationis.

Actio et paſſio ſunt actus diuerſarū potentiarū. ij. de aīa

¶ Ibi dicit ꝙ diuerſarum potentiarū ſunt actus. potentie enim non

diſtinguuntur ꝑ actus. Sꝫ qꝛ actio et paſſio ſunt diuerſarū potentiarū. igit̄ ſunt diſtincta qđ eſt contra phm̄. iij. phiſi: qui dicit ꝙ oīs actus eſt paſſio patꝫ. qꝛ actio eſt actus potẽtie actiue. paſſio vō dicit̄ actio potentie paſſiue. Ibi dicit̄ ꝙ auctoritas intelligit̄ ꝑticulariter ⁊ non vlr̄. qꝛ actio et paſſio ſunt idem materialr̄ ſed differunt formalr̄.

Ab abſtracto ad cõcretū eſt bon a cõſequentia. ij. topico.

¶ Ibi dicitur ꝙ verū eſt in predicationibus quiditatiuis et eſſentialibus non autem in accidentalibus igitur.

A ſilr̄ cā ī ſpē nō ꝓcedūt diuerſi effect⁹ ꝑ cõmẽtato. ix. meta.

¶ Rñdetur ꝙ ly idem capit̄ multiplr̄ ſcꝫ idem in nūero idem in ſpē idē in gñe mō aliqua tñ bñ ꝓcedūt ad eoſdē effect⁹ in gñe. ergo ſūt idē

Aīal eſt ſubſtantia hoīs et equi ſꝫm naturā cõem ꝑ cõmenta. primo meta. et ſi ſic tunc natura cõis eſſet poneda.

¶ Ibi dꝛ ꝙ ly eſt capit̄ in actu ſignato ſic ꝙ ille terminus aīal ꝑcat ſubſtantiā hōis et equi ſcđm naturā cõem id eſt ſub ratione generis vel ſub conceptu cõmuni termini aīali correſpondente.

Aqua alit ignem tertio de anima.

¶ Ibi dicit̄ ꝙ aqua non capitur ꝓ humido ſimplr̄. Sed capit̄ ꝓ humido pigui et ſubtili. qꝛ hoc nutrit ignem ſicut videm⁹ ad expꝫgentiā vt butirum oleum ſubtile vinum cõbuſtū. Et vltra debet intelligi de nutritione impropꝛie dicta quia nullū purū elementū nutrit.

Accidentia dicuntur entia ad aliquid pꝛio ethicorū.

¶ Intelligit̄ ꝙ accidentia non habẽt eſſe per ſe niſi in compatiōe ad aliquid et ad ſubiectū quia accidens eſt menſura ſubſtantie.

Accidentia aſſimilantur propagini pꝛimo ethicorū.

¶ Intelligit̄ ſic ꝙ ꝓpago nō eſt arbor ſed aliqđ arboris a q̄ deriuat̄ arbor ita accñs nō ſūt entia ꝑ entis. i. ſubſtātie a q̄ ꝓpagant̄ ⁊ oriunt̄

Accidētia non ſunt entia ſed entis pꝛio ethi. et. vij. metaph.

¶ Intelligit̄ ꝙ non ſunt entia ꝓpꝛie capiendo ly ens que ſunt in ſubiectis. Sed cõmuniter capiendo ly ens bene ſunt entia.

Aīal cõſtituit̄ ex corꝑe et aīa tanq̄ꝫ a regēte et recto. j. poli.

¶ Intelligit̄ ꝙ in aīali aīa habet ſe vt regens et corpus habet ſe vt rectum quia eſt inſtrumentum anime.

Animalia manſueta digniora ſunt alijs animalibus non manſuetis pꝛimo politi.

¶ Intelligit̄ inquantū animalia. nam manſueta participant̄ aliqualiter regimine. Sed ſi oppoſitum inuenitur ſecus eſt.

Abſtinentia cibi confert febꝛicitanti ſanitatem. v. ethico.

¶ Reſpondet̄ ideo quia abſtinentia eſt ſumma medicina. Et eſt communis regula medicorum et vulgarium.

Actio et paſſio non continentur ſub inuicem. vi. ethico.

¶ Intelligitur ꝙ vnū non p̄dicatur de alio. quia illa predicatio non eſt bona actio eſt paſſio.

Ars imitatur naturam inquantū poteſt. ij. phiſicorū.

¶ Itē illa autoritas vā eſt dūmō natura eſt fundamētū illius artis.

Ars acquiſitiua cibi eſt naturalis aīalibus pꝛio politico.

¶ Intelligit̄ ꝙ natura eſt ſollicita ad ꝓuidendū de cibis aīalibus cum pꝛimo generat. Vel ſic qñ aliquis aliquid acquirit illud qđ natura acquirit tale acquirere eſt naturale.

Actiones principātes nō ſunt bone de ſe. vij. politicorum.

¶ Intelligit̄ ꝙ non ſunt bone niſi ꝑncipans differat ab alijs in bonitate naturali et acq̄ſita in tm̄ quantū vir differt a mlr̄e. ſeru⁹ a dño.

Actiones iuſticie neceſſarie ſunt in ciuitate ſed non eligibiles ſcđm ſe ſeptimo politicorū.

¶ Ibi dꝛ ꝙ per actiones iuſticie intelligunt̄ ſnīe ſupplitia cõdempnatorū et neceſſarie ſunt in ciuitate et tamē ſcđm ſe non fiunt eligibiles ſed vt eo melius ciuitas gubernetur et ſaluetur.

Actiones que ſunt circa diuitias et honores ſunt ſimpliciter eligibiles ſecundo phiſicorum.

¶ Ratio eſt quia ſunt quedam diſpoſitiones ad bonū et ad operationem bonarum vt patet ſeptimo politicorum.

Aīalia oīa alia ab hoīe ſola naturali intentiōe hñt ſuas actiones vt patet ibidem. ⁊ quedā aīalia pua hñt ſuas actiones ex cõſuetudine. vt canes. Sed homo inter aīalia dirigit actiones ſuas in rationē.

Accuſans debet eſſe melior accuſato. ij. politicorum.

¶ Ratio quia offitium accuſantis eſt oſtendere cauſas in aduerſario ſeu accuſato Etiam ideo. quia accuſans habet ſe vt agens. accuſatus vt patiens. Modo omne agens preſtantius eſt ſuo paſſo.

Actus. intellectus et appetitus ſunt ad inuicem cõcordes quarto ethicorum.

¶ Reſpondet̄ hoc eſt verum de virtutibus moralibus.

Affirmatio et negatio ſunt in mente quarto ethicorum.

¶ Intelligit̄ ſic ꝙ in mente. i. in intellectu pꝛactico ſunt affirmatio ⁊ negatio. Sed in appetitu eſt proſecutio et fuga.

Agricole magis appetunt lucrum q̄ꝫ honores. vi. ethico.

¶ Intelligit̄ ꝙ delectabilius eſt eis laborare q̄ꝫ principare et donare.

Agriculture poſſeſſio ē maxie naturalis ⁊ iuſta. j. iconomi

¶ Et hoc eſt duplici de cauſa. Prima eſt qꝛ ipſa non fit inhūaniter et beſtialiter. vel cum pctō et violenter ſcꝫ cuꝫ offenſiōe ꝓximi. Alia cauſa qꝛ ab agricultura ſumit̄ nutrimentū tanq̄ꝫ a materia. et tale nutrimentū eſt naturale. Alia poteſt eſſe ratio. quia agricultura confert ſanitatem et ſuperfluos et malos humores expellit.

Amatio generatur ex quadam conſuetudine.ix.ethicorū.

¶ Ratio eſt ſm Albertū.qꝛ amatio importat impetuoſaʒ inclinationem amoris et in ſpm appetitū qꝛ inclinatio cauſatur ex cōſuetudine

Amicitia paternalis maior eſt q̄ʒ filialis.viij.ethico.

¶ Ratio eſt. quia parentes magis cognoſcunt ꝙ filij qui ſunt ex eis procreati ꝓpter imꝑfectionem et cognitionē filiorum quam babuerunt quando naſcebantur filij.

Amicicia coniugalis non ſolum eſt propter creationem filiorum ſed etiam ꝓpter virtutem.viij.ethicorum.

¶ Intelligitur ꝙ amicitia cōiugalis non eſt ſolum ꝓpter creationeʒ filiorum boc eſt verum ſi ambe ſunt virtuoſe.

Amicus eſt alter ego.Nono ethicorū.

¶ Hoc eſt verū nō quo ad eſſentiā ſed ſic ꝙ ea bona que ſibi homo vult et amico ſuo.Vel ſm effectū dilectionis repn̄tat qn̄qꝫ alterū.qꝛ hō eſt condolēs ſibi in aduerſis.gaudet in ꝓſperis ſicut ſibi ipſi.

Amicꝰ debet ſe tenere ad amicū ſicut genu ad tibiā.ix.ethi.

¶ Hoc eſt verū ꝓut ly ſicut importat aliqualem ſimilitudinē.

Amicorū oīa ſunt cōmunia.nono ethico.et ſcđo politico.

¶ Hoc eſt verum ex conſenſu et fauore non aūt ex iure.vel aliter.amicorū oīa ſunt cōmunia.i.neceſſaria ſoluʒ in neceſſitate.Capiendo ly oīa diſtributiue ꝙ tn̄ valʒ ꝙ qđlibet cōe vtile ē cōe illi q̄ eſt in neceſſitate poſitꝰ.Sic ꝙ vnꝰ nō pōt ei ꝓhibere Vel intelligit̄ de vtili victu ali quo ad eiꝰ ſufficientiā. non aūt intelligendo quo ad alium vſum.

Amore venereo non eſt aliquem hominē poſſibile plures mulieres vehementer amare.octauo ethicorū.

¶ Hoc eſt verum de amore qui attenditur in coitu. Sed de vero amore dilectionis non habet veritatem.

Amor diuitiarū creſcit in infinitum.primo politico.

¶ Hoc eſt verum quo ad manifeſtationem actus.vel eſt verum de amore inordinato non autem ordinato.

Appetitus ſenſitiuus obicit rationem.decimo politicorū.

¶ Verū eſt quantū ad manifeſtationē actꝰ puta inquantū elicit actꝰ ſiue elicit̄ ſm formā rōis nō vltra ꝓgrediendo nec vltra ſuſpitiendo

Animal vigilans ſemꝑ laborat.ſeptimo ethicorum.

¶ Intelligitur in aliqua operatione non curando an talis operatio ſit magna vel parua.bona vel mala.

Actus et oꝑatiōes aīalis circa aīam ponimꝰ p̄io ethico.

¶ Ibi vult ꝙ pertinent ad operationes anime effectiue.

Ambobꝰ exn̄tibꝰ amicis ſanctū ē p̄honorare vitatē.j.ethi.

¶ Intelligitur de amicitia vera et ſpeciali.

Accidens et ſuū ſubiectū ſunt idem numero.decimo ethi.

¶ Intelligitur de accidente reali denominationis et non inheſionis.

Album ſolū qualitatē ſignificat.ꝑ phm̄ in p̄dicamentis.

¶ Illa eſt vera in ſignificatiōe formali non aūt in ſignificatiōe materiali quia vt ſic ſignificat ſubſtantiā cōnotare qualitatem.

Accidentis nō eſt diffinitio.ſeptio metaphi.et ſexto topico.

¶ Hoc eſt verū de diffinitiōe quiditatiua et eſſentiali ꝓprie dicta cuʒ hoc tn̄ ſtat ꝙ ad minꝰ accidētis adhuc bene ſit diffinitio deſcriptiua

Auarꝰ iniuſtꝰ ſunt circa bona q̄ ſunt ſimpl'r bona.v.ethi

¶ Ibi dꝛ ꝙ bona exteriora ſimpliciter ſūt bona qđ tn̄ eſt falſuʒ.Rn̄detur ꝙ illa auctoritas vult ꝙ bonū ſimpl'r ꝓut tm̄ valet ſicut ſcđm ſe non eſt malum ꝙuis ratione abuſionis ſit malum.

Actio nature ſemꝑ agit eodem modo.ſcđo phiſicorū

¶ Et ſic videt̄ ꝙ ſenſus nunq̄ decipiat̄ circa ꝓpriū ſenſibile eoꝙ ſenſatio eſt oꝑatio nature.Ibi dicit̄ ꝙ phūs ponit dr̄iam inter oꝑationem naturalē et fortuitā.Nam dꝛ ꝙ actio naturalis ſemꝑ fit eodem modo.et illud dictum eſt intelligendum ꝙ natura agendo circa eādē ſpeciē ceteris paribus ſemꝑ ꝓducit eundem effectum. Sed actio fortuita nunc fit ſic nunc aliter.

Aliqua anima nullius corporis eſt actus.ij.de aīa tractatu primo.

¶ Intelligit̄ ſic vno mō ꝙ aīa nullius corꝑis eſt actus qui eſt eductus de potentia materie Et hoc ſic eſt veruʒ de potentia intellectiua. Vel nullius corꝑis eſt actus tanq̄ inſtrumentū ꝓpriū. quia intellectus non indiget inſtrumēto proprio vel organo corporali.vel ſic nullius corporis eſt actus ſm inherentiam.

Agēs et patiēs debēt cōmunicare in materia.ij.de gn̄atōe

¶ Intelligitur de agente ꝓprio et patiente proprio. Sed intellectus ꝓprie non patitur ſed improprie.quia paſſione ſaluatiua.

Ad principia non eſt ratio ꝑ cōmentatorē.ij.topico.

¶ Hoc debet intelligi de principijs immediatis.vel ad principia nō eſt ratio approbatiua a priori licet ibi bene ſit ratio a poſteriori.

Album eſt in ligno per ſe.primo poſteriorū.

¶ Ibi dicit̄ ꝙ non vult ꝙ illa ſit per ſe vera.lignū eſt albuʒ.Sʒ vult ꝙ ibi ſit directa predicatio.Vel hec eſt per ſe denominatiua.albuʒ eſt lignū.quia predicatum denominat ſubiectum accidentaliter.

Album non eſt ſubſtantia Sed qualc.iiij.topico.

¶ Dicit̄ ꝙ verū eſt ꝙ albū non ſit ſubſtantia.i.terminꝰ ſubſtantialis quo ad ſcatum formale.Sed quo ad ſignificatum materiale.

Aīalia non eſt genus per Boetium in topicis.

¶ Intelligitur ꝙ terminus pluralis numeri animalia non eſt genus ad terminos ſingularis numeri.ſed bene ad terminos pluralis nūeri

Ad idem non ſequunt̄ duo oppoſita.primo priorum.

¶ Intelligitur ꝙ ad idem cõtingens non ſequunt duo oppoſita ſed bene ad idē impoſſibile. Et debet addi ad autoritatē copulatiue vł cõiunctim qꝛ ad vnā ꝓpõem bene ſequunt duo oppoſita diſiunctiue vt bñ ſequit homo currit ergo homo currit vel non currit.

Anima eſt rationalis per Anaſtaſium in ſimbolo.

¶ Rñdet ꝓ intellectu ly rõnale capit dupliciter. Vno mõ ꝓut eſt differentia cõſtitutiua hominis et ſic cõuertit cum illo termino homo Aliomõ capit ꝓut non eſt dñia anialis. ſed ꝓ rationali et ſic ania non eſt rationalis ſed rationalitatis.

A plurībꝰ terminis ſimplr ſumptis ad plures terminos ſm magis et minꝰ cõiter eſt bona cõſequnetia. ij. topco.

¶ Ex illa auctoritate elicit illa. Sicut ſimplex ad ſimplex ſic magis ad magis. ſic ꝓximū ad ꝓximū. Et intelligit ſic ꝙ debꝫ argui a terminis ſimpliciter ſumptis ad terminos minus ſumptos ſm magis et minꝰ ſic ꝙ añs et ꝯñs ſunt ꝓpões kathegorice. Et ſic bene ſequitur iuſtus eſt virtuoſus. ergo iuſtus eſt magis virtuoſus et maxime iuſtus eſt maxie virtuoſus. Et illo mõ valet ſeptem cõditionibꝰ additis. Prima ꝙ termini ſimplr ſumpti ſunt totalia extrema ꝯñtis. ꝓpter hoc non ſequit albū eſt dulce ergo magis album eſt magis dulce. Scda conditio ꝙ vtrumqꝫ extremū ſit pdicabile ſm magis et minꝰ ergo non ſequit hõ eſt anial. ergo magis homo eſt magis anial. Tertia cõditio ꝙ in añte ſit pdicatio per ſe ergo non ſequit bibere eſt bonū ergo magis bibere eſt magis bonū. Quarta ꝙ ibi ſit pdicatio ꝓprie paſſionis de ſuo ſubiecto. Quinta ꝙ vtrobiqꝫ ſit pdicatio directa. Sexta ꝙ ſumat conſtantia ſubiecti. Septima ꝙ ꝑcile ſit eadem copula in añte et ꝯñte et predicatū añtis reſtringetur per ſubiectum cõſequentis vel per aliquid ſibi ꝓportionabile.

Arguendo ab affirmatiua de pdicato finito ad negatiuā de predicato infinito valet cõſequentia ſcdo perihermenias vt ſortes eſt albus ergo non ſortes eſt non albus.

¶ Et intelligit materialr. formaliter non valet qꝛ arguit a non diſtributo ad diſtributū. Sed ſi argumentū debet valere ſm regulam tūc ſemꝑ a ꝑte ſubiecti debet poni terminꝰ ſingularis. vel terminꝰ cõmunis reſtrictus ad vnū ſuppoſitū. ergo ꝯña non valet homo eſt albus. ergo homo non eſt non albus. qꝛ oppoſitū conſequentis non repugnat antecedenti. ſed ſtat in veritate cum añte.

Arguendo a negatiua de predicato finito ad affirmatiuā de predicato infinito valet cõſequentia ſcdo periarmenias vt ſortes non eſt niger ergo ſortes eſt non niger.

¶ Illa regula ſolū tenet vitatē ſed magis tribus ꝯditionibꝰ ſaluis. Pria ꝙ arguat in ꝓpõnibꝰ de eſt tertio adiacēte. Scda ꝙ nõ arguat a nõ diſtributo ad diſtributū. ergo nõ ſequit oĩe anial nõ eſt aſinꝰ et oĩe anial eſt. ergo omne anial eſt non aſinus. Tertia ꝙ ſemꝑ in añte diſtribuatur predicatū ergo non ſequitur omne animal non eſt ergo omne anial eſt non anial qꝛ predicatū non diſtribuitur in antecedēte.

Arguendo ab affirmatiua de predicato infinito ad negatiuam de predicato finito valet conſequētia. ij. periherme niarū vt homo eſt nõ iuſtus. ergo homo nõ eſt iuſtꝰ

¶ Illa regula tenet vitatem ſaluis tribus caſibus. Primus qñ tam in affirmatiua ꝙ in negatiua pdicatū diſtribuat ꝓ qualibet dña temporis. Quia ſi hoc non fieret ſtante illo caſu ꝙ ſortes ꝓ vna medietate tꝑis alicuiꝰ hore nõ ſit albꝰ. et ꝓ alia medietate eiuſdē tꝑis ſit albus. Tunc arguēdo ſic Sortes eſt non albus ergo ſortes non eſt albus. ꝯña non valet. quia añs ꝯuenit ſorti et tñ ſibi non cõuenit ꝯñs. Sed ſi deberet valere opꝫ ꝙ ſic arguat ſcdm Marſi. Sortes eſt nõ albus ꝓ qualibet ꝑte tꝑis pñtis. ergo ſortes non eſt albus. Scda cõditõ ꝙ ſolū totale pdicatū infinitet ergo nõ ſequit hoc eſt pdicabile non eſſentialiter. ergo non eſt pdicabile eſſentialiter qꝛ ſtat ꝙ idem ſit pdicabile eſſentialr et accidētaliter reſpectu diuerſorū. Similiter patet ꝑ hoc ꝙ oĩes rõnes autoris cõſequentiarū non valent in nominibus adiectiuis. Et ſimiliter in alijs vt ibi habet. qꝛ ſemꝑ deficit illa ſcda cõditio. Tertia ꝯditio ꝙ arguat in ꝓpoſitiõibꝰ kathegoricis de ineſſe ꝛ nõ in modalibꝰ ergo non ſequit ſortes põt eſſe non albus. ergo ſortes non põt eſſe albus. Si aūt negatio poſtponit mõ in ſcda ꝓpõne tunc bene ſequit vt ſic ſortes põt eſſe non albus ergo ſortes põt eſſe non albus. et ſic bene valet.

Arguēdo a diuiſis ad cõiuncta eſt bona cõſequentia. ij. pi.

¶ Ibi ſciendū ꝙ ꝑ cõiunctū ſiue ꝑ pdicatū cõiunctū debet intelligi aggregatū ex determinatiõe et determinabili et pdicatū diuiſum eſt vnum illorū. Illa regula habet veritatē ſeruatis duabus cõditionibus. Prima ꝙ illa duo pdicata diuiſa non ſint accidentia alicuiꝰ tercij. Vel qñ vnū de per accñs videt ineſſe alteri tunc ꝯña non valꝫ. qꝛ nõ ſequit ſortes eſt albꝰ et ſortes eſt monachꝰ. ergo ſortes ē albꝰ monachꝰ. Etiā nõ ſequit ſortes eſt magnꝰ ꝛ ſortes eſt monachꝰ ergo ſortes eſt magnꝰ monachꝰ ſuppoſito ꝙ ſit ꝑue ſtature et magnꝰ in ſciētia qꝛ añs põt eſſe verum ſine cõſequente. Scda cõditio ꝙ vnū pdicatū non includat aliud ne cõmittatur nugatio quare non ſequitur ſortes eſt homo. et ſortes eſt animal ergo ſortes eſt homo animal.

Arguendo a coniunctis ad diuiſa eſt bona conſequentia. etiam ſecundo periar.

¶ Et habet veritatem ſeruatis quatuor cõditionibꝰ. Prima ꝙ predicata accidentalia debent determinare idem in añcedente et ꝯñte. et qñ hoc non eſt tunc regula non valet. Scda conditio ꝙ vnū pdicatuꝫ non ſit dictio diſtrahens reſpectu alterius ergo non ſequit ſortes eſt albus vt carbo ergo ſortes ē albꝰ. Tertia cõditio qñ arguit cum dictione ampliatiua ſic ꝙ ampliatio non variet et ergo non ſequit chymera eſt ens ampliatiū imaginabile ergo chymera eſt ens ꝛ chymera eſt ampliabilis. conſequens autem eſt vna copulatiua cuius vna pars eſt falſa ergo tota. Quarta qñ vnū predicatū eſt equiuocū tunc

non valet. quia non ſequiẗ hoc eſt canis latrabilis ergo hoc eſt canis
et hoc eſt latrabilis. q2 prima ps cõſequentis eſt ꝓpoſitio plures.

Aia ẽ ſubſtãtia in ſubiecto actu exñs ꝑ cõmẽtatorẽ vi meta

¶ Ibi diciẗ ꝙ vult per ſubiectũ cõmentator et per ſubſtantiã in actu
intelligere ſubiectũ organiſatũ. quia oĩe anĩal requirit ſubiectũ or-
ganiſatũ: Vnde ſubiectũ organiſatũ eſt illud qꝺ habet partes diuerſi
mode cõplexionatas ad diuerſa offitia exercendo deputatas.

**Aliud eſt magnitudo et magnitudis et caro et carnis eſſe
tertio de anima.**

¶ Illa auctoritas debet ſic intelligi. ꝙ phũs vult oſtendere moduꝫ
intelligendi ipſius intellectus. et ſic ꝑ magnitudinẽ ⁊ carnẽ intelligit
vlr intelligere vel ſub rationẽ cõis concept⁹. Sed per ly magnitudi-
nis et carnis eſſe intelligere debet ſingulariter ſcꝫ ſub cõditionib⁹ in
diuiduantibus. vult ergo tantũ ꝙ aliud eſt intelligendũ vlr et aliud
eſt intelligendũ ſinglariter. Et hoc eſt verum. et ponunẗ duplicia ex-
empla metaphiſicalia. vt magnitudinẽ et magnitudinis eſſe et natu-
ralia vt aquã eſſe aquã. modo cognitiõe ſenſitiua poſſum⁹ cognoſce-
re aque eſſe ſimiliter eſſe magnitudinis. Sꝫ ꝑ intellectũ poſſum⁹ ſo-
lũ cognoſcere magnitudinẽ que eſt vlr cognoſcere. Sꝫ di. tñ phũs di
cit ꝙ non eſt idem caro et carnis eſſe in quibuſdam et in quibuſdã eſt
idem mõ nequaꝗ̃ eſt idem intelligere vlr et ſingulariter; Rñdeẗ ꝙ
phũs vult ꝙ ipe intellectus non ſolũ cognoſcit vlr ſed etiam ꝑticu-
lariter. Sꝫ ſenſus cognoſcit ſingulariter ſolũ. Et ergo ſenſitiua cog
nitio cõuenit ſolũ intellectui materie cõiuncto et ſic qñ dicit Ariſto-
teles ꝙ in quibuſdaꝫ eſt idem caro et carnis eſſe. vult tantum ꝙ ſint
eiuſdem potentie ipſius intellectus.

Accidentia non habent materiam ſeptimo Metaphiſice.

¶ Reſpondeẗ ꝙ verũ eſt de materia ex qua quia illam non habẽt ſed
bene inꝗ̃ habent ſcilicet in qua ſunt ſubiectiue.

**Actus ⁊ potentia circuunt omnia predicamẽta per Com
mentatorem primo de anima.**

¶ Intelligitur vno mõ ſic ꝙ in quolibet predicamento ſunt termini
verificabiles de prima ſubſtantia mediante illo verbo eſt vel poteſt.
Vel ponunẗ ꝓdicabilia cum illis verbis eſt ⁊ põt. eſt vera. quia verũ
eſt dicere in genere ſubſtantie homo eſt vel põt eſſe anĩal ⁊ ſic de alijs
ꝓdicamentis. Alio modo intelligiẗ ſic ꝙ in quolibet genere predica
mentali inueniẗ aliquid qꝺ habet rõnẽ actus. et qꝺ habet rõnem po-
tentie. Sic iterũ eſt vera. q2 in quolibet genere reꝑiunẗ genera et dif
ferẽtie. et ſic ibi ſunt actus ⁊ potentie. eoꝙ habent rõnem materie. vt
patet per Porphiriũ. et etiã reꝑitur forma vel differentia que eſt ac
tus qui diſtinguit ⁊ ſeꝑat. vt patet ꝑ phm̃. tertio de anĩa. Alio mo-
do ſic actus et potentia in quolibet ꝓdicamẽto reꝑiunẗ id eſt termi-
ni magis et minus cões. et ſic magis cõe habet vt potentia minus
cõe vt actus. Vel diciẗ ꝙ tantũ vult ꝙ iſti termini actus et potẽtia
in cõmuni non ſunt in aliquo ꝓdicamento. ſed bene modo reſtricto.

Anima cõponitur ex intellectu agẽte et poſſibili. 3. de anĩa

¶ Intelligiẗ ſic recte ſicut ſenſus ad intellectũ concurrit qñꝗ acti-
ue qñꝗ paſſiue. Sic intellectus cõcurrit qñꝗ actiue. et tunc dicitur
intellect⁹ agens. Qñꝗ paſſiue et ſic diciẗ intellect⁹ patiẽs ſcꝫ qñ reci
pit illas paſſiones ſiue ſpeties. Sed non debet intelligi ſcðm realem
compoſitonẽ. ſed dicitur actus agens quãdo actu format intellectũ

Anima eſt corruptibilis tertio de Anima.

¶ Intelligiẗ ſcðm eſſentiã et non ſcðm quaſdam cõpoſitiões poten
tias inſtringibiles de quibus diciẗ ſcðo de anĩa. ꝙ anĩa eſt corrupti-
bilis et hoc eſt ſcðm quandam operationem inſtrumentalem.

**Anima predicatur equiuoce de animabus. per Commẽ
tatorem tertio de anima.**

¶ Intelligitur annaloyce. Sic ꝙ aĩa per prius diciẗ de anĩa intellec
tiua et hoc prioritate dignitatis et per poſterius de alijs anĩalib⁹ ſcꝫ
ſenſitiua et nutritiua. Etiã poteſt intelligi de intelligentijs ſecunduꝫ
annaloyam perfectionis.

Accidentia ſolum ſunt ſenſibilia ſecundo de anima.

¶ Intelligiẗ ꝙ ſolũ ſunt ſenſibilia per ſe et directe cum hoc tñ ſtat ꝙ
ſubſtantie ꝑ accidens et indirecte ſunt ſenſibiles.

Animal eſt animal propter ſen ſum tact⁹ ſcðo de anima

¶ Igitur ꝙ ly ꝓpter non debet importare cauſam efficientẽ. Sꝫ ſe-
cũdo mõ intelligiẗ ꝙ ſenſus tactus non eſt ſuffitiẽs cauſa anĩalis. et
hoc ſic qꝺ ad cognitionẽ. Sed debet importare cõuertibilitatẽ ita ꝙ
oĩe quod eſt anĩal habet ſenſum tactus. et econuerſo omne qꝺ habet
ſenſum tactus eſt animal.

Animal habens vnum ſenſum eſt impꝑfectiſſimũ. ſ. meta.

¶ Intelligiẗ quo ad totam ſpetiẽ non aũt quo ad certũ indiuiduum

Ablata anima aufertur et ſenſus ꝑ phm̃ in ꝓdicamentis

¶ Intelligiẗ ablata aĩa ⁊c. i. diſpoſitio qualificatiua organi ſenſus.

Anĩa ẽ i corde ſicut aranea in ſua tela i de ſenſu ⁊ ſenſato

¶ Intelligitur ꝙ anĩa ſedet in corde principaliter et originaliter et
min⁹ principalr in alijs mẽbris. Sꝫ ly aranea non eſt in qualibet ꝑte
tele. igiẗ anĩa non eſt in qualibet ꝑte corpis. Rñdetur ꝙ phũs loqui-
tur opinatiue de illis qui dixerũt aĩam tñ eſſe in corde et dirigere ſu
as opationes ꝑ oĩa membra. ſic ꝙ ille opationes regerẽt tota mẽ
bra. Sed illa opinio reprobaẗ per phm̃ ibidem. quia nullũ agens in-
ſtrumẽtale põt ꝓducere aliquã opationẽ non coagente agente prin-
cipali. Alij dicunt ꝙ intelligitur ſicut et prius.

**Anima eſt in corpore ſicut monarcha in ciuitate bene diſ-
poſita philoſophus in libro de motibus animaliuꝫ.**

¶ Intelligitur ad ſenſum improprium ꝙ ly ſicut debet importare non
omnimodam ſimilitudinẽ. ſed aliqualem et ſuffiencientẽ ſic ꝙ anima
eſt regens ipſum corpus ſicut monarcha in ciuitate.

Aliquid ꝑticipat prius ſcdm magis et aliquid ſm minus

¶ Intelligitur ad ſenſum improprium ſic ꝙ reliquod indiuiduū cō municat primo enti ſcdm magis.i.diuicius ꝙ̄ ad indiuiduum.

Aliqua qualitas non eſt actiua.ſcdo de generatione.

¶ Intelligit non ꝙ aliqua q̄litas ſcꝫ ſiccitas et hūiditas nullo mō ſit actia.ſed ſic ꝙ ſit minꝰ actia ꝙ̄ alia.q꜠ ſiccitas et hūiditas ſunt q̄li tates minꝰ actie ꝙ̄ caliditas et frigiditas.q꜠ ille ſunt magis ⁊ minꝰ

Aliud eſt videre ꝑ viſum et aliud eſt diſcernere.ij.de aīa.

¶ Ibi dicit ꝙ phūs non innuit duos ſenſus exteriores viſus.Sꝫ du os ſenſus viſus vnū exteriorē alium interiorē.et ꝑ hoc qđ dicit aliud eſt per viſum diſcernere tangit ſenſum interiorē ſcꝫ ſenſuꝫ cōem interi orem. Sed per hoc ꝙ dicit aliud videre tangit ſenſum viſus exterio rem et hoc vult philoſophus.

Anima eſt ſpeties ſpetierum.iij.de anima.

¶ Intelligitur ſic aīa eſt ſpeties ſpetierū.i.forma formarū.q꜠ dig niſſima formarū in iſtis inferioribꝰ eſt aīa hūana.vel ſic aīa eſt for ma oīm ſpetierū.i.formarū intelligibiliū ſcꝫ receptiue.quia eſt recipi ens ſpeties intelligibilium omnium rerum.

Anima eſt locus.ſecundo de anima.

¶ Ibi dicenduꝫ eſt ꝙ locus dupliciter capitur. Vnomō ꝓprie et ſic vltima ſupficies locati dicit locus ſic eſt pars integralis alicuius. Aliomō locꝰ capitur pro continente et ſic aīa eſt locus ſpetierū.q꜠ continet in ſe ſpeties.i.ſcientias et virtutes.

Accidentis eſſe eſt ineſſe.vij.metha.et primo phiſicorū.

¶ Intelligit capiendo eſſe proprie pro illo quod per ſe exiſtit.

Ad philoſophū pertinet inuenire prima principia medici ne.ſcientie ex de ſenſu et ſenſato.

¶ Ibi dicitur ꝙ vbi philoſophus dimittit ibi medicus incipit et er go neceſſarium eſt medicum eſſe phm̄.

Alimentum eſt contrarium alito.ij.de anima.

¶ Intelligitur ſic ꝙ capiendo contrarietatem improprie ſcꝫ ꝙ tan tum valet ſicut diſſimile.

Apes et canes ſunt prudētiora ceteris aīalibꝰ brutꝭ.ij.me.

¶ Intelligit ꝙ maiorē hñt induſtriam ꝙ̄ alia animalia bruta.quia poſſunt ſibi diſcernere cōuenientiā et fugere diſconueniētiam.et capi endo ly prudentiā ꝓprie ꝓut eſt recta ratio rerū agibiliū vt eſt habi tus intellectualis tunc ſolū cōuenit hōibus et nō apibus vel canibꝰ

Anima ſenſitiua eſt in corpore extenſa.ij.de anima.

¶ Intelligitur quo ad organa vel ad diſpoſitiōes requiſitas ad ac tum ſentiendi ſic ꝙ requirit organa extenſa.

Aliqua animalia ſolum habent vnum ſenſum et aliqua tres.tertio de anima.

¶ Ibi dicitur ꝙ phūs eſt locutus de animalibus imperfectis.

Arguēdo a poſitiō ad cōꝑatiuū ē bona cōſequētia.ij.topi.

¶ Intelligit ꝙ arguendo negatiue et non affirmatiue et capiēdo cō paratiuū ꝓprie vt ſic ſortes non eſt albus ergo ſortes non eſt albior.

Aliqua eſt materia oīm liquefactibilium.v.metaphiſice.

¶ Ibi reſpondet ꝙ materia non capitur ꝓprie.Sed vult ꝙ omnia li quefactibilia conueniunt in materia aliqua in q꜠ humiditate.

Anima prius viuit vita animalis q̄ꝫ vita hominis vt di cit philoſophus in de animalibus.

¶ Intelligit ꝙ aīa prius appet exercere opatiōes aīalis ꝙ̄ hōis.et ex hoc non ſequit ꝙ aīa ſenſitiua ſit plus in hoīe ꝙ̄ intellectiua.

Ab vno ſimplici non pñt plura dependere.xij.metaphi.

¶ Intelligit ꝙ ab vno ſimplici immediate et ſine ordine non poſſunt plura dependere licet bene mediate et cum ordine.Et tali modo om nia a primo ente dependunt.

Ad vnitatē motꝰ requiritur vnitas diſpoſitionis.v.phiſi.

¶ Intelligitur de diſpoſitione totali vel de vnitate ſpeciuoca et no de vnitate numerali.

Ad res ſucceſſiuas non requiritur ꝙ partes eius ſunt ſi mul in eodem tempore adequate.

¶ Intelligit capiendo adequate aduerbialiter ⁊ non nominaliter ſci licet ꝓut eſt nomen adiectiuum.

Aliquis motus eſt eternus.octauo phiſicorū.

¶ Intelligit capiendo eternū improprie ꝓut tantū valet ſicut eterni tas et non cōmuniter ꝓut extendit ſe ad perpetuum.

Ad interrogatiōem factam ꝑ quid de prima ſubſtātia cō uenientiꝰ rñdet ſpēs q̄ꝫ genꝰ.eſt phūs in p̄dicamentis.

¶ Intelligit ꝓut ly conuenientius non valet in tantum ſicut magis notius.quia tunc fit econuerſo. Sed vult ꝓut conuenientius valet tantum ſicut magis determinate.

Actiuū ⁊ paſſiuū ſm potentiā dicūt ad aliqđ.ij.et.v.meta.

¶ Intelligitur ꝙ dicibilia importantia actionem et paſſionem inclu dunt terminos ratione quorum ordinantur ſcdm dici in predicamen to ad aliquid.non autem ſcdm eſſe et proprie.

A compatiuo ad poſitiuū eſt bona cōſequentia.ij.topi.

¶ Intelligitur dummodo non ſuperuenit aliqua negatio vel dictio habens vim negationis et quando tenetur ꝓprie.

Arguendo ab interpretatione ad interpretatum valet cō ſequentia et econuerſo per phm̄ in topicis.

¶ Ibi dicit ꝙ dictū philoſophi intelligitur negatiue non aūt affir matiue.Etiam valet illa cōſequentia capiendo ab interpretato ad in terpretatū affirmatiue vt ſequitur bene ille eſt officialis ergo ponit

voco epiſcopi

Anima non eſt alterabilis ſeptimo phiſicorum.

¶ Ibi dicitur ꝙ anima non alteratur alteratione corruptiua ſed bene ſaluatiua ab ignorantia in ſcientias.

Actus non parum diſtat a potentia.j.de aĩa et.ix.meta.

¶ Ibi dicitur ꝙ verum eſt capiendo actum pro actu potentie. et ſic omne illud dicit in actu potentie qꝺ actualiter eſt et vocatur actus obiectiualis huic opponit potentia obiectiua Unde potentia obiectiua vocatur illud qꝺ nõ eſt. ſed poteſt eſſe. et ſic actus et potẽtia ſunt maxime oppoſita.

Appetitus eſt ratione carentie.pꝛĩo phiſicorum.

¶ Intelligit non reſpectu rei habende ſed reſpectu rei habite que fit ꝑ modũ voluptatis et determinationis ſine complacentia. et ſic materia pꝛima appetit formam quam actu habet.

Ad ſubſtantiam non fit motus quinto phiſicorũ.

¶ Et ratio eſt. quia ſubſtantie nihil eſt contrarium. Sed omnis motus fit de contrario in contrarium.

Ab experientia ſingulariũ accipimus vniuerſalem ſcientiam ſeptimo phiſicorum.

¶ Intelligitur ꝙ ex veritate ſingulariũ infert veritas vniuerſalis.

Aĩa intelligit qñ vult ſed nõ ſentit quãdo vult.ij.de aĩa.

¶ Et ratio eſt. quia obiectum intellectus eſt in aĩa et vult vera ſenſus eſt extra animam vt ſingulare.

Aque magne plus fluũt de nocte q̃z de die.iij.metheoꝛorũ.

¶ Et hoc eſt ideo ꝓpter abſentiam humoris ſolaris.

Amoꝛ ſocioꝛum melioꝛ eſt q̃z amoꝛ pecuniarũ.pꝛĩo rheto.

¶ Intelligitur de fideli ſocio et non de quolibet ſocio.

Artifex eſt ſapientioꝛ expertoꝛ et architectoꝛ manuali artifice.pꝛimo metaphi.

¶ Ad ſapientem pertinet omnia in vniuerſali ſcire et difficilia et habere ſcientiam que ſui ipſius tantũ cauſa eſt et non cauſa alterius.

Anima mouet coꝛpus ad omnem differentiam poſitionis ſcilicet ſurſum et deoꝛſum. ante retro dextro et ſiniſtro. ſecundo de anima. Et hoc eſt verum affirmatiue.

Audire fabulas ẽ impedimentũ cognitiõi veritat.ij.meta

Antiqui philoſophi acquiſitis vite neceſſarijs pꝛimo ceperunt philoſophari pꝛimo metaphiſice.

Anima eſt cauſa coꝛpoꝛis viuentis in triplici genere cauſe ſcilicet foꝛmalis efficientis et finalis ſcđo de aĩa.

Artifex ꝯm poſſeſſum intendit ſe aſſimulare nature. Commentatoꝛ ſecundo metaphiſice.

Aĩalia audiãt magꝭ doꝛmiẽdo q̃z vigilãdo.i de ſom̃o ꝛ vigilia.

Animalia reſpirant in humido.in de moꝛte et vita.

Apes habent regem qui non exit niſi cũ omnibꝰ apibus. Ibidem. Simpliciter vera.

Anima infunditur coꝛpoꝛi iuſſu dei.in libro de pꝛopꝛietatibus elementoꝛum. Simpliciter vera.

A mulieribus non regitur ciuitas.pꝛĩo poli. Simpłr vera.

Aĩa pꝛecioſioꝛ eſt coꝛꝑe in om̃i poſſeſſione.vij.politico.

Ars ſeparat defectum nature ibidem.

Amoꝛ odium et pꝛopꝛium comodum ſepe faciunt iudicem non videre veruz pꝛimo rhetoꝛicoꝛũ. Simpliciter vera.

Amicꝰ gaudꝫ de bonis ꝛ dolet de triſtibꝰ ſui amici.ij.retho

A luxurie feruoꝛe ſtudent ſe diſcipuli alienare. per Boetium in de diſciplina ſcholarium.

Bonum eſt adulterari cum [illegible] tempoꝛe belli. Intelligitur ſic vt [illegible] adulterari cũ [illegible]

¶ Intelligit de bono vtili [illegible] bene poteſt eſſe bonum vtile et bonum honeſtum.

Bonũ cõnumeratum bono facit ipſuz melius.j.ethico.

¶ Intelligitur ſic. Si bonũ infinitũ cõnumerat bono finito facit ipſum meliꝰ.i.nobiliꝰ. Sꝫ ſi bonũ finitũ compatur bono infinito nõ facit ipm̃ meliꝰ. qꝛ oĩa bona cũ pꝛimo motoꝛe et totũ vniuerſum nõ facit ipm̃ magis bonũ ꝙ̃ pꝛimꝰ motoꝛ ſeoꝛſuz. eo ꝙ eſt bonum infinitũ.

toco epiſcopi
Anima non eſt alterabilis ſeptimo phiſicorum.
¶ Ibi dicitur q̄ anima non alteratur alteratione corruptiua ſed bene ſaluatiua ab ignorantia in ſcientias.
Actus non parum diſtat a potentia.j.de aïa et.ix.meta.
¶ Ibi dicitur q̄ verum eſt capiendo actum pro actu potentie. et ſic omne illud dicit̄ in actu potentie qđ actualiter eſt et vocatur actus obiectiualis huic opponit̄ potentia obiectiua Vnde potentia obiectiua vocatur illud qđ nō eſt. ſed poteſt eſſe. et ſic actus et potētia ſunt maxime oppoſita.
Appetitus eſt ratione carentie.pmo phiſicorum.
¶ Intelligit̄ non reſpectu rei habende ſed reſpectu rei habite que fit p̄ modū voluptatis et determinationis ſine complacentia.et ſic materia prima appetit formam quam actu habet.
Ad ſubſtantiam non fit motus quinto phiſicorū.
¶ Et ratio eſt.quia ſubſtantie nihil eſt contrarium.Sed omnis motus fit de contrario in contrarium.
Ab experientia ſingulariū accipimus vniuerſalem ſcientiam ſeptimo phiſicorum.
¶ Intelligitur q̄ ex veritate ſingulariū infert̄ veritas vniuerſalis.
Aïa intelligit qn̄ vult ſed nō ſentit quādo vult.ij.de aïa.
¶ Et ratio eſt.quia obiectum intellectus e[illegible] ſus eſt extra animam vt ſingula[illegible]
A[illegible]

[illegible]
runt philoſophari pmo metaphiſice.
Anima eſt cauſa corporis viuentis in triplici genere cauſe ſcilicet formalis efficientis et finalis ſcđo de aïa.
Artifex ſcḋm poſſeſſum intendit ſe aſſimulare nature.Commentator ſecundo metaphiſice.
Alia audiāt mag dormiēdo q̄z vigilādo.i de ſomo ꝛ vigilia.
Animalia reſpirant in humido.in de morte et vita.
Apes habent regem qui non exit niſi cū omnib⁹ apibus. Ibidem.Simpliciter vera.
Anima infunditur corpori iuſſu dei.in libro de proprietatibus elementorum.Simpliciter vera.
A mulieribus non regitur ciuitas.pmo poli.Simpl̄r vera.
Aïa precioſior eſt corpe in oī̄ poſſeſſione.vij.politico.
Ars ſeparat defectum nature ibidem.
Amor odium et proprium comodum ſepe faciunt iudicez non videre veruz.pmo rhetoricorū. Simpliciter vera.
Amic⁹ gaudz de bonis ꝛ dolet de triſtib⁹ ſui amici.ij.retho.
A luxurie feruore ſtudent ſe diſcipuli alienare. per Boetium in de diſciplina ſcholarium.

Bonum eſt adulterari cuz

b

vxore tyranni tempore belli. Intelligitur ſic vtile ſeu expediens eſt tempore belli adulterari cū vxore tyranni vt ipſa reuelet ſecreta.et ſic bonū non debet dici bonitatem moris. quia non eſt bonū morale ſed malum.ſed importat vtilitatem.vt dictum eſt.
Bonū et malū ſunt cōtrarie oppoſita p̄ phm̄ in p̄dicame.
¶ Intelligitur ſic ꝓut bonū et malū ſunt differentie entis non ſunt oppoſita cōtrarie ſed contradictorie.quia malū entis non eſt ens.ſed bonum entis eſt ens. Sed tunc ad phm̄ dicit̄ q̄ loquitur de bonitate moris et nō de bonitate entis. Alio modo poteſt auctoritas intelligi ſic. Si vnū contrariorū eſt in rerum natura. ſic etiam eſt reliquū.i.ſi vnū oppoſitorū non eſt determinatū a natura modo natura determinat ſibi ens ſiue bonum entis et abhorret non ens vt patz.
Bonū vtile non eſt melius bono honeſto p̄ Senecam.
¶ Intelligit̄ de bono vtili inquantū non eſt bonū honeſtum.quia idē bene poteſt eſſe bonum vtile et bonum honeſtum.
Bonū cōnumeratum bono facit ipſuz melius.j.ethico.
¶ Intelligitur ſic.Si bonū infinitū cōnumerat̄ bono finito facit ipſum meli⁹.i.nobili⁹.Sz ſi bonū finitū compatur bono infinito nō facit ipm̄ meli⁹.q2 oīa bona cū primo motore et totū vniuerſum nō facit ipm̄ magis bonū q̄ prim⁹ motor ſeorſuz.eo q̄ eſt bonum infinitū.

Bis tria non ſunt ſex. quinto metaphiſice.
¶ Ibi notandū eſt q̄ illa ꝓpoſitio bis tria non ſunt ſex eſt diſtinguenda. Nam ly bis vno modo capitur copulatiue ita q̄ cōiunctio incluſa in ly bis cauſat ꝓpoſitionē yppotet icam copulatiuā. et illo modo tantū valet bis tria non ſunt ſex et tria nō ſunt ſex. et tria nō ſunt ſex Et ſic eſt vera. et illo modo eam capit phūs. Alio modo capitur vt coniunctio incluſa in ly bis ſcꝫ et tenetur copulatim. Et facit ꝓpoſitionē kathegoricam de cōditionato extremo. et tunc tantū valet tria et tria non ſunt ſex. et ſic ipſa eſt falſa.

Bonum anime eſt optimū bonū ſeptimo politicorum.
¶ Intelligitur compatiue ſcꝫ q̄ bonū qđ eſt bonum hominis eſt optimū reſpectu illorū duorum ſcꝫ boni vtilis et boni delectabilis.

Bonū reperitur in quolibet p̄dicamento. p̄io topicorū.
¶ Intelligit̄ de bono entitatiuo et non de bono morali. Quia illud non reperitur in quolibet predicamento.

Brutum eſt animatius arbore. per autorē ſex principiorū.
¶ Intelligit̄ q̄ aīal habet plures virtutes vel potētias aīe q̄ arbor

Bonū de quāto cōius de tāto diuinius. j. ethico. et. iij. topi.
¶ Verum eſt de bono eiuſdem ſpeciei. Etiam quando minus bonum includitur in maiori bono ꝓpter eſſe monachum et eſſe vxoratum. q̄uis em̄ vxoratum eſſe cōmunius eſt q̄ eſſe monachatū tamē quia dicitur eſſe monachum non includitur in eſſe vxorato. ergo adhuc eſſe monachum eſt melius ⁊ diuinius. vel quando per cōmunē vſum non derogatur habenti ꝓpter hoc q̄uis habere equum cum decem ſocijs eſt cōius q̄ ſe ſolo habere tamen nō eſt diuinius. q̄ derogat habenti.

Baſiliſcus ſolo viſu interficit hominē per cōmune dictū.
¶ Reſpondetur q̄ non eſt intelligendum q̄ per actum per ſe et per ſpeciem viſibilem interficit hominem. Sed eſt intelligendum ad iſtuꝫ ſenſum q̄ baſiliſci ſunt aquei et humidi et maxime poroſi. et per eos fiūt euaporatiōes que interficiunt aerem et ille aer attractus ab hōīe interficit hominem. Et ſic ſimili modo dicitur de muliere menſtruoſa que ſolo viſu maculat ſpeculum.

Bonum et malum ſunt in rebus verum et falſuꝫ ſunt in anima. ſexto metaphi. et tertio de anima.
¶ Ibi dicit̄ q̄ hoc eſt intelligendum excluſiue ſic q̄ verum et falſum ſunt ſolum in anima. Quia ſi non eſſet anima nunq̄ eſſet veritas nec falſitas. Sed bonū et maluꝫ ſunt in rebus et ratione ad actū ſunt in anima. quia ſi nulla eſſet anima adhuc res eſſet bona vel mala. Et ſic bonū et malum non ſolū ſunt in rebus ſed etiam in aīa.

Bonum cum voluntate eſt magis eligendum q̄ꝫ bonum ſine voluntate.
¶ Intelligitur ad omnia finita bona cum voluntate. Recta regula copulatiue regulata. illa magis ſunt eligibiliora cum voluntate q̄ bona ſine voluntate.

Bona ſine triſtitia ſūt eligibiliora bonis cū triſticijs. iij. to.
¶ Intelligit̄ q̄ bona ſine triſticia et ſic dūmō ꝑeminentia bonitatis non cōuenit bonis cū triſticijs. Dicit̄ notanter bona ꝓpter crapuloſe viuere et tempate viuere. quia crapuloſe viuere non eſt bonū. ergo non eſt plus eligendū q̄ tempate viuere. Dicit̄ etiam dūmō ꝑeminentia. quia tempate viuere ſine triſticia non eſt eligendū q̄ facere iuſticiam cum triſticia. Reſpondendū eſt q̄ bonū cum triſticia querit bonitatis vim cū ꝑeminētia veri. ſed facere iuſticiā cū triſticia eſt potētia

Bonū ex circūſtātijs eſt eligibili⁹ bono neceſſario. iij. topi.
¶ Intelligit̄ q̄ bonū ex circūſtantijs vt ſic eſt eligibilius bono neceſſario vt bono nature naturate vt ſic. Dicit̄ notāter nature ꝓpter bonū moris qđ etiā eſt neceſſariū Tūc etiā addit̄ nature naturate ꝓpter deū. ⁊ addit̄ vt ſic q̄ ſtat idem eſſe bonū ex circūſtantijs et bonū nature naturate vt bonuꝫ viuere eſt bonum ex circūſtantijs et etiam eſt bonum nature.

Bonū ſimpliciter eſt eligibilius bono particulari. iij. topi.
¶ Intelligit̄ de quocunq̄ꝫ verum eſt dicere q̄ ſit bonum ſine addito Et ſic autoritas debet intelligi cum reduplicatione.

Bonuꝫ nobili⁹ eſt eligibilius bono min⁹ nobiliori. iij. topi.
¶ Et ſic ſequit̄ q̄ latro nobilis eſſet melior ruſtico bono moraliter. Similr etiam q̄ tyrannus eſſet eligibilior comite bono moraliter. Rūdetur q̄ ſic intelligit̄ q̄ oīne nobilius vt ſic in eadē ſpetie nobilitatis eſt magis eligendū ſuo min⁹ nobiliori vel nobili ceteris paribus ſcꝫ dūmodo alteri non veniat vna alia nobilitas aliam excedēs.

Bonuꝫ ꝓpriuꝫ eſt magis eligendū q̄ꝫ bonū cōe. iij. topico.
¶ Et ſic ſequeret̄ q̄ ꝓpriū bonū eſt magis eligendū q̄ ſummū bonū qđ tamē falſuꝫ eſt. Ibi ſciendū q̄ bonū eſt duplex. quoddā eſt bonū cōmune ꝓpter cuius cōmunitatē derogat̄ habenti et illud bonū cōe nō eſt melius bono ꝓprio ſed de quanto magis ꝓpriū de tanto magis eſt eligendū. vt eſt equus vel tunica. Aliud eſt bonū ꝓpter cōmunitatem qđ nullo derogat̄ vt ſplendor ſolis. vel candele in domo. Et hoc bonum de quanto cōmuni⁹ de tanto diuinius et melius. de illo intelligitur dictū phī primo ethi. Sꝫ de primo bono cōi pn̄s autoritas intelligitur. et intelligit̄ cum ſpecinocatiōe ſcꝫ dummō cetera ſunt paria et dūmodo bono cōmuni cōuenit ꝑeminentia.

Bonū in t̄pe qđ magis valet eſt magis eligendū. iij. topi. et ſic oua plus valēt in hyeme q̄ꝫ i eſtate qđ tn̄ falſuꝫ eſt
¶ Rūdetur q̄ aliquid plus valere alteri dupliciter intelligit̄. Vno modo in ſua natura. et ſic oīe animatū plus valet q̄ eſſe inanimatū Alio modo intelligit̄ quo ad vſum noſtrum et ſic t̄pe determinato oua plus valent in eſtate q̄ in hyeme. quia fortificant naturā plus vno tempore determinato q̄ alio.

Bonū et ens cōuertuntur. quarto metaphi.
¶ Intelligit̄ de bonitate entis et nō de bonitate artis. de quo loquit̄

tur phūs primo ethicorū dicens. q in diuerſis artib⁹ eſt aliud et aliud bonū et ſic quelibet ars deſignat aliquid bonum. Nec etiam autoritas intelligit de bonitate noris de qua loquit in ethi. q bonus eſt honorand⁹ ſm virtutem. Etiā non debet bonū capi p bonitate pfectionis itaq illud dicit bonū qd alterū pficit. Et de illo loquit phūs cum dici tempus eſt quoddam bonum.

¶ Sequuntur nunc autoritates ſimpliciter vere.

Babilonia erat tante latitudinis q cum capta eſſet vna pars ciuitatis. tertia die neſciebatur in alia pte. iij. politi.

Bonum vniuerſi conſiſtit in ordine. xij. metaphi.

¶ Quia omnia ordinem habent ad primum bonum.

Bonum voluntariū eſt quod ſimpliciter eſt bonū. iij. ethi.

¶ Illa autoritas eſt ſimpliciter vera.

Bñfactores pl⁹ amant bñficiatos qȝ ament ab eis. ix. ethi.

Bona fortuna eſt impetus naturaliter factus a deo mouente totam naturam. phūs in libro de fortuna.

Bonam vitam ſcientia perfecta efficit. Seneca ad Lucillium diſcipulum ſuum. Simpliciter vera.

Bonum ens nec accomodatur nec emitur. ſi venale eſſet non haberet emptorem. Sed malum ens quottidie emitur. Ibidem epiſtola quarta. Simpliciter vera.

Beneficiorum memoria ſeneſcere non debet. id eſt perire. Seneca in de beneficijs. Simpliciter vera.

Beatitudo eſt pmiū humanorū actuū ſicut pbitas ipa eſt pmiū ita i alijs neqtia e. ſuplitiū. iij. de cōſolatiōe. ſim. vā.

Bonitas dei fuit cauſa factionis mūdi et originis omniuȝ rerum. Plato in thimeo. Simpliciter vera.

Beata eſt reſpublica cui princeps ſapiens dominatur. primo de conſolatione. Simpliciter vera.

Bonum eſt laudari ſed dignius eſt laudabile. Seneca in libro de moribus. Illa eſt ſimpliciter vera.

Bona cōſuetudo excutere debet qd mala introduxit. ibidē

Bona domus eſt que nō fuit impfecta. id eſt maculata p prauis opationibus. in libro de pomo et morte.

Bonus anim⁹ et rectus te facit parem deo et non pena. Seneca ad Lucillium diſcipulum.

Bonū eſt pueros eſſe ſine vitio. vij. polithico.

Corporum non eſt elementum ex quibus componitur. vij. metaphi.

¶ Intelligit q partes materiales non ſunt ſolum partes ex quib⁹ cōponit ſolū compoſitū. Sed vltra hoc requirit forma dans eſſe et viuere illis ptibus. vt patet p phm.

Collectiuum multorum in vnam naturam ſpecies eſt: et magis id quod genus eſt. Porphirius.

¶ Intelligit ſic q terminus ſpecificus cōiter repñtatiuus eſt multorū. i. plurium in vnā naturā ſub vno conceptu vel naturali ſimitudine. et magis illud q genus eſt illud magis ſub cōceptu cōmuniori ſua ſignificata repreſentat q ſpecies. qr genus eſt ſupius ad ſpeciem.

Circa compoſitionem et diuiſionem veritas et falſitas propoſitionum conſiſtit primo periarmeniarum.

¶ Intelligit q circa cōpoſitionē. i. circa ppoſitiões affirmatiuā et negatiuam ibi eſt veritas et falſitas. hoc tñ non eſt obiectiue.

Corpa celeſtia non hñt materiā per cōmentatorē. j. phi ſi.

¶ Ibi dr q phūs capit materiā pprie. ſcȝ q celū non hȝ materiā eiuſdē rōis cū matia inferiorū. qr ſi ſic tūc celū eſſȝ gñabile ⁊ corruptibi.

Celum eſt corpus ſimpliciſſimum primo celi.

Vnomō celum eſt ſimpliciſſimū id eſt nullo modo cōpoſitum et ſic ipſa celū eſt falſa. Alio modo intelligitur celū eē ſimpliciſſimū. quia non eſt cōpoſitū ex ſubſtātia ⁊ accñte vel accñtib⁹ corruptiuis. qr celū ſic nō ſuſcipit pegrinas impſſiōes vt ptȝ. j. metheo. ⁊ nō ſuſcipit corruptiuas qlitates lȝ ſaluatias ſic ſplēdorē ⁊ ſolē ⁊ lunā vl ſtellas qoia celū capit.

Carnis non eſt determinata quantitas in magnitudine et paruitate pmo phiſico. Ibi videt q etiā ſunt ad minimū.

¶ Rñdetur q vult q entia naturalia ſunt determinata ad minimū in qlibet ſpetie entiū ſepatoruȝ ad inuicē eſt danda quantitas ita parua q indiuiduū eiuſdē ſpetiei ſub illa quātitate nō pōt dare diuiſibilitatē q ē dāda ad corruptiōeȝ. et hoc ſic q nō pōt pmanere p notabile tēp⁹

Cor eſt primū viuens et vltimū moriēs in de morte et vita.

Intelligit q ad opatōes vitales q p⁹ appent in corde q i alijs mēbris

Cor epar cerebrū ſunt principia intrinſeca aialis vt dicūt medici. hoc videt cōtra phm qui dicit q tantuȝ tria ſunt principia rei naturalis ſcȝ materia forma et priuatio.

¶ Ibi rñdet q medici non pprie loquuntur de principijs ſimplicib⁹ ſed magis de principijs principiatis. modo autoritas phi intelligit de principijs eſſentialibus et intrinſicis.

Cuiuſlibet tranſmutatiōis naturalis principia intrinſeca ſunt contraria. primo phiſicorū.

¶ Intelligit ſic q cuiuſlibet tranſmutatiōis naturalis principia diffinitiua ſunt contraria large capiendo contraria. Secundo modo

ſic intelligitur cuiuſlibet tranſmutatiõis naturalis.i.ad exprimendũ quid eſt tranſmutari.ſiue quid eſt tranſmutatio naturalis.oportet nos vti terminis cõtrarijs ſupponentibꝰ ꝓ principijs rei que naturaliter tranſmutatꝛ. vel ad exprimendũ quid nõis huius ꝙ eſt tranſmutatio naturalis. Tũc tranſmutatio naturalis eſt ſubiectũ habere vel recipe aliquã formã quaꝫ prius non habuit. mõ vtimur illis terminis habere formã et non habere formam ſupponentibus pro principijs rei que ſunt contraria large capiendo contrarietatem.

Certiſſimũ ſenſuꝫ tactus habet homo.ij.de aĩa.

¶ Intelligitꝛ dupliciter. Vnomõ ſcðm facilitatẽ intelligendi indicandi et apprehendendi.et ſic aranea habet certiorem modũ tangendi ſiue tactũ ꝙ homo. Alio mõ quo ad modũ diſcernendi differẽtias tangibiliũ.et ſic homo habet certiorẽ tactũ et nõ vult Ariſtotelis ꝙ homo habet certiſſimũ tactũ per compationẽ ad alios ſenſus exteriores.quia nos indicamus certius per viſum. Sed vult ꝙ nos habemus certiſſimũ tactũ per compationẽ ad alia animalia bruta. et hoc quo ad modum diſcernendi.

Color eſt proprium obiectum viſus.ij.de anima.

¶ Intelligitꝛ dupliciter. Vno mõ quicquid videtꝛ hoc videtur rõne quo habet colores in ſe. Alio mõ intelligitꝛ ꝙ ly eſt, capitꝛ in actu ſignato et ſic color eſt ꝓpriũ obiectũ viſus.i.color ſignificat ꝓpriũ obiectũ viſus et adequatũ. Vel dicitꝛ ꝙ phũs voluit illam ꝓpriũ obiectuꝫ viſus eſt color ſic ꝙ ly color ſtat confuſe tantum et ſic nõ oportet dari certum colorem.

Cauſa materialis et efficiẽs nunq̃ꝫ coincidunt.ij. phiſico.

¶ Verum eſt de materia ꝓprie dicta que vocatur materia ex qua ſed non de materia in qua ſcꝫ improprie dicta.

Conceptus non ſunt equiuoci.primo periarme.

¶ Intelligitꝛ ꝙ conceptus vera non ſunt e quiuoci ad illi quorum ſunt naturales ſimilitudines.

Cõuertibile nõ probat ſuum cõuertibile ꝑ cõem regulam

¶ Intelligitur de cõuertibili ignotiori vt ſunt exponentes vnius ꝯpoſite.

Circulariter diffinire eſt impoſſibile primo poſterio.

¶ Intelligitur de abſolutis in eodẽ gñe diffiniendi non eſt inconueniens ſaltem a priori vel a poſteriori ſcðm reſpectus et in diuerſis generibus diffiniendi.

Contingit plura ſcire v nũ ſolum vero intelligere.iij.topi.

¶ Intelligitur ſic ad ſcientiam requiruntꝛ obiecta ſcibilia. Sed intellectus fit quandoqꝫ circa vnũ.qñqꝫ cica plura. vel aliter ſic cõtingit plura ſcire in habitu et tamen non contingit plura ſimul intelligere in actu.quia ſtat ꝙ aliquis ſit habituatus pluribus ſcientijs ꝛ tamẽ vnum ſolum intelligit actualiter. Aliter ſic contingit ſolum vnum intelligere de ſe et determinate cum hoc tamen ſtat ꝙ intellectus intelligit plura indiſtincte ſiue confuſe. Aliter ſic gloſatur ſcðm Lodou-

cum.i.ſcientia ſolum eſt vl'im. quia ſingularia non ſciuntur vt patꝫ primo poſterio. Sed intellectus bene poteſt ſingulariter intelligere.

Cuilibet innata eſt ſcientia et noticia primo poſterio.

¶ Intelligitur formaliter vel virtualiter ſcðm ſuas cauſas et eo ꝙ intellectus a natura aſſentit vera.

Celum eſt indiuiſibile et in alterabile prio celi.

¶ Intelligitꝛ ſcðm ſepationẽ eſt tamen diuiſibile ſcðm aſſignationem ptium.quia in celo diuerſe poſſunt partes aſſignari. Et ſunt differentie poſitionũ. Et eſt alterabile alteratione ſoluationis.

Ceſſante motu celi ceſſat motus inferiorum.ſcðo celi.

¶ Intelligitꝛ ſic ceſſantibus illis.tribus ſcꝫ motu lune et in fluentia ceſſat motus inferiorum. Quia ſtaret ꝙ influentia in inferiora influeret ceſſante motu celi et hoc per ſuam influentiam ſicut ſol per ſuum lumẽ et planete per influentias. Et tunc motus non omnino ceſſaret in iſtis inferioribus et modo quo iam dictum eſt.

Cõtraria ambo debent eſſe poſitiua primo metaphi.

¶ Intelligitur de contrarijs ꝓprie dictis ꝑut contrarietas diſtinguitur contra oppoſitionem priuatiuam.

Celũ eſt ligatũ inter generabilia et ingñabilia.prio celi.

¶ Rñdet ꝙ phũs loquitur ſcðm opinionem Platonis et ponit eam aſſertiue. Alio mõ dicitꝛ ꝙ phũs loquitꝛ de medio cõtinentie ſic ꝙ ſub celo ſunt entia generabilia et in generabilia extra celũ ſunt entia optimã vitam ducentia vt inquit phũs ibidem.

Cauſa finalis habet rationẽ optimi tertio phiſicorum.

¶ Ibi dicitur ꝙ phũs loquitur in illa autoritate diuine gratie cuius et non gratie quo.

Cauſa eſt ad cuius eſſentiam ſiue eſſe ſequitur aliud ſecũdo phiſicorũ.et per autorẽ cauſarum in de cauſis.

¶ Intelligitur de cauſa totali et ſufficienti. quia poſita tali cauſa etiam ſtatim ſequitur effectus ſed ſic non eſt de cauſa ꝑciali.

Corpus eſt genus ſupremũ ad ſubãm ꝑ cõmenta.i.de aia

¶ Intelligit ſic ꝙ corpus ſit genꝰ generaliſſimũ inter omĩa genera ſubalterna.ſed non ſimpliciter.

Cuius finis bonus eſt ipſuꝫ quoqꝫ bonũ eſt.iij.topico.

¶ Intelligitur de bonitate morali et particulari vt patꝫ ſic.cuius finis particularis cuꝫ debitis circũſtantijs debite ꝑſecutis eſt bonus ipſum quoqꝫ moraliter eſt bonuꝫ. Alio mõ intelligitur de fine vlĩ et de bonitate entis et ſic iterum eſt vera.

Circulum demonſtrare eſt impoſſibile primo poſterio.

¶ Intelligitur demonſtrando in eodem genere. ſed in diuerſis bene eſt poſſibile

Cauſa finalis et cauſa idem ſunt ꝑ cõmentato.i.meta.

¶ Ibi dicitur ꝙ phūs capit cauſam ꝓpriiſſime ſolum pro cauſa fina‑li. quia talis eſt potiſſima cauſa ſiue cauſa cauſarū vt patet ibidem.

Celum non ſuſcipit peregrinas impreſſiones. prio meta.

¶ Intelligit ꝙ celū non ſuſpicit corruputiuas qualitates cū hoc ta‑men bene ſtat ꝙ capit qualitates ſaluatiuas ſicut ſunt lumē et mot⁹ quo celū mouetur.

Cauſa eſt preſtantior ſuo effectu per autorem de cauſis. Nono metaphi. et ſcdo de aīa.

¶ Intelligit de cauſis ſubordinatis ſic ꝙ ſubordinans preſtantior eſt ſubordinato ſuo. Vel ſic ꝙ oīs cauſa nobiliori mō habz ſe in cau‑ſando ꝙ̄ effectus in ꝑdicando cū hoc tamē ſtat ꝙ aliquando dignita‑tes vel bonitates poſſunt cōuenire cum effectu quas tñ nō hz cauſa.

Caſus et fortuna ſunt poſteriores intellectu. ij. phiſicorū. ſi hoc intelligitur de virtute ſermonis non eſt verum. quia quandoqꝫ caſus fortuna et intellectus ſunt eadem res.

¶ Rñdetur ꝙ ſic debet intelligi ꝙ caſus et fortūa ſunt cauſe ꝑ accñs ſed intellect⁹ et natura ſunt cauſe ꝑ ſe ſm prius et poſterius non autē ſecundum rem.

Cauſa et cauſatum ſunt ſimul. ij. phiſi. et. vij. metaphi.

¶ Intelligitur de cauſa in facto eſſe et non in fieri ſiue de cauſa actu‑ali et non potentionali.

Corrupto ſubiecto corrumpit ⁊ ſuū accñs. phūs in ꝑdica.

¶ Sed diceres ſi ſic tunc corrupto homine corrumpitur et felicitas hominis exquo felicitas eſt accidens hominis. Pro quo nota ꝙ feli‑citas hominis habet duo ſubiecta vnū totale ⁊ illud eſt homo. Aliud eſt ꝑciale et illud eſt aīa. Aliter dicit ꝙ homo eſt ſubiectū denoīatōis felicitatis. qꝛ homo denomiatur felix a felicitate. Sed aīa eſt ſubiectū inheſionis felicitatis mō primū corrumpit. ſcdm vero manet. Et ſic concedit ꝙ accñs denoīationis migrat de ſubiecto in ſubiectū et hoc non eſt incōueniens nec contra phm̄. vij. metaphi. vel dicit ꝙ corrū‑pitur ſubiectū totale et adhuc tñ manet ꝑciale qd̓ eſt aīa vt dictū eſt.

Cauſa efficiens eſt principiū motus ⁊ quietis. ij. phiſico.

¶ Intelligit cauſa eſt principiū motus ſcꝫ ſm oꝑationem et eſt prin‑cipiū quietis ſcꝫ ſm oꝑis ceſſationē. Et ſic habet ꝙ cauſa effitiens di‑citur principiū ꝓductionis per ſuam oꝑationē. qꝛ eſt cauſa efficiens in ꝓducendo. Ratio quia vocatur principiū quietis per ſui oꝑis ceſ‑ſationem quia qñ cauſa effitiens ceſſat laborare tūc ⁊ iā ceſſat tranſ‑mutatio patet de carpentario qui eſt cauſa efficiēs dom⁹.

Cu⁹ effectus bonus ipm̄ quoqꝫ bonū. regula in topicis

¶ Intelligit cuius effectus ꝑticularis bonus eſt ipm̄ effitiendo erit bonū efficiētis. i. agētis. et loquit tā de bono entis ꝙ̄ de bono moris.

Cuius corruptio vel obiectio per contrariū eſt magis fu‑gienda illud eſt magis eligendū. iij. topicorū. Et ſi ſic tunc ſequeretur ꝙ aer eſſet magis eligendus qꝫ homo quia corruptio eius eſt magis fugienda.

¶ Rñdetur ꝙ corruptio capit dupl'r. Vno mō pro infectione alicu⁹ vt aeris vel alterius rei. Scdo mō ſumitur ꝓprie ꝓ mutatiōe rei que tunc dicit de eſſe ad non eſſe. et illo mō ſcꝫ vltimo capit hic. Sed dice‑res ſi ſic tunc ſequeret ꝙ ꝓdigalitas magis eſſet eligenda ꝙ̄ ꝑcitas Ibi dicit ꝙ intelligit cuius bonū contrariū eſt bonū vel eligibile mō parcitas non eſt bona eo ꝙ eſt vitium.

Cauſa finalis eſt gratia cuius aliquid fit et finis aliarum que eſt potiſſima cauſarum ſcdo phiſico.

¶ Intelligit ſic. cauſa finalis eſt gratia cuius aliquid fit id eſt ꝓpter quam aliquid fit ſcꝫ effectus. tunc addit vnam conditionē et dicit ꝙ cauſa finalis eſt potiſſima cauſarū. i. optima. qꝛ omnes alie cauſe or‑dinantur ad ipam tanꝙ̄ ad finem. Sed diceres oīs cauſa debet eſſe principiū cauſa finalis non eſt huiuſmōi ergo non eſt cauſa maior eſt phi. iiij. metaphi. Rñdetur ſm cōmentatorem ꝙ cauſa finalis conſi‑deratur dupl'r. Vno modo via generationis et ſic non eſt principium ſed vltimū. Alio modo conſideratur via ꝑfectionis. quia finis ꝑfec‑tior eſt omnib⁹ que ſunt ordinata ad finē. Et ſic illo mō eſt ꝑncipiū.

Cauſe ſunt ſibi inuicem cauſe ſcdo phiſicorū.

¶ Intelligitur ꝙ cauſe poſſunt ad inuicem demonſtrari non tamen in eodem genere cauſe ſed in diuerſis cauſis.

Cuiuſlibet ſyllogiſmi altera premiſſarum debet eſſe vni‑uerſalis primo priorum.

¶ Verū eſt de ſillogiſmo de medio cōmuni exiſtente in mō et in figura

Continua ſunt quorū vltima ſunt ſimul. j. celi et. iij. phiſi.

¶ Intelligitur de continuis quo ad deſitionem. qꝛ continua quo ad inceptionē non habent vltima ſimul et talia vltima ſm deſignationē dicuntur vltima ſecundū quid.

Coloratū non eſt genus ad ly album ſcdo topicorum.

¶ Itē ly coloratū capit dupl'r. Vno mō ꝑticipial'r ⁊ ſic capit in ꝑdic‑ta autoritate. Alio mō noīaliter et ſic adhuc dupl'r. Vno mō quo ad ſignificatū materiale ſolū tunc etiam non eſt genus. qꝛ tunc eſt ꝑdicatio de‑noīatiua ſiue accidētalis. Alio mō capit quo ad ſignificatū formale. ⁊ ſic eſt vnū purū ſinkategreuma et tale nō ꝑdicat. Alio mō capitur pro vtroqꝫ ſil' ꝓut ambo ſignificata ſignificat ſub cōceptu cōfuſo. et cō‑ſil'r capit ly albū ⁊ ſic coloratū ꝑdicat de ly albū tanꝙ̄ gen⁹ de ſua ſpē

Compoſitum intelligit ſed non anima primo de aīa.

¶ Vbi phūs vult ꝙ aīa non intelligit ſm corpus et ſic vult ꝙ non habet operationē ꝓprie quā non cōmunicet corpi. i. non habet intelli‑gere per ſpēs abſtractas a rebus ſenſibilibus ad quas non concurrit corpus tanꝙ̄ inſtrumentum intelligendi.

Corruptibile et incorruptibile ſunt contraria. j. metaphi.

¶ Hoc eſt verum capiendo contrarietatem cōmuniter prout exten‑dit ſe ad oppiſitionem priuatiuam.

Contraria maxime diſtant. phũs in predicamentis.
¶ Verum eſt loquendo de graduali diſtantia non autem perfectionali ſeu loycali.

Cauſa finalis et agens coincidunt ſcđo phiſico.
¶ Intelligit vno mõ ſcđm aliquos ꝙ illa non ſit ſimpliciter vera: ſcđm aũt alios dicit ꝙ cauſa finalis et agens coincidunt in cauſis ꝑ ſe. Sʒ in cauſis per accidẽs nõ optet. Alio mõ dicit ꝙ cauſa finalis ⁊ agẽs idẽ ſũt ſine reduplicatiõe. ſ; cũ reduplicatõe ñ opt; ꝙ coincidũt

Contraria debent eſſe in eodem genere. vij. metaphi.
¶ Intelligit ꝙ debent eſſe in eodem gñe predicamentali. quia ſi non tunc non eſſent contraria vt patet ex eorum diffinitione.

Contrarietas in õmnibus ꝑdicamentis eſt queſita in ſola aũt qualitate reperta per Boetium.
¶ Intelligitur capiendo cõtrarietatem ſtrictiſſime. Sed capiendo cõtrarietatẽ large tunc etiam cõuenit relationi actioni et paſſioni et intelligit ꝙ cõtrarietas per ſe conuenit qualitati et per accidens relationi paſſioni et etiam actioni ſcʒ in ordine ad qualitatem.

Corpora phiſica ſunt maxime in ſubſtantia. ij. de aĩa.
¶ Illa eſt intelligenda ꝙ corpa phiſica habent magis vel plus de entitate ꝙ̃ alie ſubſtantie. Sed dicunt maxime ſubſtantie. qꝛ ſunt manifeſte ſubſtantie. Et plus appent ſenſibus noſtris eſſe ſubſtantie ꝙ̃ alie que non ſunt phiſice ſcʒ artificiales. qꝛ tales ſoluʒ ſunt ſubſtantie ꝓpter materiã. phiſice aũt ſubſtantie ſunt non ſolũ ꝓpter materiã ſed etiam ratione forme. modo phũs ibidem dicit. Corpora naturalia ſunt principia artificialium.

Cuius priuatio eſt peius ens habitus eſt melior. ij. topico.
Et ſic ſequeret ꝙ aĩa vegetatiua eſſet melior q̃ʒ intellectiua. vt patet. quia priuatio vegetatiua eſt peior. Probat quia ad priuationẽ anime vegetatiue tolluntur omnia animalia tam homines q̃ʒ alia animalia.
Sed ad priuationẽ anime vegetatiue tolluntur om̃ia viuentia. non ſolum homines ſed etiam alia animalia.
¶ Rñdet ꝙ illa autoritas non eſt vl'iter vera. Sed intelligit de illis vbi vnũ non ꝑſupponit alterũ mõ potentia intellectiua preſupponit potentiam vegetatiuam.

Cõtra negantẽ pricipia nõ eſt ampli⁹ diſputandũ. j. phico
¶ Intelligit ꝙ non eſt amplius diſputandũ contra illũ in illa ſcientia cui⁹ talia principia ſunt. Quare etiam dicit ꝙ nullus artifex habʒ ſtabilire ſua ꝓpria pricipia. Sʒ metaphiſic⁹ habʒ ſtabilire omnia.

Conſiliũ non eſt de ꝑteritis ſed futuris. vi. ethicorũ.
¶ Ratio quia qđ factũ eſt non põt eſſe non factuʒ. qꝛ facere genitũ et non genitũ hoc ſolo poſſe priuatur vt patet ꝑ phm̃ ibidem.

Cõmuniora ſunt faciliora prio phiſico. Et diceres metaphiſica deſiderat pura cõmuniſſima. ergo erit facilior qđ tamen videtur falſum.
¶ Ibi dicit ꝙ licet metaphi. deſiderat pura certiſſima et cõmuniſſima tamẽ quia ſpecialr̃ tractat de ſubſtantijs ſeꝑatis ſcʒ de deo et intelligentijs. Ideo dicit difficilior. quia ſcientia capit ſuam denoĩationẽ a fine patet per illud cõmune dictũ. Omnia a fine ſunt denoĩanda.

Cauſa et principiũ conuertunt. v. metaphi. Si ſic ſequeretur concluſio talis ꝙ deus habeat cauſaʒ que etiam habet principiũ. patet hoc qꝛ deus habet cauſam finalem quia habet opus. modo opus eſt finis oꝑantis. ij. celi.
¶ Ibi dꝛ ꝙ deus non habet cauſaʒ finalẽ gratia cui⁹ ſed bñ gr̃a quo

Circa idem verſat loyca et metaphiſica. iiij. metaphiſice.
¶ Intelligitur ꝙ tam loyca ꝙ̃ metaphiſica ſunt ſcientie communes quo ad applicationem.

Cecitas eſt ꝑuatio actus et potẽtie. Ariſto. in p⁹ ꝑdicamẽ.
¶ Intelligit de potentijs inſtrumentalibus et nõ qualificatiuis ſed de formali. quia eſt humor glacialis quia ſtat aliquid habere oculos claros et tamẽ ipm̃ nihil videre vt patet per experientiam.

Contrariorũ cõntrarie ſunt cauſe. ſcđo de generatione.
¶ Ibi dicit ꝙ idem ꝑticulare non eſt cauſa oppoſitorũ. et non intelligitur de agente vli. quia tale poteſt eſſe cauſa oppoſitorum vt patet ſcđo phiſicorũ. et ſcđo metaphi. in tractatu de cauſis.

Caro eſt organum tactus. ſcđo de anima.
¶ Reſpondet ꝙ per carnem ſentimus tanꝙ̃ per mediũ. dicit etiam ꝙ tactus eſt in carne tanꝙ̃ in medio. Vel dicit ꝙ tactus eſt infra carneʒ Et hoc etiam dicit phũs ſcđo de anima.

Cuius vſus malus ipſum quoqʒ malũ. regula topica.
¶ Intelligitur cuius vſus per ſe eſt malus ipſum quoqʒ eſt malum.

Conſiliũ nõ eſt de fine ſed de his que ſunt ad finẽ. iij. ethi.

Cõſulta oportʒ velociter oꝑari. cõſiliaria aũt tarde. vi. ethi

Circa voluptates et triſtitias eſt moralis virtus. v. ethi.

Cognitio finis vtilis eſt in arte primo ethicorum.

Coitus eſt deſtructio corporis et abbreuiatio vite. Ariſtoteles in ſecretis ſecretorum.

Cum illis cõuerſari debes qui te meliorem facturi ſunt illos aũt dimitte quos tu meliores facere poſſes. Seneca ad Lucillium diſcipulũ.

Cottidie morimur cottidie eñ dabit aliqua ꝑs vite. ibidẽ

Cogitatio tua nunq̄ȝ recedat a vero id eſt a bono. Sene-
ca in de forma vite.
Conſiliuȝ optet eſſe de his que pn̄t aliter haberi.vi. ethico.
Cū conſideratiōe ꝓmitte et plenꝰ q̄ȝ ꝓmiſeris p̄ſta.ibideȝ
Caſus eſt incōbinate rei euentus ex cauſis cōfluentibus
in his que generantur. Boetius quinto de cōſolatiōe.
Conſuetudo eſt altera natura.ſeptimo ethicorū.
Conſiliū mulierum eſt inualidū puū aūt impfectū.j.polli.
Ciues ſunt ſocij vnius ciuitatis.ſcd̄o polliticorum.
Contumelia eſt cauſa ire.v.polliti. Simpliciter vera.
Compoſitū ex materia et forma non dicitur vnum/ niſi ꝙ
ſua forma eſt vna.cōmentato.ij.de anima.
Cecus a natiuitate ſapientior eſt ſurdo et muto in de ſen-
ſu et ſenſato. Simpliciter vera.
Caſtrati plus viuunt q̄ȝ non caſtrati et ideo propter pau
citatē coitus plus viuit mulꝰ q̄ȝ equus/ ⁊ femine plus q̄ȝ
maſculi.in libro de lōgitudie et breuitate vite. Simplr̄ va
Cum exuolat rex apum volatu fert ſecum turbam apuȝ
In octauo libro de hyſtorijs anialiū. Illa eſt vera.
Ceruus eiecit cornua ſua regratia eſt inuenire. Vnde dici
tur in ꝓuerbio. Ceruꝰ eiecit cornua. Ibidē Simplr̄ vera.

E infinito habet ſcientia.

d tertio topicorum.

¶ Ibi dicitur verū eſt priuatiue et per ꝓpoſitiones ne
gatiuas et conditionales non aūt poſitiue et affirmati-
ue et per ꝓpoſitiotiones kathegoricas.

¶ Deſcendentem a generaliſſimis ad ſpecialiſſima ne-
ceſſe eſt ire per multitudinem.per porphirium.

¶ Ibi dicitur ꝙ autoritas in ſenſu diuiſo eſt falſa. quia nō eſt neceſſe
ip̄m deſcendentē ire ꝑ multitudinē. Sȝ debet ꝯcedi in ſenſu ꝯpoſito vt
neceſſe eſt deſcendentē ire per multitudineȝ a gn̄aliſſimo adſp̄aliſſima.
Dans formā dat om̄ia conſequentia formā.viij.phiſicorū
¶ Intelligitur vno modo dans formā dat om̄ia cōſequentia neceſſa
ria ad formam modo ſcire et virtutes non ſunt neceſſarie ad formam
quia ſunt de bene eſſe ipſius forme eo ꝙ ſint forme accidentales pfici
entes ip̄m intellectū. Alio modo ſic intelligitur et melius dans for-

mā dat ſibi formaliter vel virtualiter om̄ia ꝯn̄a formā. nam ſic deus
dat ſcientiā virtualiter. quia creauit formā intellectiuaȝ ſic ꝙ habet
naturalem inclinationem ad acquirendum ſcientiam.
Deus eſt infinitus. Ibidem.
¶ Intelligitur ꝙ deus eſt infinitus in vigore et perfectione ſed non
extenſe ſiue in quantitate.
De multiplicibus ſeu equiuocis nō eſt ſcientia.ij.poſterio.
¶ Vbi dicit ꝙ ſm̄ ſanctū Thomā de equiuocis et multiplicibꝰ in to
ta ſua cōmunitate manentibꝰ non eſt ſcientia. Et ratio eſt quia intel
lectus eſt virtus immaterialis vt patȝ in.iij. de anima.et non pōt ſi-
mul et ſemel ad plura ſe diuertere. ſed capiendo aliquid equiuocū in
certa eius ſignificatiōe tunc de eis bene poteſt haberi aliqua ſcientia.
De ente per accidens non habetur ſcientia.vi.metaphi.
¶ Intelligit ꝙ de ꝓpoſitione per accidens vera non habetur ſcien-
tia tanq̄ de ſcibili ꝓpinquo ſed bene de re ſignificata ꝑ concluſionē.
De corruptibilibꝰ et poſſibilibus aliter ſe habentibus non
eſt ſcientia.prio poſterio.
¶ Intelligit ꝙ de ꝓpoſitionibꝰ ſingularibꝰ cathegoricis non eſt ſcien
tia tanq̄ de ſcibili ꝓpinquo.cū hoc tū ſtat ꝙ de talibꝰ eſt ſciētia tanq̄
de rebus ſignificatis ꝑ ꝓpōes ſiue tanq̄ de ſcibili remotiſſimo.
De ſubiecto ſcientie debent demonſtrari paſſiones princi-
paliſſime in tali ſcientia conſiderate.prio poſterio.
¶ Verū eſt de illis paſſionibus que ſunt de per ſe note de illo ſubiecto
Demonſtratio circularis eſt impoſſibilis. Ibidem.
¶ Intelligit in eodē gn̄e demōſtrandi reſpectu eiuſdē generis cauſe
non de multis ſcȝ demonſtrantibꝰ ad eandē concluſionē et ſm̄ idem
genus cauſe pertinentibus.
Diffinitū eſt notius ſuis ꝑtibus diffinientibꝰ.prio phiſico.
¶ Ibi dr̄ ꝙ phūs vult ꝙ facilius ſit habere cōceptus diffiniti q̄ cō-
ceptus diffinitiōis.cum tū ſtat ꝙ conceptꝰ diffinitiuꝰ ſit notior con-
ceptu diffinibili vn̄ ad habendū cōceptū diffinitiōis non ſufficit cōce
de conceptū gn̄is vl̄ differentie vt dicit Buridanus. ſed ad habendū
conceptum diffiniti ſufficit habere conceptum ſpeciei.
Decē p̄dicamēta ſunt decē rerū prīcipia naturaliū.porphi
¶ Intelligit de principijs diffinitiuis ſupponentibus pro rebus na-
turalibus et non loquitur de principijs eſſendi.
Dicens ſpeties eſſe ſepatas recte dicit.vij.metaphi.et ſic vi
det ꝙ vl̄ia realia ſtȝ ponēda ſi eēnt ſepata a ſinglaribꝰ.
¶ Ibi dicit ꝙ phūs compat ibi vl̄e prio modo et ſcd̄o mō dictū ad
inuicē quia qui ponūt vl̄ia realia eſſe a ſingularibꝰ ſepata meliꝰ et no
tabiliꝰ dicūt q̄ illi qui dicūt ea eſſe ꝯiuncta. et ſic nō vult ꝙ talia ſint
ponēda ſed vult ꝙ plato cū ſuis ſequentibꝰ magis notabilius dixit.

Cogitatio tua nunq̄ꝫ recedat a vero id eſt a bono. Seneca in de forma vite.
Conſiliuꝫ optet eſſe de his que pn̄t aliter haberi.vi. ethico.
Cū conſideratiōe ꝓmitte et pleniꝰ q̄ꝫ ꝓmiſeris p̄ſta.ibideꝫ
Caſus eſt incōbinate rei euentus ex cauſis cōfluentibus in his que generantur.Boetius quinto de cōſolatiōe.
Conſuetudo eſt altera natura.ſeptimo ethicorū.
Conſiliū mulierum eſt inualidū piū aūt impfectū.j.polli.
Ciues ſunt ſocij vnius ciuitatis.ſc͞do politicorum.
Contumelia eſt cauſa ire.v.politi· Simpliciter vera.
Compoſitū ex materia et forma non dicitur vnum/ niſi ꝙ ſua forma eſt vna.cōmentato.ij.de anima.
Cecus a natiuitate ſapientior eſt ſurdo et muto in de ſenſu et ſenſato.Simpliciter vera.
Caſtrati plus viuunt q̄ꝫ non caſtrati et ideo propter paucitatē coitus plus viuit mulꝰ q̄ꝫ equus/ꝛ femine plus q̄ꝫ maſculi.in libro de lōgitudīe et breuitate vite.Simpl̄r v̄a
Cum exuolat rex apum volatu fert ſecum turbam apuꝫ In octauo libro de hyſtorijs aīaliū·Jlla eſt vera.
Ceruus eicit cornua ſua regratia eſt inuenire. Vnde dicitur in ꝓuerbio.Ceruꝰ eicit cornua. Jbidē Simpl̄r vera

D

E infinito habet ſcientia tertio topicorum.

℄ Jbi dicitur verū eſt priuatiue et per ꝓpoſitiones gatiuas et conditionales non aūt poſitiue et affirmatiue et per ꝓpoſitiones kathegoricas.
℄ Deſcendentem a generaliſſimis ad ſpecialiſſima neceſſe eſt ire per multitudinem.per porphirium.
℄ Jbi dicitur ꝙ autoritas in ſenſu diuiſo eſt falſa.quia nō eſt neceſſe ip̄m deſcendentē ire ꝑ multitudinē.Sꝫ debet ꝯcedi in ſenſu ꝯpoſito vt neceſſe eſt deſcendentē ire per multitudineꝫ a gn̄aliſſimo adſp̄aliſſima.
Dans formā dat om̄ia conſequentia formā.viij.phiſicorū
℄ Jntelligitur vno modo dans formā dat om̄ia cōſequentia neceſſaria ad formam modo ſcire et virtutes non ſunt neceſſarie ad formam quia ſunt de bene eſſe ipſius forme eo ꝙ ſint forme accidentales ꝑficientes ip̄m intellectū. Alio modo ſic intelligitur et melius dans formā dat ſibi formaliter vel virtualiter om̄ia ꝯn̄a formā. nam ſic deus dat ſcientiā virtualiter. quia creauit formā intellectiuaꝫ ſic ꝙ habet naturalem inclinationem ad acquirendum ſcientiam.
Deus eſt infinitus. Jbidem.
℄ Jntelligitur ꝙ deus eſt infinitus in vigore et perfectione ſed non extenſe ſiue in quantitate.
De multiplicibus ſeu equiuocis nō eſt ſcientia.ij.poſterio.
℄ Vbi dicit̄ ꝙ ſ̄m ſanctū Thomā de equiuocis et multiplicibꝰ in tota ſua cōmunitate manentibꝰ non eſt ſcientia. Et ratio eſt quia intellectus eſt virtus immaterialis vt patꝫ in.iij. de anima.et non pōt ſimul et ſemel ad plura ſe diuertere. ſed capiendo aliquid equiuocū in certa eius ſignificatiōe tunc de eis bene poteſt haberi aliqua ſcientia.
De ente per accidens non habetur ſcientia.vi.metaphi.
℄ Jntelligit̄ ꝙ de ꝓpoſitione per accidens vera non habetur ſcientia tanq̄ de ſcibili ꝓpinquo ſed bene de re ſignificata ꝑ concluſionē.
De corruptibilibꝰ et poſſibilibus aliter ſe habentibus non eſt ſcientia.pri̊o poſterio.
℄ Jntelligit̄ ꝙ de ꝓpoſitionibꝰ ſingularibꝰ cathegoricis non eſt ſcientia tanq̄ de ſcibili ꝓpinquo.cū hoc tn̄ ſtat ꝙ de talibꝰ eſt ſciētia tanq̄ de rebus ſignificatis ꝑ ꝓpōes ſiue tanq̄ de ſcibili remotiſſimo.
De ſubiecto ſcientie debent demonſtrari paſſiones principaliſſime in tali ſcientia conſiderate.pri̊o poſterio.
℄ Verū eſt de illis paſſionibus que ſunt de per ſe note de illo ſubiecto
Demonſtratio circularis eſt impoſſibilis. Jbidem.
℄ Jntelligit̄ in eodē gn̄e demōſtrandi reſpectu eiuſdē generis cauſe non de multis ſcꝫ demonſtrantibꝰ ad eandē concluſionē et ſ̄m idem genus cauſe pertinentibus.
Diffinitū eſt notius ſuis ꝑtibus diffinientibꝰ.pri̊o phiſico.
℄ Jbi d̄r ꝙ ph̄us vult ꝙ facilius ſit habere cōceptus diffiniti q̄ cōceptus diffinitiōis.cum tn̄ ſtat ꝙ conceptꝰ diffinitiuꝰ ſit notior conceptu diffinibili vn̄ ad habendū cōceptū diffinitiōis non ſufficit cōceptū gn̄is vel differentie vt dicit Buridanus. ſed ad habendū conceptum diffiniti ſufficit habere conceptum ſpeciei.
Decē p̄dicamēta ſunt decē rerū p̄ncipia naturaliū.porphi
℄ Jntelligit̄ de principijs diffinitiuis ſupponentibus pro rebus naturalibus et non loquitur de principijs eſſendi.
Dicens ſpecies eſſe ſeꝑatas recte dicit.vij.metaphi.et ſic videt̄ ꝙ vl̄ia realia ſt̄ ponēda ſi eēnt ſeꝑata a ſingl̄aribꝰ.
℄ Jbi dicit̄ ꝙ ph̄us comꝑat ibi vl̄e pri̊o modo et ſc͞do mō dictū ad inuicē quia qui ponūt vl̄ia realia eſſe a ſingularibꝰ ſeꝑata meliꝰ et notabiliꝰ dicūt q̄ illi qui dicūt ea eſſe ꝯiuncta.et ſic nō vult ꝙ talia ſint ponēda ſed vult ꝙ plato cū ſuis ſequentibꝰ magis notabilius dixit.

Deus et ſtudioſus poſſunt facere mala et agere.iiij.topi.

¶ Pro quo ſciendū ꝙ ille termin⁹ deus vno mō capit ſubſtantiue et illo mō capit.xij.metaphi.vbi dicit ꝙ deus eſt aial optimū et ſempiternū.et ſic non capit hic.Alio mō capit adiectiue et ſic idē eſt ꝙ deificus et ſtudioſus.i.virtuoſus.et ſic tunc capit in pdicta auctoritate et primo polliticorū.

Deus eſt anima mundi.primo celi.et ſimiliter vocat ibidez omnes intelligentias animas.

¶ Rñdet ꝙ aīa capit ibi improprie ſm quandā ſimilitudinē que talis eſt quia ſicut anima ꝓprie dicta regit et diſtinguit et mouet corp⁹ Sic etiam intelligentia facit ſuo orbi cui approprIabitur.

Diſiunctū ex differentijs diuiſiuis alicuius generis cōuertitur cum tali genere. vt vult Boetius in libro diuiſionū

¶ Verū eſt ſumptis illis differentijs in numero ſingulari.quia in numero plurali non habet veritatem.

Diffinitio eſt in predicamento.ſcdo topicorū.

¶ Rñdetur ꝙ phūs loquitur ibi figuratiue ponendo totuz ꝓ parte Et vult ꝙ diffinitio ponit in pdicamento non ſm ſe totam ſed ſoluz ſecundum ſuas partes.

Diuiſibile non eſt indiuiſibile.primo celi.

¶ Ibi dicit ꝙ nullum diuiſibile quantificatiuū ſeu extenſum eſt vel poteſt eſſe indiuiſibile.

Differentia ſumitur a forma per porphirium.

¶ Dicitur ꝙ forma debet in tantum valere ſicut conditio formalis ſeu perfectionalis.

Diſciplina eſt que in ſola ſpeculatione conſiſtit per Hugonem et ſanctum Thomam.

¶ Reſpondetur ꝙ capit ſcientiam ſpeculatiuam cōmuniter pro ſcientijs quorum obiecta non poſſunt facere ſpeculationem.

Dialectica non eſt ſcientia.xij.metaphi.et pmo topico.

¶ Ibi dr ꝙ vult ꝙ dyalectica nō eſt ſcīa ſpecialis ſed eſt ſciētia cōis

Duo habitus cōtrarij non ſunt ſimul in eodem.ij.poſteri.

¶ Ibi dicit ꝙ licet verū ſit ꝙ non ſunt in eodē actualiter cum hoc tamen ſtat ꝙ vnus actualiter et alter potentionaliter ſiue habitudinaliter ſtant ſimul in eodem.

Dicim⁹ eñi deū eſſe anial optimū et ſempiternū.xij.meta.

¶ Ibi dicitur ꝙ phūs loquitur ſm opinionē vulgariū qui dixerūt deos eſſe animalia et poſuerunt plures deos. Vniuerſaliter dicitur ꝙ per deum intelligitur corpus celeſte vt ſit ſenſus deus.i.corpus celeſte eſt animal optimū et ſempiternum.

Dabilis eſt minimus ignis.ꝑ cōmentatorem.vij.phiſico.

¶ Rñdetur inter ignes actuales et ꝙ in certo ordine eſt dare minimuz ignem.ſed reſpectiue non eſt minimū ignem ſimpliciter dare.

Diffinitum eſt notius diffinitione.vij.topicorum.

¶ Intelligit ſm rationes vniuerſales apprehēſas per intellectū et intelligitur acquiſitione impfecta ⁊ quo ad nos.ſed de acquiſitione ꝑfecta non eſt verū vt patet intuenti.

Diffinitio totius cōueniens parti non eſt bona.vi.topi

Diuturniora ſunt meliora.pmo ethicorum.

¶ Intelligit vno mō ſic.aliqua ſunt diuturniora ratione actus et potentie.et ſic ꝓcedit ꝙ illud qđ eſt bonū et diuturni⁹ eſt melius. Si autem ratione materie tunc eſt falſuz.qr tunc lapis eſſet melior ꝙ homo qr lapis diuturnior eſt ꝙ homo. Vl' ſm Rupertum intelligit de illis ꝙ ſunt eiuſdem ſpeciei vel etiā dummō mu⁹ diuturniori non ſit annexa melior conditio ꝓpter ꝙ non optz materiā primā melioris eſſe conditionis et dignioris forme ſubſtantiali.

De diffinitionibus poteſt eſſe ſcientia.xij.metaphi.

¶ Intelligit ſm rationes vniuerſales et per intellectuz apprehēſas

Deus nihil intelligit extra ſe.xij.metha.et ſic ſequeret ꝙ deus non intelligat iſta inferiora.

¶ Rñdetur ꝙ deus nihil intelligit extra ſe tanꝙ ꝑ aliquod qđ eſt extra deū cum hoc tamē ſtat ꝙ deus intelligit extra ſe per ſuam nudam eſſentiā.Vel dicit ꝙ non intelligit extra ſe ꝑ mediū et fantaſma.ſed aliter et ſm ſuam ſimplicem eſſentiā.ſed diceres. tamē dicit.iij.de aīa optet quācūqꝫ intelligentē fantaſmata ſpeculari.Rñdetur ꝙ hoc intelligitur de intellectu humano ſiue dependente et non de diuino.

De partibus autem anime dicimus.ij.de anima.vbi videtur velle ꝙ habeat partes.

¶ Rñdetur ꝙ phūs loquit de ꝑtibus ſubiectiuis ſeu de potētijs anime que ſunt ꝑtes anime et hoc ſm rationem et non ſm rem.

De vacuo et infinito eſt ſcientia tertio topicorum.

¶ Ibi dicit ꝙ de eis eſt ſcientia improprie dicta que eſt de neceſſarijs et tanꝙ de propinquis.

De rebus per accidens non habetur ſcientia.vij.metha.

¶ Ibi dicit ꝙ de ꝑaccidens vel contingēter veris de illis non habet ſcientia per ꝓpoſitiones kathegoricas de ineſſe et de pñti.

Demōſtratio debet fieri ex puris.veris immediate neceſſarijs priorib⁹ notioribuſqꝫ cauſis cōcluſiōis.pmo poſte.

¶ Intelligit de demonſtratiōe ꝓpter quid que ꝓcedit ex ꝓpoſitionibus primis et immediatis ꝓpter hoc non ſequit demōſtratio non ꝓcedit ex primis immediatis ergo non eſt bona.

Duo accidentia non pñt eſſe in eodē ſubiecto.xij.metaphi.

¶ Intelligit ꝙ duo accidentia naturalia et extenſa non poſſunt eſſe in eodem ſubiecto preciſe et adequate et ſm eandem ꝑtem ſubiecti licet tñ accidentia ſpiritualia poſſunt eſſe in eodem ſubiecto.

Deus eſt ſubſtantia eterna et act⁹ ſimplex mouēs ſicut in

telligibile appetibile cauſa agens et finalis toti' vniuerſi ſumma delectatio et optima et omnino immutabilis in alterabilis impaſſibilis intranſmutabilis.xij. metaphi.

¶ Vbi phūs vult ꝙ oīa pfecta pfectionalia nullā pfectionē inclu dentia oīa cōueniunt deo et ſunt deus. Nam quicquid cōuenit deo eſt deus. Et intelligit ſic. Deus eſt ſubſtātia in corporea capiendo ly corpus quouis mō ſcʒ tam pro corpe cōpoſito ꝙ ſubſtantiali. et eter na.i.non hn̄s principiū neqʒ finē et actus puriſſim' nullā potentiam includens. ſimplex.i.non cōpoſitus mouēs ſibi oīa mobilia ſicut in telligibile et appetibile et non ſunt vt ſenſibile cauſa finalis ſemp gu bernans totius vniuerſi qui eſt finis ſm cōmentatorē primo celi. pri marius intentione dictus agens.i. cauſa actiua totius vniuerſi. et ſic de alijs particulis.

Deus eſt ens quo melius excogitari non poteſt.iij.phiſi.

¶ Ex illo habet ꝙ deus eſt ens perfectiſſimū et hoc eſt ſimpliciter verum et optimum.

De futuris cōtingentib' nō eſt determiata veritas.ſ.piar.

¶ Dicitur ꝙ hoc eſt verum de futuro cōtingente Cui' veritas non dependet ex ꝓpoſitiōe que eſt de pn̄ti determinate vera. mō veritas il lius ꝓpoſitionis. homo mouebit dependet ex veritate illius de pre ſenti ſcʒ homo mouetur.

Ditiores ſunt magis fideles cōitati ad cōiora.iij.polit.

¶ Intelligitur ꝙ vt in plurimū ſunt magis fideles nō ꝙ̄ ad cōmune bonū ꝓcurandū ſed magis ad cōuentores. In illis enī magis credit diuitibus ꝙ̄ pauperibus.

Diuitie ſunt virtutes anime per Alanum.

¶ Ibi dicitur ꝙ verū eſt de diuitijs anime que ſunt ſcientie et virtu tes ſed hoc non intelligitur de diuitijs corꝑalibus ſeu corꝑis. quia tales diuitie perturbant animam.

Duo corpora non ſunt in eodem loco. iiij.phiſi.et.ij.de aīa.

¶ Intelligit de loco proprio non aūt cōmuni. quia locus ꝓprius eſt qui cōtinet ſolum locatum ſicut eſt aer.

Dimenſiones in materia pria ſunt ꝑpetue.per cōmenta.

¶ Ibi dicit ꝙ vult perpetue ſunt dimenſiones vt prima materia ſic ꝙ ly dimenſiōes ſtat confuſe tn̄ et ſic non opʒ dare certū ſuppoſitū.

Diſpoſito medio inter agens et patiens.reſpectu agentis dicit actio.et patientis paſſio. per cōmentatorē.ix.meta.

¶ Intelligit ſic ꝙ res que eſt actio in ordine ad agens dicit actio et in ordine ad patiens dicit paſſio cū hoc ſtat ꝙ actio et paſſio nō ſunt ꝓprie ad aliquid. nā reciprocatio et denoīatio non ſufficit ad hoc ꝙ aliquid ſit ꝓprie in relatione ſed vltra hoc requirit ꝙ talia dicibilia ꝑdicentur de ſeinuicem mediante ly ad aliquid eſſentialiter, modo ſic non eſt de ly agens et patiens.

Diffinitio non debet dari per oppoſita ſexto topicorū.

¶ Ibi dr̄ verū eſt inquantū ſunt oppoſita modo licet actus et poten tia ponunt in diffinitione motus tamen ibi non ponuntur oppoſita Sed tunc opponuntur quādo actus ponitur pro actu et potentia ꝓ illo qd̄ non eſt ſed poteſt eſſe.

Deus ſolū ſimplex eſt.vi. meta. Et ſic videt ꝙ forma ſub ſtantialis nō eſt ſimplex virtute illius ſigni excluſiui ſolū.

¶ Rndetur ꝙ ſimplex capitur dupliciter. Vno modo vt priuat cō poſitionē partiū inter ſe et non aliunde. Et ſic aīa intellectiua dicit ſimplex ex ꝙ̄ non eſt cōpoſita ex ꝑtibus ſed tamē eque bene eſt cōponi bilis cum materia. Alio mō ſimplex vt non ſolum priuat inter ſe cō poſitionē partiū, ſed extra cōpoſitionē partiū aliunde.i. ꝙ non ſit cuʒ altero cōpoſito. et ſic ſolus deus eſt ſimplex. qꝛ non eſt cōpoſitus nec cū aliquo mō ꝯponibil. et de illo ly ſimplex capitur in pn̄ti autoritate

De equipollentibus idem eſt iuditium. Regula cōmunis.

¶ Intelligitur quo ad ſequelā ſcʒ ab vno ad aliud eſt bona cōſequē tia. non aūt opʒ quo ad oīa. qꝛ ꝙ̄ ad modū ꝑdicandi non opʒ vt patet de ly hō ⁊ riſibile. qꝛ ly hō ꝑdicat ſua ꝑdicata abſolute. ꝑ ly riſibile ꝯnotat.

Deus et natura nihil faciunt fruſtra. pmo celi et.iij.de aīa.

¶ Intelligit ꝙ verū eſt ſecundū totam ſpetiem vel vt in pluribus indiuiduis ſed natura bene facit aliqua fruſtra ſcdm vnū indiuiduū vt ꝑducendo vnū hominē cum ſex vel octo digitis.

Dubitare de ſingulis nō eſt inutile per phm̄ in ꝑdicamen.

¶ Intelligit dubitare per rationes de ſingulis non per ſe manifeſtis et ſufficienter determinatis hoc non eſt inutile.

Dimittere ſenſuʒ et ſequere rationē debilitas eſt intellect'.

¶ Intelligit ſi aliquis certe nouerit ſenſus et tamē ꝓpter modicam rationē quam habet per intellectum aliter diffiniat per intellectū hoc eſt bene debilitas intellectus quam male iudicat.

De ratione materie eſt abijcere formam et aliam require re primo phiſicorum.

¶ Hoc intelligit de ratione inferiorū generabiliū et corruptibiliū.

Diuerſe oꝑatiōes arguūt diuerſas formas ꝑ cōmē.xij.me

¶ Intelligit in diuerſis ſuppoſitis non autem in eodem ſuppoſito.

Deus non intelligit ſimplitia per Auicennam.

¶ Intelligitur ꝙ deus non intelligit eodem modo per ſpeties ſicut nos intelligimus.

Deus eſt innoīabilis aliquo noīe per cōmēta in de cauſis

¶ Intelligitur deus eſt innoīabilis aliquo noīe perfecto oēm pfecti onē importāte ſeu exprimēs quā hō in eo cognoſcere pōt ꝓpter ꝙ mul ta noīa attribuunt deo vt eſt ſapientia prudentia ſaluator et cōſimilia

De natura cōtrariorū eſt ſe mutuo expellere pmo meta.

¶ Intelligit ꝙ cōtraria non poſſunt eſſe in eodem ſubiecto inheſiue et formal'r ꝑ bene apprehenſiue et cōtentiue. qꝛ ab eodē cōtinentur.

De qn̄to aliqs ē maioꝝ poſſibilitatꝫ de tāto ē minoris poſſe

¶ Intelligit de poſſe actiuo ſtat tamē cū hoc ꝙ ſint inuicem poten tie paſſiue vt eſt materia prima ſicut patʒ primo phiſicorū.

Dyaphonum eſt inuiſibile ſcđo de anīa.
¶ Intelligitur ꝙ vix et difficulter eſt viſibile. Et ratio eſt quia non videtur per ſpeciem ꝓpriam. ſed per ſpēm extrinſecam vel ꝑ colorem.
Diuiſio debet dari per oppoſita ſcđm Boetium.
¶ Intelligit quo ad ſpecies mediatas non aūt intelligitur quo ad ſpecies immediatas.
Denarius eſt menſura omniū rerum quia eſt fideiuſſor in qualibet re qua indigemus in oīni neceſſitate.v.ethico.
Deterius ſemper eſt gratia melioris.vij.politicorū.
Duplex eſt ius ſcꝫ legale et naturale. Naturale eſt qđ habet eandem potentiā apud oīes homines. Legale vero eſt qđ eſt ſtatutum ex lege.
Difficile eſt reſiſtere conſuetudini. quia aſſimulat̄ nature ſ.tali⁹ eſt tamē tranſmutare cōſuetudinē.vij.ethico.
Delectationes beſtie praue ſunt ex natura ſed prauorum hominum eſt conſuetudo. Ibidem.
Delectatio cōſeruat opantem in ope ſuo.x.ethico.
Duplex eſt vita ſcꝫ contēplatiua et pollitica inter q̄s contēplatiua eſt melior. q: ipſa eſt diuina alia hūana ibidē.
De exemplo nō requiritur verificatio ſed manifeſtatio cōmenta. ſcđo de anīa.
Deceptō ꝛ ignorātia pl⁹ ꝓprie ſtī anialib⁹ q̄ꝫ ſcīa.ij.de aīa
Duplex eſt appetitus ſcꝫ intellectiuus et ille dicitur voluntas. Alius eſt ſenſitiu⁹ et ille dicit̄ cōcupiſcibilis.iij.de aīa
Dentes equorum ſeneſcunt albeſcunt in libro.de hiſtorijs animaliū.
Dentes canum iuuenum ſunt albi et acuti ſenuꝫ vero obtuſi et nigri. Ibidem.
Deſiderium dubium vadit ad infinitū.pmo pollitico.
Doctrina naturaliter ꝓcedit ab hoīe ſ̄m opationē quam habet doctrina ad diſcipulū.in pmo li. poetrie. ariſto.
Dirige ſemꝑ cogitationes tuas in bonum. in libro de regimine principum.
Diſcipulus debet eſſe docilis/ attenticus/ et beneuolus. docilis cum ingenio/ attenticus in exercitio/ beneuolus animo

ad audiendum. In Boetio de diſciplina ſcolariū.
Diſculus eſt ille qui diſcurrit per vicos/ tabernas/ et per plateas meretricū. per cellulas. puplica ſpectacula. ꝑ corporeas et campos. Ibidem.
Deus eſt ſummū bonū ſuper oēm ſubſtantiā omneq; naturam quem cuncta petunt cum ipſe ſit plene ꝑfectiōis et minus ſocietatis indignus. Plato in timeo.
Dociles nos natura edidit et rationē nobis dedit imꝑfectam que tamē perfici poteſt. Seneca ad Lucillū.
Diſciplina bonos mores facit et ergo illud ſapiat vnuſquiſq; qđ dedit Seneca de moribus.
Diuitijs vtendū/ ſed nō eſt eis abutendū. ſeneca de morib⁹
De dubijs non diffinies/ ſed ſuſpenſam teneas ſententiam. Seneca de formali vita.
Deum amabis ſed illum in hoc imitaberis vt vobis oībus prodeſſe et nulli nocere poſſit. Ibidem.
Deus malum facere non poteſt/ ſed nihil qđ deus facere non poteſt ergo malū nihil eſt. verum eſt poſitiue. Boetius.iij.de conſolatione.
Diuina prouidentia rebus generandis non imponit neceſſitatem. quia ſi omnia euenirent ex neceſſitate premia bonorum et pena malorum periret. Ibidem.
Dabo egenti non vt ego ipſe egeam. ſuccurro perituro nō vt ego ipſe peream. Seneca in de beneficijs.

e **Adem ſunt principia eſſendi et cognoſcendi. ſecundo metaphiſi.**

Reſpondet ꝙ phūs vult ꝙ principia ſunt eadem in eſſe et in demonſtratione ꝓpter quid generis. q: ſicut res habet eſſe in demonſtratione per ſuā rationem ꝓpter quid ſic iam habet cognoſci vt patꝫ ex quid nominis demonſtratiōis ꝓpter quid. Vel intelligitur de principijs intrinſecis et eſſentialibus.

Ex eo ꝙ res eſt vl nō eſt orō dr̄ va vl falſa dr ꝑ phm̄ in pdi.
¶ Intelligit̄ ꝙ oīs ꝓpoſitio affirmatiua de pñti de ineſſe cathegorica de terminis non ampliatiuis qđ ſi ita eſt ſicut per eam ſignificatur ſ̄m eius ſignificatiōem totalem et ꝓpoſitionalē tunc illa dicitur vera. Si aūt non tunc dicitur eſſe falſa.

Ex duobus entib⁹ in actu nõ ſit vnũ tertiũ.vij.metaph.

¶ Intelligit q quorũ quodlibet eſt in actu formaliter tũc ex eis fit vnũ tertiũ cum hoc tamẽ ſtat q ex duplicibus entib⁹ quorũ vnũ eſt in actu et aliud in potentia fit vnum tertium ſicut ex materia et forma fit vnũ cõpoſitũ. Vel intelligit de eutrogeneis. quia due gutte diuerſe faciunt vnũ tertiũ per ſe ſcʒ aquam.

Ex puero fit vir.ſcḋo.metaphiſice.

¶ Intelligit q ly ex dicit circumſtantiã ordinis. Alij tamẽ dicunt q ly ex debet importare circũſtantiam cauſe efficientis.

Entia volunt male diſponi.ſcḋo metaphiſice.

¶ Ex illa autoritate ſequeret q omnia entia totius mũdi ſeu vniuerſi ſunt bene et optime diſpoſita. Sed diceret quis tunc quid demonſtris. Dicendũ ibi licet monſtrũ ſm ſe non ſit bene diſpoſitũ tamen in ordine ad decorẽ vniuerſi eſt diſpoſitũ bñ et ex tali relucʒ decor vniuerſũ

Ens et vnum conuertuntur.iiij.metaphiſice.

¶ Verum eſt capiendo ly ens pticipialiter et vnum aggregatiue nõ autem verum eſt capiendo ly ens nominaliter.

Effectus gerit ſimilitudinẽ ſue cauſe per autorẽ de cauſis

¶ Intelligitur de cauſis particularibus. Sed non de vniuerſalibus vt eſt deus et intelligentie de quibus non oportet.

Entia metaphiſicalia ſunt abſtracta a ſenſib⁹.ij.phiſico.

¶ Ibi dicit q Ariſtoteles non vult q ſunt realiter diſtincta ſed quo ad modũ cõſiderandi. Sic q metaphiſic⁹ conſiderat de illis que non habent reſpectũ ad modũ vel quo ad materiã vel quo ad q̃litates ſenſibiles et p hoc cõſideratio metaphiſici differt a cõſideratiõe phiſici

Ex ente et ente non fit ens p ſe niſi ſm accidens.ij.phiſi.

¶ Intelligit ſic.q ex ente et ex ente non fit ens per ſe vñter vel inq̃tum eſt ens id eſt abſolute. Vel intelligit ſic q ex ente et ente non fit ens.et hoc eſt verũ q ambo entia ſunt entia in actu formali.

Eſſentie p̃dicamẽtorũ ſunt impmixte.p themiſtiũ.ij.d aïa

¶ Intelligit. q termin⁹ vnius p̃dicamenti non p̃dicat eſſentialiter de termino alterius p̃dicamenti cum hoc tamen ſtat q predicatur de tali termino accidentaliter vt homo eſt albus.

Effitiens et materia non coincidunt.ij.phiſico.

¶ Intelligit de materiali cauſa ex q̃ et efficiẽti ſed nõ phibet q materia in q̃ vt ſubiectũ ſcie ⁊ cauſa efficiẽs ſcʒ intellect⁹ põt coincidere.

Eadem numero ſunt quorum materia eſt vna.v.meta.

¶ Ibi dicit q illi termini ſunt idem numero qui ſupponunt pro eodem et quorũ idem eſt ſignificatũ materiale. Alio modo intelligit eadem numero ſunt quorum idem eſt ſignificatum materiale.

Ex nihilo nihil fit.primo phiſicorum.

Intelligit q phũs vult illã nihil fit ex nõ ente realr ⁊ hoc ẽ ſm phice

Eterni non eſt aliqua cauſa.viij.phiſicorũ.

¶ Intelligitur primo modo ſic q eterni non eſt cauſa aliqua a qua eſt pducta tanq̃ ex materia. Alio mõ intelligit eterni nõ eſt cauſa id videlicet affirmatiue et cõſignificatiue.et ſic eſt falſa.

Entia non mota ſunt phiſice cõſideratiõis.ij.topicorũ.

¶ Intelligit ſic.entia que non cõſiderant ſub rõne motus vel tanq̃ cauſe ad effectus vel tanq̃ principia ad principiata iſta nõ ſunt phiſice ↄſideratiõis mõ aïa reducit ad ens mobile tãq̃ ad cãm efficientẽ

Eternũ eſt quod non habet principiũ neq́ʒ finem.

Intelligit de pncipio durationis hʒ tñ pncipiũ ↄſeruatiõis depẽdẽtie.

Ex non quanto fit non quantum.ſcḋo.celi.

¶ Verũ eſt q ex non quanto non fit quantũ cõtinuũ licet bene diſcretũ.et licet tres cõcluſiões grãmatice ſciẽtie nõ ſunt q̃ntitas cõtinua qꝛ ſimplex q̃litates in aïa.ſunt tñ quantitas diſcreta qꝛ numerus.

Ex vno nihil ſequitur.ſcḋo.priorum.

¶ Intelligitur q ex vna ꝓpoſitione nihil ſequitur ſyllogiſtice ſed ex vna bene ſequitur enthi.

Eadẽ ſunt principia cõpoſitiõis ⁊ reſolutiõis.pũo de gña.

¶ Intelligit de reſolutiõe ſepatiua que eſt ptium aliquarũ a ſe inuicem ſepatio. Vel intelligitur de reſolutione reali et non loycali.

Eadem eſt ratio partis et totius.

¶ Intelligit in naturalib⁹ et non in artificialib⁹.et licet ꝓpoſitio ſit ſubiectũ petri hiſpani non tamẽ ex hoc ſequit q ſit ſubiectũ ſcḋi vel tertij tractatus.

Eiuſdẽ effectus nõ ſunt diuerſe cauſe. p autorẽ de cauſis.

¶ Intelligit ſic q euiſdem effectus non ſunt diuerſe cauſe ſubordinate ergo etiam non ſequit intellectus infert ergo non premiſſe qꝛ premiſſe et itellect⁹ ſũt cauſe ſubordiate tãq̃ ad efficiẽs et ad inſtrumẽtũ

Ens nec eſt vniuocum nec equiuocum.iiij.metaphi.

¶ Intelligit q ens non eſt equiuocũ a caſu ſed bene a cõſilio ſeu per analogiam qꝛ p prius dicit de ſubſtantia et p poſterius de accidente.

Entis diuerſe ſunt ſpecies pũmo phiſicorũ.

¶ Intelligitur capiendo ſpecies pro terminis minus cõmunibus.

Equale eſt de eſſe quantitatis.pũmo celi et in p̃dicamẽtis

¶ Intelligit de quantitate finita non aũt infinita.

Ex vero nil niſi verum.ſcḋo priorum.

Intel. q in ↄña bona et formali ex añcedẽte vo nihil aliud ſequit niſi vm

Eterno nihil eſt prius.octauo phiſicorum.

¶ Hoc eſt vm ſm tempus cũ hoc tñ ſtat q aliqd ſit pri⁹ ſm naturã.

Eedẽ dnĩe non ſunt diuiſiue inferioris ⁊ ſupioris.in p̃dica.

¶ Intelligitur de differentijs eſſentialibus ſed non accidentalib⁹ vt quantitas diuiditur in finitum et in infinitum.

Eterna non ſunt in tempore.iiij.phiſicorum.

¶ Intelli.ↄmẽſuratiue adeq̃te cõmẽſuratio tpis nõ ↄuenit eternis.

Ea q̃ ſcim⁹ ſt ſminia reſpectu eorũ q̃ ignoram⁹ p themiſtiũ

¶ Verum eſt q ea que ſcimus determinate et in ſpetiali ⁊ non in vli ſe confuſo modo quia in vli ſcimus omne ens per iſtam ꝓpoſitionem Omne ens vel eſt vel non eſt.

Excellens ſenſibile corrūpit ſenſuz. ij. de aīa Et ſi ſic tūc vnū illorū non eſt alterū quorū vnū cōtingit pati corruptiue ⁊ aliud nō. Sed ſenſū cōtingit pati corruptiue ex autoritate. itellectū vero nō. ergo ſenſus ⁊ itellect⁹ ſunt idez.

¶ Ibi dicit q ſic intelligit q excellens ſenſibile corrūpit ſenſū quo ad diſpoſitiōez nō aūt quo ad eſſentiā. ⁊ ſic ſenſus materiā. ſed nō materiam ſenſus corrumpit ꝓpter appellationē. Silr in. ij. ethico. dicit q ſenſus cōtrariat rōni. et ſic iterū ſequit q ſenſus ⁊ ratio nō ſunt idē Ibi dicit q hoc demōſtratiuū ſic intelligit q ſenſus. i. iuditiū potentie ſenſitie cōtrariat rōni. i. iuditio rōnis. et ſic illa autoritas eſt va.

Embrio primo viuit vita vegetatiua et poſtea ſenſitiua.

¶ Intelligit q prius apparent in embrione operatiōes potentie vegetatiue q potentie ſenſitiue.

Eligibilius eſt bonum circumſtantionatū q̄z neceſſariorū et ſine circumſtantia. phūs in Ethicis.

¶ Intelligit de bono nature naturate et nō de bono nature naturātis. qꝛ primū eſt bonū ſimplr et ſummū bonū eſt maxīe eligendum.

Eſuries eſt calidi et ſicci et ſitis eſt frigidi et hūidi. ij. de aīa

¶ Intelligitur ſic. Eſuries eſt appetitus calidi et ſicci nutritiui ad confortandū calorem naturalē. Sed ſitis eſt appetitus frigidi et humidi. et hoc ad reſtaurādū hūidū radicale in qd agit calor naturalis

Echo differt ſpē a ſono primario. p cōmentato. ij. de aīa.

¶ Intelligitur q Echo et ſonus drāt ſpetie. ſm rationē ſpecificam cum hoc tamē ſtat q ſit vnus et idem ſonus in re. vel dicitur q drāt ſm apparentiam auditus.

Eternaliter nunq̄z fuit nec ſtat aliqua fruſtra potentia.

¶ Verum eſt de potentia obiectiua non autē ſubiectiua. Vel ſi fuerit potentia ad corruptionem ſui et non alterius.

Ex non homine fit homo primo phiſicorū.

¶ Intelligit q ex non debet dicere circūſtantiā cauſe materialis. ſed circuſtantiam temporis id eſt poſt non hominē fit homo.

Euiſdez rei non debent eſſe plura principia. j. celi et. j. phi.

¶ Intelligitur in eodē genere cauſandi non aūt in diuerſis qꝛ prima cauſa eſt cauſa oīm in genere cauſe efficientis ſeu conſeruantis et etiā forma vel aīa eſt cauſa in genere cauſe formalis.

Ens eſt prius deo philoſophus in predicamentis.

¶ Intelligit q ens eſt pri⁹ quo ad ſequelā nō aūt q̄ ad naturā et dl

Effectus non eſt cauſa. v. methaphiſice.

¶ Intelligit cum reduplicatione q effectus vt ſic non eſt cauſa.

Euiſdem non ſunt plures actus cōmen. de ſubā orbis.

¶ Verum eſt inter ſe ſpeciuoce et eſſentialiter diſtincti.

Eterne ſunt ſpeties rerum.

¶ Intelligit ſic formaliter vel virtualiter ſm eſt vel ſm ei⁹ cauſas.

Ea que volumus agere ad amicos ſunt eligibiliora q̄z ad quoſcunq̄z alios. iij. topicorum.

¶ Intelligit de vera amicitia. i. de illa que fit ꝓpter bonū honeſtum. Et ſic illa amicitia amaſie non eſt vera amicitia eo q nō fit ꝓpter bonum honeſtum.

Ex non ente nihil ſequitur, in predicamentis.

¶ Intelligit dupl'r. Vno modo capiendo ly ens ꝑticipialiter tunc autoritas in ſe eſt vera. Alio mō capiendo ly non ens improprie pro nō vera ſiue pro falſa. et ſic ex non ente beneſequitur aliquid.

Ex equalitate ſcitorum arguitur equalitas ſcientiarū. per cōem animi conceptionem.

¶ Rūdetur q hoc ſimpliciter non eſt verū. ſed intelligit ex preciſe equalitate ſcitorū et modorū ſciendi eque ꝑfecte arguit equalitas ſcientiarū. Et ergo illa conſequentia non valet. Intellectus humanus ſcit tot ſicut deus ergo eſt ſciens ſicut deus.

Ens extra animam diuiditur in decem predicamenta. v. metaphiſice. vbi videtur velle q nullū ens in aīa ſit in predicamento et per conſequens videtur q grāmatica/loyca/rhetorica/non ſunt in p̄dicamento.

¶ Dicitur q nullū ens in anima eſt qd exiſtit niſi obiectiue et ymaginarie. cum hoc tamē ſtat q ens eſt in aīa exiſtens inheſiue. vt ſciētia

Ens et veruz conuertuntur ſimpliciter falſuz et non ens conuertuntur. ſexto metaphiſice.

¶ Dicitur q verum eſt ꝓut ſunt paſſiones entis. ſed nō tenet veritatem ꝓut ſunt paſſiones ꝓpoſitionis.

f

Orma humana introducitur ſicut qualitas in alteratione. per cōmentatorem. primo phiſicorum.

¶ Intelligit cōdictionalr ad hunc ſenſuz ſi forma hōis ſuſcipit participationē cum qualitate. i. ſi paſſiue introducitur tūc habet ſe recte ſicut qualitas in alteratione. ſi vero non tunc contingit oppoſitum ⁊ tunc forma non introducitur ſucceſſiue.

Flamma eſt magis ignis q̄z carbo. per phm̄ in topicis.

¶ Intelligit q flamma plus lucet q carbo non aūt quo ad eſſentiaz eſt ꝑfectior ſeu magis ignis. ſed quo ad lucem eſt ꝑfectior.

Finis eſt primū in intentiōe ⁊ vltimū in executiōe. j. phiſico.

¶ Intelligit de agentibus a ꝓpoſito et cum deliberatiōe non autem in agentibus mere naturaliter ſeu in actione nature.

Forme eſt agere. materie vero pati. primo de generatiōe.

¶ Verum eſt principaliſſime non autem ſubiectiue. quia ſolius compoſiti eſt agere ſubiectiue.

Famã quã oĩes hoĩes famant nõ in toto depdit. viij. ethico. et in de ſomno et vigilia dicit illud qḋ plures famant preſtat fidẽ. Et dicit cõmentator ibidẽ qḋ aliqḋ dictũ famoſuz ſm ſe totũ eſſe falſuz ⁊ impoſſibile.

¶ Et intelligit de ſapientib⁹ oĩmode fide dignis ſi plures ſapientes dicerent et famarent illud preſtaret fidem.

Forme non eſt forma. vij. metaphi. ꝑ autorẽ ſex pncipiorũ.

¶ Intelligit ꝙ forme nõ eſt forma eſſentialr̃ et cõpoſitiue ſic ꝙ vna forma non cõponit aliam eſſentialr̃ ſed bene accñtaliter ſicut ſcientie ſunt forme ipſius anime.

Forma eſt ſimplex et indiuiſibilis. ꝑ autorẽ ſex principiorũ

¶ Intel. ꝙ foꝛa eſt ſimplex. i. nõ cõponit ex ꝑtibus diuerſarũ rationũ diuiſibiliũ Et intelligit ꝙ nõ eſt in ꝑtes diuerſarũ rationũ diuiſibilis

Finis eſt melior ordinatis in finem.

¶ Intelligitur de fine gratia cuius et non de fine gratia quo. Quia ſi ſic ſequeretur ꝙ finis eſſet melior deo qḋ nõ eſt dicendum.

Felicitas humana eſt quid optimũ delectabiliſſimũ eligibiliſſimũ. primo ethicorum.

¶ Intelligit ꝙ felicitas hũana inter opatiões hũanas eſt quid optimũ inter operationes humanas. ergo eſt quid optimũ. quia conſequens eſt verum capiendo ſuplatiuũ aſſertiue.

Falſum eſt non ens. quinto et ſexto metaphiſice

¶ Intelligitur capiendo non ens improprie ſcʒ pro non vero.

Fruſtra eſt potentia que nõ reducit ad actũ. j. celi. iij. ḋ ala

¶ Intelli. de potentia rei que tenet ſe ex ꝑte rei et modo ꝑcandi.

Forma eſt infinita et immanifeſta. ſcḋo phiſicorum.

¶ Intelligitur ꝙ forma eſt immanifeſta quo ad ſuos effectus ſiue quo ad ſuas operationes.

Fortuna eſt cauſa felicitatis. ſcḋo phiſicorum.

¶ Intelligit de felicitate ſubiectiua que eſt intellect⁹ nõ aũt obiectiua. Vel dicitur ꝙ phũs capit felicitatẽ improprie ſcʒ ꝓ ſucceſſu ꝓſpero.

Finis mouet cauſam effitientem. ſcḋo phiſicorum.

¶ Ibi dr̃ ꝙ phũs vult ꝙ finis et cã diſtinguunt realr̃ licet mõ deus mouet ꝓpter aliquã finẽ tñ finis nõ mouet euʒ. q2 eſt immutabilis.

Finis eſt eligibior his que ſunt ad finem. iij. topicorum.

¶ Intelligit oĩs finis qui ꝑ ſe eſt bon⁹ gr̃a cui⁹ vt ſic eſt eligibilior ordĩatis ad finẽ ſeu in ipa pmaria intentõe ⁊ ſm dictũ rectẽ ratiõs. dr̃ ꝑ ſe ꝓpter finẽ ꝑ accñs. dr̃ bonus ꝓpter malũ finẽ. Dicit gr̃a cui⁹ ꝓpter finẽ gr̃a quo. Dicit vt ſic. q2 idẽ agens eſt finis gr̃a ſui ipi⁹ et ſic tunc licet idẽ non ſit eligibili⁹ ſeipſo vt agens dr̃ ordinatũ in ſeipſm q2 non opꝫ ꝙ oĩs finis gratia cui⁹ ſit melior ordinatus in aliũ finem et maxime ſi aliuo finis ſit melior illo. Dicitur ſecũdum ꝓpictum recte rõnis, q2 ſm ꝑuerſam rõem auarus ordinat primã cauſaʒ in pecuniã

Forma eſt prior materia. vij. metaphi. Et ſi ſic tũc ſequeretur ꝙ forma eſſet ingñabilis et incorruptibilis qḋ eſt falſuz et contra phm̃ primo phiſicorũ. eo ꝙ forma eſt gñata.

¶ Dicitur ꝙ phũs vult ꝙ forma eſt prior id eſt dignior ꝙ̃ materia.

Forma eſt que dat eſſe rei. primo politicorum.

¶ Intelligit. ꝙ forma ſubſtantialis que non eſt intrinſeca et eſſentialis rei naturalis illa dat eſſe formale rei. i. media. Dicit forma ſubſtantialis ꝓpter formã accñtalẽ. dr̃ rei naturalis ꝓpter rem independentẽ que eſt deus. dr̃ cauſa intrinſeca ꝓpter extrinſecas vt ſũt corpa ſupceleſtia. Dicit eſſentialis ꝓpter qualitates pmas que ſunt cauſe qualitatis accidentales ſicut ſunt caliditas et frigiditas humiditas ſiccitas. dr̃ que dat eſſe rei ſcʒ foꝛale, ꝓpter materiã que eſt de eſſe entitatiõ

Fortuna eſt cauſa per accñs eorũ que fiunt ꝓpter hoc extra ſemꝑ et frequenter in nõ habentib⁹ ꝓpoſitũ. ij. phiſi.

¶ Intelligit ꝙ forma eſt cauſa ꝓpter effectũ fortuitũ. qui effect⁹ nõ eſt cauſa ⁊ ꝑ ꝯñs non eſt fortuna. Dicit ꝑ accidens cauſa. i. indetermiata ad denotandũ ꝙ fortuitus effectus non ꝓcedit ex cauſis determinatis. Et ideo dicit phũs ꝙ fortuna eſt cauſa indetermiata et immanifeſta. Dicit eorũ que fiũt ⁊c. i. reſpectu effectuũ non intentorũ. Et dr̃ hoc idẽ ꝓpter effectos intentos qui non ſunt fortuna. Et ſunt duplices effect⁹ qui veniũt ꝑter intentionẽ. Quidã primo ſunt ocioſi et ſunt illi qui non ſunt alicui⁹ bonitatis vel malitie vt fractio barbe ⁊ huiuſmõi. Alij ſunt ꝑter intentionẽ per oppoſituʒ videlicꝫ non otioſi. et in talibus debet fieri fortuna. Tunc dr̃ etiam ſemꝑ et frequẽter. i. ꝙ fortuna habet fieri in effectib⁹ cõtingentib⁹ vt raro. Et dicit Albertus magn⁹ ſi aliquẽ euntẽ ad forũ cõtingeret ſemꝑ inuenire aurũ hoc nõ diceret fortuna nec fieri a fortuna. et nota ꝙ aliquid dicit fieri extra ſꝑ et frequẽter duplr̃. Vno mõ ex raritate tꝑis vt eclipſis ſolis. Alio mõ ex cauſis. q2 raro eueniũt ex determiatis cauſis. ⁊ de illo intelligit autoritas. et ſic ꝑꝫ ꝙ eclipſis ſolis nõ dr̃ fortuna. q2 nõ fit ex raritate ꝑ cãe ex raritate tꝑis dr̃ i agẽtib⁹ a ꝓpoſito ad denotãdũ ꝙ fortuna ſolũ habet fieri in agẽtib⁹ ex deliberatiõe ꝓpter hoc caſus nõ eſt fortuna quia fit in non habentibus ꝓpoſitum. Et ex illo patet ꝙ infantes et aĩalia bruta non habent aliquam fortunam.

Forma recipit materiã primo vlẽm et deĩde min⁹ vlẽm. x. me

¶ Intelligit ꝙ forma primo recipit materiã vlẽm. i. elementarẽ ſeu cõfuſam et deinde minus confuſam ſeu mixtã. et ſic autoritas eſt vera.

Forma eſt quodammodo priuatio. ſcḋo phiſicorum.

¶ Intelligit ꝙ duplex eſt forma ſcʒ poſitiua et priuatiua mõ priuatio bene põt eſſe forma priuatiua ſed nunꝙ̃ ꝯpoſitiua ſiue poſitiua.

Forma non eſt ſeperabilis a materia. xij. metaphiſice.

¶ Intelligit ꝙ accñtalis forma non eſt ſepabilis a materia ſic ꝙ ipa ꝑ ſe exiſtet q2 talis forma accñtalis eſt accñs. Et licet põt ſepari a materia non tamẽ põt ꝑmanere per ſe cum accñs non põt ſtare ſine ſubiecto. non aũt intelligit de forma ſubſtantiali ſiue eſſentiali.

Forẽ ſubſtãles elemẽto. ſuſcipiũt mag' ⁊ min⁹ ꝑ cõmẽ. j. celi

¶ Intelligitur de formis accñtalibus vel dicitur ꝙ cōmentator fuit locutus improprie non autem aſſertiue.

Figura eſt que termino vel terminis clauditur.j. metha. et primo euclidis.

¶ Intelligit per ſe ad excludendū ſubſtantiam que termino vel terminis clauditur per accidens ſcʒ mediante magnitudine vt patet p̄mo metheororum.

Finiti ad infinitum nulla eſt ꝓportio.primo celi.

¶ Intelligit determiate licʒ bñ indetermiate tñ hoc nō ē incōueniēs

Falſum ſemꝑ eſt in compoſitiōe.tertio de aīa.

¶ Intelligitur ſic ſcd̄m Egidium.ꝙ falſum ad intellectum componentem ſpectat.

Finitum et infinitum ſoli quantitati cōueniunt.iij.phiſi.

¶ Intelligit de quantitate ꝓprie dicta et extenſa non aūt de quantitate cōmuniter dicta ſm̄ vigorem: potentiam: et dñationem.

Forma eſt tota quiditas hominis.vij.metaphiſice.

¶ Intelligit ꝙ forma eſt ꝑfecta quiditas hominis et quiditas formalis ꝑfectior eſt ꝙ̄ quiditas materialis.

Forma eſt magis ſubſtantia ꝙ̄ʒ materia.primo phiſico.

¶ Intelligit ꝓ vt ly magis dicit ꝑfectionē et nō ꝓut dicit intentiōʒ.

Fit autem quodlibet a quolibet. Ibidem.

¶ Ibi dicit ꝙ phūs non loquit aſſertiue ſed tanꝙ̄ receptum ab antiquis.qꝛ Anaxagoras dixit ꝙ forme latitarent in materia. Vel dicit ꝙ phūs vult iam ꝙ quodlibet ens naturale qđ fit vel qđ aptum natum eſt fieri a quolibet alio.i.a materia.qꝛ eadem eſt materia in omnibus generabilibus et corruptibilibus.

Forma eſt quoddam diuinū optimū et appetibile.j. phiſi.

¶ Intelligitur ſic ꝙ forma eſt principiū intrinſecum et eſſentiale exiſtens et quoddā diuinū ſm̄ aſſimilationē. qꝛ aſſimilat primo enti et capiendo ly diuinū non eſſentialiter.quia vt ſic ſolus deus eſt diuin⁹.

Fantaſia eſt virtus actiua.ij.de aīa.

¶ Id eſt virtus reſeruatiua plurium fantaſmatorum potens ſe referre ſuper illa quotienſcunqʒ vult.

Forma ſimplex nulli⁹ eſt ſubiectū ſcd̄m Boetium.

¶ Intelligit de forma ſimplici ſimpliciter prima ſicut eſt deus q̄ nullius eſt ſubiectum.

Forma eſt compoſitione contingens ſimplici et inuariabili eſſentia ſubſiſtens. Autor ſex principiorū.

¶ Intelligit de forma non diuiſibili in ꝑtes diuerſarum rationū.qꝛ quelibet pars forme eſt forma. quia ſicut quelibet pars quantitatis eſt quātitas.ita quelibet pars qualitatis eſt qualitas.

Fortuna eſt infinita et immanifeſta.ij.phiſicorum

¶ Intelligit ſic. qđ eſt infinita.i. certa. quia non certe cognoſcimus vñ euenit effectus fortuitus: quia dicitur.ij.phiſi.ꝙ infinite vel accidunt,et ergo infinite ſunt cauſe effectus fortuiti.

Forma corporeitatis nunꝙ̄ʒ ſeparatur a materia per cōmentatorē primo phiſicorū. Et ſic tunc materia pria eſſet ens in actu formali ſubſtantiali.quod eſt falſum et contra phm̄ primo phiſicorum.

¶ Rñdetur ꝙ cōmentator prio phiſico.dicit ꝙ forma corporeitatis nunꝙ̄ ſeꝑatur a materia vult ꝙ corporeitas ſit vna forma incluſa in eſſentia materie.et vult ꝙ materia nunꝙ̄ ſtat niſi ſit corporea vl'dimēſionata ſm̄ conſuetudinem nature. quia perpetue ſunt dimenſiones in materia prima.

g

Enerare ſibi ſimile eſt naturaliſſimū operum in viuentibus.ij.de aīa.

¶ Rñdetur ꝙ generare ſibi ſimile inter oꝑationes potentie vegetatiue eſt ꝑfectior et hoc quo ad illas oꝑationes que ſunt nutritio et augmentatio. Et vult phūs finaliter ꝙ viuens eſt in nobiliori et ꝑfectiori ſtatu qñ eſt in potentia ꝓpria quo ad generare ſibi ſimile ꝙ̄ qñ ſolū eſt in potentia ad generādū.⁊ ſic dicit ꝙ generare ſibi ſimile non eſt predicatū dicens ꝑfectionem diſtinctam a ſua eſſentia. Et ergo non conuenit deo nec deo eſt attribuenda.

Generationis non eſt generatio ſecundo de generatiōe.

¶ Intelligit ꝙ generatio termiata non eſt generatio alterius generationis termiatiue habens ꝑtem poſt ꝑtem.quia vna forma non eſt ſubiectum alterius forme cum hoc tñ ſtat bene ꝙ generationis.i.forme ſubſtantialis ſit generatio productiua.

Genus eſt quod predicatur đ pluribus ſpetie differentib⁹ in eo ꝙ quid.per Porphirium.

¶ Intelligit ſic ꝙ genus in ꝑdicamēto ſupponit pro pluribus ſic ꝙ ly pluribus capitur poſitiue et non comꝑatiue in eo ꝙ quid.i. affirmatiue et eſſentialiter vel apte rñdet ad interrogationē factā ꝑ quid.

Gaudent vniuerſalia que ſi ſunt monſtra ſunt.ibidem.

¶ Rñdetur ꝙ porphirius loquit yronice et ſubſanatiue contra platonē qui ponit vniuerſalia realia diſtincta a ſingularib⁹. vt equū cōmunē et hominē cōmunem.a quibus ſingularia haberent eſſe.

Generatio et corruptio ſunt motus contrarij.v.phiſicorū

¶ Hoc intelligit de generatione et corruptione rei ꝑmanentis et nō ſucceſiue et licʒ motus ſm̄ vnam eius ꝑtem corrumpit et ſm̄ aliam generetur.tñ hoc non eſt incōueniens cum ſit res ſucceſiua.

Genus eſt materia ſpetiei. Porphirius.

¶ Intelligitur ſimilitudinarie non aūt ꝓprie. quia ſicut materia prima eſt indifferens inferre quācunqʒ formā, ſic etiam ipſum genus eſt indifferens ad quācunqʒ ſpetiem.

Genus infinitatum eſt ſpeties.iiij.topicorum.

¶ Intelligitur ꝙ genus infinitatū eſt termin⁹ minus cōmunis ſicut

ly ens ſumptum cum negatione infinitatū eſt terminus cōmunis. et ratio eſt quia de quanto terminus finitus fuit gnālior ſi fuerit infinitatus erit ſpecialior.

Generans non congregat inter diuerſa per commenta. xij. metaphiſice.

¶ Dicendū eſt ꝙ verum eſt quorū quodlibet ens eſt ens in actu.

Generans et generatū debet eſſe eiuſdem ſpēi. viij. meta.

¶ Intelligitur de generatione vniuoca et pticulari non autem de generatione vniuerſali et equiuoca.

Generare eſt generans. primo phiſicorum.

¶ Rn̄detur ꝙ generare capitur duplr. Vno mō concretiue et ſic generatio eſt generans. Alio mō abſtractiue et ſic non eſt verum.

Gn̄atio vnius eſt corruptio alterius. primo de generatiōe

¶ Intelligit ꝙ ad generationē vnius ſequit corruptio alterius. qꝛ qn̄ generatur cadauer corrūpitur ipm aīal. et ſic etiam habet veritatem de generatiōe elementorū. Et debet addi ad min⁹ qꝛ qn̄qꝫ ad generationē vnius ſequitur generatio multorū vt patꝫ in diuiſione anguille. Et talis generatio multorū pōt fieri artificialr. et ergo debet dici ꝙ autoritas principaliter habet intelligi de generatiōe naturali et non artificiali.

Graue mouetur in medio ratiōe medij ſicut homo in naui per cōmentatorem primo celi.

¶ Ubi dicitur ꝙ phs̄ vult recte ſicut homo mouet in naui non per ſe ſed ad motuꝫ nauis ſic etiam graue ſimplex exiſtens in medio non mouetur niſi medium mouebitur cum eo.

Graue exiſtens ſurſum mouetur deorſum a grauante ſuam grauitatē vel a remanente phibēs. Etiam ibidem.

¶ Rn̄detur ꝙ tn̄ vult ꝙ ſi aliquid ſm naturā ſuā eſſet graue et quieſceret violenter ſurſuꝫ et tale debet incipe deorſum moueri tunc neceſſariū eſt vel erit remanere phibens ſcꝫ grauitatē ſic ꝙ illud graue poſt quietē non poſſit inchoare ſuū motū niſi p aliquod grauās grauitatem et remanens phibentē. et ſic illa autoritas eſt vera.

Generatio ſubſtātialis nō habet ens in actu. j. d gn̄atiōe.

¶ Rn̄detur ꝙ vult nihil quod phibet vltimā formam habere ens in actu ſed prime forme repugnat.

Generans non facit formam ſiue ſubſtantiam. vij. meta.

¶ Intelligit ꝙ non facit formā nec ſubiectū capiendo gn̄are p ſe ſcꝫ p illo qd ſolitarie gn̄at put eſt de non eſſe ad eſſe pductum.

Generatio eſt pductio a non eſſe ad eſſe. iij. phiſicorum.

¶ Intelligitur a non eſſe complete ad completum.

Generatio fit propter formam et non propter materiam. ſecundo phiſicorum.

¶ Et rō ē qꝛ forā eſt magis natura ꝙ materia. i. pfectior ꝙ materia.

Grammatica debet eſſe prior in acquiſitione ſcientiarum ſcdm Iſidorum in libro ethimoloyarum.

¶ Intelligit de grāmatica poſitiua et talis non eſt ſcientia capiendo ſcientiā ꝓprie et non intelligitur de grāmatica regulari ſeu doctrinali qꝛ illam pcedit loica vt inquit Petrus Hiſpanus in tractatu ſuo.

Grāmatice fructuoſitas nullo modo eſt omittenda. qꝛ per eam cuiuſlibet ſcientie redditur cōmentabilis paſſio Boetius in de diſciplina ſcolarium.

Gratioſi medici incipiunt conſiderationē ſuaꝫ ab his que demonſtrat naturalis. in de ſenſu et ſenſato.

Gentes diuerſificantur duplicibus modis. Vno mō naturaliter ſm virtutes eorum et etiam ſm eius ppriā naturam ſuis regionibus. Secundo ſm leges ſuas ſcdm quas receperunt finem a natiuitate ſcꝫ de primo principio ab angelis et reſurrectione. cōmentator in de ſomno et vigilia.

Gallus vociferat poſt prelium et victoriam. in libro quarto de hiſtorijs animalium.

Gemelli inueniuntur in ouis in quibus ſunt duo vittella. ſexto. libro de hiſtorijs animalium.

Genitorem difficile eſt totius vniuerſi inuenire quā inuentum digno pphetari. Plato in thimeo.

Gratiſſima ſunt bn̄ficia que ſunt parata faciliter occurrentia in quibus nulla mora fuit niſi in accipientis verecundia. Seneca in de beneficijs.

h

Omo eſt maximus intellectus. nono ethicorum.

¶ Intelligit ꝙ intellectus eſt nobilior et principalior pars hominis. Vel dicit ꝙ ille homo magis ꝓprie dicitur homo qui viuit ſcdm rationem et intellectum ꝙ ille homo qui viuit ſcdm ſenſum ꝛc. quia dicit cōmentator de vniuerſali contra illos qui viuunt ſcdm ſenſum. Ve vobis q de nūero beſtiaruꝫ computati eſtis diuinū et optimum ignorantes qd in vobis eſt.

Homo eſt ſua anima vt dicit Wilhelmus pariſienſis.

¶ Intelligitur ꝙ homo denominatur ab intellectu ſiue ab anĩa tan ꝙ a parte nobiliori et principaliori.

Hiſtoriam de anĩa in primis ponimus primo de anĩa.

¶ Primo eſt ponenda inter ſcientias naturales non aũt inter ſcientias mathematicales. Et hiſtoria non capitur hic in autoritate communiter ꝓ traditione notatoria ſolum ſed capitur ꝓprie pro ſcientia vel pro traditione ſcientifica.

Hoĩes vt in plurimũ attingunt veritatẽ primo rhetoricorũ.

¶ Verum eſt in factis particularibus non aũt vniuerſalibus.

Hoc eſt ens in anima ergo hoc eſt ens. conſequentia non valet primo elencorum.

¶ Intelligit̃ ſic. ſi aliquid opinatur eſſe in anĩa non ſequitur ergo ꝙ hoc ſit ens extra anĩam. q2 non ſequit̃ ſin ſic̃i hoc eſt homo ſm̃ opinionẽ. ergo hoc eſt hõ. ꝯña non valet ex eo ꝙ eſſe hominẽ ſm̃ opinionem eſt eſſe hominem ſcd̃m quid.

Habitus eſt ꝑfectior priuatione ſecundo celi.

¶ Intelligitur cum reduplicatione vt ſic. omnis habitus vt eſt perfectior priuatione.

Homo albus eſt ens per accidens quinto metaphi. Vbi videtur ꝙ illi termini non ſunt ponibiles in p̃dicamentis quod tñ falſum eſt quia nullũ ens per accidens eſt ponibile in predicamento. xij. metaphi.

¶ Rñdetur ꝙ phũs quinto metaphi. vult ꝙ hec ſit per accidens vera homo eſt albus et non vult ꝙ ſit ibi per accidens.

Homo et vnus homo cõuertuntur primo elencorum.

¶ Intelligitur ſic. vnus homo ſimplr̃ et homo conuertuntur.

Hoc melius eſt qđ diuturnius manet tertio topicorum.

¶ Intelligitur de his que ſunt eiuſdem ſpẽi. et hoc ꝑfectiõe actuali.

Homo ſolitarius aut deus eſt / aut beſtia priõ politicorũ.

¶ Intelligit̃ homo ſolitarius aut deifice aut beſtialiter viuit. et hoc eſt verum de quocunq3 homine in quocunq3 ſtatu.

Homo beſtialis cencies mileſies peior eſt beſtia. vij. ethico

¶ Intelligitur ꝙ homo viuens vt beſtia ſm̃ ſenſu3 et non rõne3 eſt centies milleſies peior aſino vel aliquo alio anĩali irrõnali.

Homo et aſin9 non poſſunt habere eandẽ diffĩitionem. ij. priorũ

¶ Rñdetur ꝙ Ariſtoteles vult ibi ꝙ ſpẽs diſparate non poſſunt habere eandem diffinitionẽ ꝓpinquã ſed bene remotã vt illam ſubſtantia anĩata corporea et ſenſitiua.

Homo eſt quodammodo finis omnium. ij. phiſicorum.

¶ Rñdetur ꝙ phũs vult ꝙ homo eſt finis oĩm ſiue anĩalium. q2 omnia anĩalia ſunt in morte ꝑter homĩes. Aliter dicit̃ ꝙ Ariſtoteles. vult illam omnis homo eſt finis ꝓut ly homo ſtat ꝯfuſe tm̃. Aliter dr̃ ꝙ hõ eſt finis oĩm ſc3 artiũ. q2 omẽs artes ſunt inuente ꝓpter hominem.

Homo generat hominem et ſol. ſcd̃o phiſicorum.

¶ Intelligit̃ ad hoĩs gñationẽ cõcurrit virtus ſolis et virt9 hoĩs.

Homo eſt certiſſimũ oĩm anĩaliũ. in libro de reſpiratione.

Homo in cõparatione ad anĩalia alia habet paruũ os in ſua quãtitate. ſcd̃o libro de hiſtoriis anĩalium.

Hoĩes valde pingues raro gñant. i libro de gñatiõe aĩaliũ

Honor maior eſt in honorato q̃3 in honorante. j. ethicorũ.

Homo ſemꝑ indiget aliqua delectatione quaſi quadam recreatiõe ꝓpter mltos labores q̃ ſibi occurrũt. vij. ethi.

Homines vnius gentis naturaliter ſunt magis amici q̃3 alterius octauo ethicorum.

Homo ſapiens ſiue felix indiget aliqualiter rebus exterioribus quia natura non eſt ſuffitiens ꝑ ſe ſpeculari. S3 oportet ꝙ habeat corpus ſanũ/cibum / bonũ et reliquu3 famulatũ. non tamen indiget multis rebus. q2 non oportet felicem vel phm̃ eſſe dñm terre et maris. x. ethicorũ.

Homo ſm̃ intellectu3 operis et habens curam optime diſpoſitus eſt et ideo amãtiſſimus eſſe videt̃. x. ethico.

Homo ſapiens maxime eſt felix. Ibidem.

Homo naturaliter eſt animal politicũ. primo politicorũ.

Honeſtũ et magnum genus vindicte eſt ignoſcere. Seneca de forma vite.

Humiditas cibi veniens ad cerebru3 infrigidata facit hominibus reuma. in de ſenſu et ſenſato.

I Mpoſſibile eſt continuum

eſſe cõpoſitũ ex indiuiſibilib9. vi. phiſi. et. j. celi.

¶ Intelligitur impoſſibile eſt cõtinuũ componi ex indiuiſibilibus tanq̃ ex ꝑtibus integralib9. mõ q̃uis eſt quoddam continuu3 compoſitũ ex indiuiſibilib9 ſc3 ex materia et forma. hoc eſt tamen ex ꝑtibus eſſentialibus et non integralibus.

Infinitum ſm̃ quod infinitum eſt ignotu3. priõ phiſico.

¶ Intelligit̃ ꝙ ſi infinitũ eſſet in magnitudine vel multitudine ipſum ſcd̃m ꝙ tale eſſet nobis ignotum.

Innata eſt nobis via cognoſcendi et procedendi a notioribus nobis ad notiora nature. primo phiſicorum.

¶ Intelligitur ſm̃ ſanctũ Thomã ſic ꝙ a natiuitate nobis ineſt vna

E

potentia cognoſcitiua. in qua ſucedamur ad hoc ꝓcedendū videlicet a notioribus nobis ad notiora nature. Vel ſic ꝙ naturalis ordo diſcendi eſt ꝙ addiſcamur minus nota pro notioribus:

Indiuidua ſunt infinita. per Porphirium.

℄ Intelligitur ſm ſanctū Thomā ſic ꝙ non ſimul et ſemel in actu ſed continuā generationē et corruptionem ſunt infinita.

Ignis per appoſitionem conbuſtibiliū creſcit in infinitū. ſecundo de anima.

℄ Ibi dicitur ꝙ Ariſtoteles ꝑ ignē intelligit calorē naturalē niſi intelligentie pro impediant. Alio mō dicitur ꝙ verū eſt ſi infinita cōbuſtibilia apponerent que non pñt apponi. Tertio intelligitur ſic ꝙtū eſt de per ſe et per appoſitionē cōbuſtibiliū niſi natura cōmunis impediret. vel dicitur ꝙ augmentaretur vltra modum.

In vnoquoqꝫ predicamento ſunt quedaꝫ generaliſſima et ſpetialiſſima quedam per Porphirium.

℄ Intelligitur ꝙ in vnoquoqꝫ ꝑdicamento ſunt generaliſſima non ſic ꝙ quodlibet predicamentū haberet plura generaliſſima. Sed referendo ſingula ſingulis.

In parte enim anie non eſt alteratio. primo phiſicorum.

℄ Intel. ꝙ i ꝑte aīe ñ ē alteratio corruptiua licꝫ ibi ſit alteratio ſaluatiua vt qñ ipe intellect⁹ alterat̃ de ignorantia in ſciaꝫ de malo ad bonū.

Intellectus ſcit ſingula. iij. de anima.

℄ Notandum ꝙ intellectus ſcientie ſcit ſingula dupliciter intelligitur. Vno mō realiter et ſic eſt falſa. Alio mō intelligitur receptiue ſic ꝙ pōt recipe ſpeties oīm ſenſibiliū. et ſic intelligitur pñs autoritas. Nam ſicut pupilla eſt quoddam oīm colorum receptiua ſic anima eſt ſpecies oīm intelligibiliū quia pōt in ſe recipe ſpeties oīm intelligibiliū.

Intellectus eſt fantaſma. iij. de anima.

℄ Intelligitur ſm Egidium ꝙ Ariſtoteles eſt ibi locutus ſm opinionem antiquorum qui dixerunt ꝙ intellectus eſſet virtus organica.

Intellectus infinita intelligibilia cognoſcit. Ibidem.

℄ Rñdetur ꝙ intellect⁹ in ꝓpoſitiōe vniuerſali infinita intelligibilia cognoſcit. Vel dicitur ꝙ Ariſtoteles loquitur de cognitione confuſa et generali non autem de diſcreta et determinata.

Infinita relinquenda ſunt ab arte. per Porphiriū. Et etiaꝫ allegatur ꝙ infinitorum non eſt ſcientia.

℄ Rñdetur ꝙ vno modo intelligitur de infinitis ſm illam rōem ſcōm quam ſunt infinita et ſic de eis non habetur ſcientia. Alio mō ſic infinitorū ſingulariū non eſt ſcientia neqꝫ diffinitiua neqꝫ demonſtratiua quia termini ſingulares non ſunt diffinibiles manſiue. ſiue definitiōe que eſt ſtabilis manſiue et hoc eſt verum tanq̃ diffinibile ꝓpinquum.

Intelligere eſt pati. iij. de anima.

℄ Intelligitur de intellectione acquiſita ꝑ fantaſmata non aūt ꝑ nudā eſſentiā. Et illo mō de⁹ intelligit qr oīa intelligit ꝑ ſuā nudā eſſentiā.

Iuſticia per ſe eſt in ḡne. iuſtū aūt per accidēs. iiij. topico.

℄ Intelligitur ꝙ iuſticia eſt per ſe in genere morali iuſtum aūt per accidens. et phūs non loquitur de genere predicamentali.

Iſta eſt propoſitio affirmatiua ſortem contingit non eſſe ſcdo periarmeni.

℄ Intelligitur ſic ꝙ illa ꝓpoſitio habet affirmatiuam veram hoc eſt de modo eſt tamen negatiua de dicto.

In omni conſequentia bona et formali oppoſitū cōſequentis repugnat añcedenti eſt cōmunis regula loycorum.

℄ Intelligitur de oppoſito cōtradictorio vel etiam aliqñ de oppoſito cōtrario non aūt ſemꝑ habet veritatē de ſubcōtrarijs. Vel dicitur ꝙ oppoſitū conſequentis repugnat antecedenti quo ad ſtare ſimul in veritate vt patet intuenti.

Idem non ſequitur ad vtrūlibet contradictoriorum.

℄ Intelligitur ꝙ ad idem contingens non ſequuntur duo cōtradictoria copulatiue ad inuicem.

In omni eſſe quod mouetur neceſſe eſt ymaginari materiam. xij. metha.

℄ Rñdetur ꝙ materia capitur hic improprie pro ſubiecto motus et non capitur pro altera parte totius compoſiti.

Impoſſibile eſt eſſe vnū principiū rei naturalis. pmo phi.

℄ Intelligitur excluſiue ſic ꝙ ſit tm̄ vnum principium et non plura.

In perpetuis non eſt ponenda pluralitas indiuiduorꝫ ſub eadeꝫ ſpetie. xij. metaphiſice. Et ſic ſequeretur ꝙ tantum vnus eſſet intellectus in omnibus indiuiduis ſpetiei humane.

℄ Rñdetur ꝙ intelligitur de perpetuis materialibus cum hoc tamē ſtat ꝙ plures ſunt intellectus humani perpetui. quia in quolibet ſuppoſito eſt vnus intellectus. Sed intellectus non eſt materialis ſic etiam materia prima eſt ꝑpetua vt patꝫ primo phiſicorū. Et in quolibet ſuppoſito eſt alia et alia materia pma ſm nūerū et non ſm ſpēm.

In perpetuis non differt eſſe a poſſe ſcdo phiſicorum.

℄ Ibi notandū ꝙ in ꝑpetuis duplex eſt poſſe vnū intrinſecū et illud reſpicit quiditatē et eſſentiam eternā et tale non differt ab eſſe. Aliud eſt poſſe extrinſecū et illud reſpicit oꝑationes intrinſecas eterni et tale differt ab eſſe eſſentiali et non accñtali et ſic qḋ eſt eternū pōt eſſe.

In deo ſunt omnia. xij. metaphiſice.

℄ Intelligitur cauſatiue ordinatiue et conſeruatiue nō aūt inheſiue.

Indiuidua ſubſtantie ſunt ſpeties. vij. metaphiſice.

℄ Intelligitur ſpeciuocatiue. quia per terminos cōmunes ſpeciuocantur vt magiſter.

Idē accñs non eſt in diuerſis ſubiectis. iiij. meta. et j. phiſi.

¶ Intelli. vno mō ſic ꝙ vnū ſimplex accīs non eſt in diuerſis ſubiec tis quorū vnum non eſt pars alterius pro eadem pte et ꝓ eodem tpe Alio mō ſic vnū et idē accidens non eſt in diuerſis ſubiectis. Sed be ne in diuerſis ſubiectis eſſendi in qua ſcientia eſt in homie denoiatiue in anima inheſiue. in libro autem obiectiue.

Intellectus eſt ens in pura potentia. iij. de anima.

¶ Sciendum ꝙ intellectus capitur dupl'r. Vno modo ſm ſe et abſo lute et ſic eſt ens in pura potentia et habet ſe tanq̄ tabula raſa in qua nihil eſt depictum. Alio modo cōſideratur vt habet in ſe aliquas ſpe cies et ſic poteſt eſſe in actu.

Illud quod eſt nobis innatum non poteſt tolli a nobis. ſecundo ethicorum.

¶ Rñdetur ꝙ phūs intelligit ſic illud qđ eſt nobis innatuȝ poſitiue illud poteſt tolli. Sed bene qđ eſt nobis innatum priuatiue hoc diffi culter poteſt a nobis tolli.

Impoſſibile eſt vnum ſubiectum habere plures formas. per Autorem in de ſubſtantia orbis.

¶ Intelligit de formis ſubſtantialibus et totalibus et non de accīta libus nec prtialibus. vel tenendo illam opiniōnē quam tenet ſanctus Thomas. ꝙ plures forme ſubſtantiales ſunt in eodem cōpoſito tunc intelligit autoritas ſic. ꝙ impoſſibile eſt in vno et eodem compoſito eſſe plures formas non ſubordinatas. Sed non tenendo illam opini onem tunc autoritas ſimpliciter eſt vera.

Idem aptum eſt facere idem. ij. de generatione.

¶ Intelligit ꝙ idem inſtrum idem et idem modo ſe habens reſpec tu eiuſdem materie eodem modo diſpoſite et mediante eodem ſubiec to aptum natum eſt facere idem.

In generatione ſubſtantiali nullū ſenſibile debet p̄exiſtere ſcđo de generatione.

¶ Intelligit ꝙ non debet manere idem ſubiectum preexiſtens hoc ali quid ex actu formali et ſubſtantiali.

In neutro genere cauſarū ꝓceſſus eſt in infinitū. ij. meta.

¶ Verum eſt in eſſentialiter ſubordinatis.

Intellect' nō pōt ſimul et ſemel plura intelligere. ij. meta.

¶ Verum eſt diſtincte et determinate poteſt tamē intelligere mō cō fuſo vt patȝ in relatiuis. q: intellect' intelligēdo patrē intelligit filiū

Idem non eſt in ſeipſo. ſcđo phiſicorum.

¶ Intelligitur inheſiue vel interrogatiue. Sed idem bene eſt in ſeip ſo denominatiue ſicut riſibile eſt in homine. q: denomīat ipm hoiem ridentem et ſic eſt idem in ſeipſo.

Impoſſibile eſt multitudinē eſſe actu infinitā. iij. phiſicorū.

¶ Intelligit ſic ꝙ impoſſibile eſt entiū ſeparatoruȝ realiter ab inuicem eſſe multitudinē infinitā actualiter ſed non negatur ꝙ de multitudie entiū ptinuatorū ad inuicem q: in cōtinuo ſunt infinite partes.

In dictis ꝑ accidēs non eſt idem ipm et eſſe ipm. vij. meta.

¶ Ibi dicitur ꝙ Ariſtoteles vult ꝙ in predicationib' accidentalib' non eſt idem ipm. i. ſignificatū materiale pro quo terminus ſupponit et eſſe ipm id eſt ſcatum formale qđ terminus connotat.

In ſomno perfecti animalis ſenſitiua potentia quieſcit et vegetatiua laborat. per phm̄ in de ſomno et vigilia.

¶ Ibi dicit ꝙ debet intelligi ꝙ aīa ſenſitiua in ſomno pfecti aīalis quieſcit ab opationibus ſuis que ſibi deberent conuenire inq̄tuȝ eſt ſenſitiua. Sȝ nō ceſſat ab his opatiōibus q̄ ſibi debent vt vegetatiua.

In mobilibus velocitas ſequitur proportionem virtutis mouentis. ſexto phiſicorum.

¶ Ibi dicit ꝙ mouentia ſunt duplicia. quedā ſunt naturalia et talia agunt ſm vltimum ſui poſſe. et de illis intelligit autoritas. Alia ſunt mouentia voluntaria et de illis non eſt opus mō pmū mouēs eſt mo uens voluntariū et liberum ⁊ ergo non oportet ꝙ moueat primū mo bile infinita velocitate.

In mathematicis non eſt bonū neqȝ finis. iij. metaphi.

¶ Intelligit ꝙ mathematica non docet qualiter ſe debet habere ho mo moraliter neqȝ finis. i. nō demonſtrat ſimpl'r neqȝ per cauſaȝ fina lem. Sed ſolū per cauſam materialeȝ. Vel dr ꝙ mathematica non de ſiderat ea que ſunt ſub ratione boni vel ſub ratione finis. ſed conſide rat ea ſub menſure ratione.

Intellectus nullius corporis eſt actus. tertio de anima.

¶ Ibi dicunt aliqui ꝙ intelligit de intellectu diuino agente. Vel dicit qđ non eſt alicui' corporis actus tanq̄ ſui determinati organi. Tertio dr ꝙ intellectus nullius corporis eſt actus tanq̄ ſubiecti adequati et de terminati. quia non determinat certo obiecto partiali et adequato.

Intellectus eſt fantaſia vel non fantaſia. vel ſic intelligere eſt fantaſmata vel ſine fantaſmate. primo de anima.

¶ Ibi phūs loquit notanter diſiūctiue ſic fantaſia vel nō fantaſia ꝙ ſic ibi capit cōmuniter ꝓ organo vel potentia vel ꝓ opatione fanta ſtice virtutis Et v̄ificat diſiūctiue pro pma pte. ſed ꝓ ſcđa neceſſe eſt quemlibet intelligentem fantaſmata ſpeculari.

Intellectus eſt verorum. iij. de anima. Et ſic ſequeretur ꝙ non poſſumus intelligere falſa.

¶ Ibi dr ꝙ ibi phūs capit verū ꝓ v̄o entis et non v̄o ꝓpoſitionis.

Idem eſt ſcientia et vna ſcientia. prīo elen. et. iiij. metaphi.

Idem eſt locus vnius totius terre et vnius globi. iiij. phi.

¶ Intelligitur de loco cōmuni et proprio.

Intellectus humanus non eſt ſeparatus a magnitudi ne. tertio de anima.

¶ Sciendum intellectū habere magnitudinē dupl'r intelligit. Vno modo ſm eius eſſentiam ſic ꝙ ipſe intellectus eſſentialiter ſit magnus

tudo et ſic eſt falſa. Alio mō intelligit̄ inheſiue et tunc intellect⁹ habet magnitudinē tanꝙ̄ ſubiectum inheſionis cui inheret.

Idem non mouetur diuerſis motibus.iiij.phiſicorum.

¶ Intelligit̄ de principalib⁹ motib⁹ licȝ bn̄ vno mō p̄ncipal'r. et alio mō inſtrumētal'r idē poſſit moueri diuerſis motib⁹ vt patȝ i pedib⁹.

Idem eſt locus partis et totius.ſcd̄o phiſicorū.

¶ Intelligitur de loco cōmuni naturali non autem ꝓprio.

Impoſſibile eſt idem eſſe in diuerſis locis.iiij.phiſico.

¶ Intelligitur ſm̄ ſe totum ſimul et ſemel et ſm̄ quālibet ꝑtem ſui eſſe in diuerſis locis ꝓprijs non cōmunicātibus eſt impoſſibile.

Infinitum non poteſt pertranſiri.vi.phiſicorum.

¶ Intelligit̄ de infinito in actu non aūt in potentia quia aliqn̄ poteſt ꝑtranſiri vnū ſpatiū qd̄ eſt continuū et tunc ꝑtranſitur infinitū cum quodlibet continuū ſit infinitum diuiſibile.

In magnitudine finita non eſt potētia infinita.iiij.phiſi.

¶ Intelligit̄ ꝙ in magnitudine finita actiue et inheſiue non eſt potē tia infinita. Dicit̄ actiue quia in magnitudīe finita bn̄ eſt potētia paſſiue infinita Dicit̄ inheſiue ꝓpter potentiā nō inheſiuā q̄ eſt de⁹ glorioſus

Infinita vni accidunt.ſcd̄o phiſicorum.

¶ Hoc intelligitur ſm̄ ſucceſſionem et non omnia ſimul.

Impoſſibile eſt vnum elementum eſſe.ij.celi.

¶ Intelligit̄ excluſiue ſic ꝙ impoſſibile eſt tantū vnū elementum eſſe ſic ꝙ etiam non eſſent plura elementa.

Illud quod non determīat ſe ad vnū oppoſitorū non eſt in potentia ad reliquū per vnam maximā illa maxima abſolute non eſt vera.

¶ Et ratio quia nec in priuatiue oppoſitis nec ꝯtrarie oppoſitis valet. quia non ſequitur deus non determīat ſe ad ſortem. ergo eſt in potentia ad non ſortem nam deus ad nihil eſt in potentia. Sed hoc bene ſequit̄ illud qd̄ nō determīat ſe ad vnū oppoſitorū et eſt in potētia ad alterū eorū. ergo ipa eſt in potētia ad reliquū. et ſic autoritas ē vera.

Idem non reducit ſeipſum de potentia ad actū.iiij.meta.

¶ Intelligit̄ de potentia eſſendi vel generandi ſic ꝙ nihil reducit id eſt producit ſe vel generat ſe cum hoc ſit impoſſibile.

Idem eſt ſubiectū motus et termini motus.v.phiſicorū.

¶ Intelligit̄ ſic idem eſt ſubiectum motus et termin⁹ motus in materia prima et non intelligitur de termino ꝓpinquo ſubiecti motus.

Intellectus patitur ab intelligibili.iij.de anima.

¶ Intelligit̄ de intellectu creato qui reſpicit ſpēs ab intelligibili ⁊ de intelligibilibus per intellectionē ſuꝑadditam mō intellectus primi motoris non reſpicit ſpecies vt intelligat determinatiōe ſuꝑaddita. Ideo ſua intellectio eſt ſua eſſentia met.

Intellect⁹ nō eſt corp⁹ nec virtus in corꝑe cōmēta.iij. d̄ aīa

¶ Ibi expoſitores dicūt ꝙ ꝯmentator non tenet̄ quo ad illam ꝑtem Aliter dr̄ ꝙ intellectus non eſt virtus in corꝑe id eſt non virtus adducta de potentia mere ad actum.

Intelligentia dei eſt appetitus dei.xij.metaphiſice.

¶ Intelligit̄ ꝙ in deo intelligentia dei eſt prior natura q̄ appetit⁹. i. ratio ſm̄ quā deus dr̄ intellect⁹ dr̄ prior q̄ ratio ſm̄ quā dr̄ appetit⁹.

Impoſſibile eſt deū eſſe ternū ⁊ vnū.ꝑ cōmētato.xij.meta

¶ Ad illā autoritatē rn̄detur dupl'r. Vno mō ꝙ cōmentator ibi non tenetur ex quo fuit paganus. Alio mō dicit̄ ꝙ loquitur de rōne naturali qd̄ non eſt cognoſcibile nec p̄dicabile qd̄ aliquid ſit ternū et vnuȝ Sed diceres aīa eſt terna et vna ergo deus eſt ternus et vnus ꝯñs tenet quia neceſſariū ſequitur ad quodlibet. Rn̄detur verū eſt naturaliter non autem formaliter vel vniuerſaliter.

Iuſticia eſt preclariſſima virtutum.v.ethicorum.

¶ Intelligit̄ de iuſticia ꝑfecta non aūt imꝑfecta. quia iuſticia perfecta includit in ſe omnes virtutes.

Illud quod alitur non patitur a nutrimento vel ab alimento ſed econtra.iij.de anima.

¶ Notandū ꝙ illa autoritas dupliciter intelligitur. Vno mō ꝙ alimentum non patitur a nutrimento per ſe et primarie cum hoc bene ſtat ꝙ patitur ſecundarie ⁊ per accidens quia omne agens in agendo repatitur vt habetur primo de generatione. Alio mō rn̄detur ꝙ alimentū nō patit̄ ab alimēto ſm̄ ſui ꝑtem formalē ſed bene patit̄ inq̄tū eſt corpus phiſicū ſubiectū q̄litatib⁹ p̄mis et ſic intendit Ariſtoteles.

In quolibet genere latent equiuocatiōes.vij.phiſicorū.

¶ Dicit̄ ꝙ Ariſtoteles non vult ꝙ genera eſſent equiuoca ꝓprie ſed capit equiuocationē valde cōmuniter et intendit ꝙ in quolibet genere ſunt ſpecies que habent inter ſe diuerſas rationes ſpecificas ſed non in ordine ad genus. Vel dicatur ꝙ vult ꝙ genera magis ample ſignificant ſua ſignificata q̄ ſpecies.

In quibus cōtingit magis amicos participare ſunt magis eligibiliora q̄ȝ in quibus non.iij. topi. et ſic ſequeret̄ ꝙ ꝑſa amicorum eſſent magis eligibiliora q̄ȝ pulli aliorū Simil'r ſequeret̄ ꝙ artes mechanice amicorū eſſent eligibiliores q̄ȝ ſcientie liberales aliorum.

¶ Intelligit̄ ergo prio de bonis ꝑ ſe et honeſtis ꝓpter primā inſtātiam. et hoc intelligit̄ dumō alijs bonis nō ꝯueniat ꝑeminētia bonitatis ꝓpter ſcd̄am inſtantiā. Sȝ ſm̄ alios intelligit̄ cū reſtrictione ſiue cū reduplicatiōe vt oīa bona in quib⁹ ꝑticipāt amici vt ſic ſunt eligibiliora et ſic q̄uis artes liberales abſolute nō ſūt eligibiliores tn̄ inq̄tū eis ꝑticipāt amici ſūt eligibiliores. ſic etiā dr̄ de alia inſtantia.

Illud quod per ſe eſt eligendū eſt magis eligendum eligendo per accidens.quinto topicorum.

¶ Intelligitur reduplicatiue ſic. illud quod per ſe eſt eligendum eſt magis eligendum inq̄tum tale.

Ideo vtuntur ſophiſtria.primo elencorum.

¶ Reſpondetur ꝙ phūs capit ſophiſtriam ꝓ loyca naturali, put eſt habitus cum quo quis ꝑimptificat ad diſcurrendū phiſice. Et talis nō eſt ſcientia Ariſtotelis vel doctrinalis. Sed eſt ſcientia naturalis ſeu quedam inclinatio nature.

Illud qd̄ malū eſt additū alteri facit ipm̄ peius.iij.rheto.

¶ Ibi dicitur ꝙ ſi illud malum ꝑe per ſe facit ipm̄ peius cui additur tunc ipm̄ etiam eſt malum. Et ſic ſcientia non facit hominem peiorem licet homo qn̄qz efficiatur peior ꝓpter ſcientiam.

Intellectus eſt lumen qd̄ a deo infunditur. Ibidem.

¶ Ibi dr̄ ꝙ intellectus capitur improprie pro actu congnoſcitiuo.

Illud eſt melius cuius priuatio eſt peior.iij.topico.illa autoritas non eſt ſimplr̄ vera. Nam datur inſtātia de ſentire et intelligere. Nam priuatio huius qd̄ eſt ſentire eſt peior q̄z priuatio huius qd̄ eſt intelligere. Et tn̄ in veritate habitus huius qd̄ eſt ſentire eſt melior q̄z habitus huius qd̄ eſt intelligere patz.quia ad priuationē ſenſus ſeq̄tur priuatio intellect᷒.eo ꝙ nihil intelligit̄ niſi qd̄ pri᷒ fuit in ſenſu.et etiam priuatio materie prīe eſt peior q̄z ipſius compoſiti.tn̄ ipſius non eſt melior habitus.

¶ Reſpondetur ꝙ intelligitur vbi vnum non includit aliud.

Idem non opponitur pluribus.primo perihermeni.

¶ Verum eſt de eadem ſpetie oppoſitionis vel eodem genere.

Illud qd̄ oſtenſiue concluditur per impoſſibile ſyllogiſatur.ſcd̄o priorum.

¶ Reſpondetur ꝙ hoc eſt verum ſed non opɔtet ꝙ fiat in eadem figura et ſic pōt dici ꝙ ꝓpoſitio vl̄is pōt ſyllogiſari oſtenſiue et per impoſſibile ſed non in eadem figura.quia in prima figura bene oſtenſiue ſyllogiſatur non autem per impoſſibile.

Ignis non eſt viſibilis. Autor ſpere.

¶ Intelligit̄ ſm̄ Marſiliū ſic.ignis in prima ſpera non eſt viſibilis. q᷒ vt ſic eſt maxie ꝑſpicuitatis et ſubtilitatis vt patz.quia aſtra celi ꝑ ipm̄ vident̄. ſed ignis eſt viſibilis ſolum ꝓut eſt ꝑmixtus matria aerea ſicut eſt ignis circa nos.

Intellectus paſſibilis non eſt in potentia paſſiua ſecundo de anima.

¶ Intelligitur reſpectu ſuarum ſpecierū. cum hoc tamen ſtat ꝙ ſm̄ ſe et abſolute conſideratus eſt actus materie.

Idem non eſt ſcitum et opinatum.ſcd̄o poſteriorum.

¶ Hoc eſt verū eodem modo.cum hoc tamen ſtat ꝙ aliquid ſit vno modo ſcitum. Alio modo opinatum.

Iuſticia eſt habitus mediante quo volumus et operamur iuſta.quarto ethicorum.

¶ Intelligit̄ de iuſticia ꝑfecta.et᷒ ponit̄ ſolū in voluntate.cum hoc tn̄ ſtat ꝙ iuſticia imꝑfecta ſit in ſenſitiuo. Aliter pōt intelligi ꝙ iuſticia principlr̄ ponitur in voluntate. Sed ſcd̄arie in appetitu et non oportet ꝙ ſenſitiuus appetitus velit ſm̄ iſtam iuſticiam.

Idem non agit in corruptionem ſui ipſius.ij.phiſi.in oppoſitū videtur eſſe ſemen. quia forma ſeminis facit eſſe corpis animatū et q̄z cito eſt corpus animatū taz cito deſinit eſſe forma ſeminis / ergo ſemen agit ad ſui ipſius corruptionem.

¶ Reſpondetur ꝙ autoritas intelligit̄ in ſui ꝑmaria actiōe et per ſe. cū hoc nihil ꝓhibet ꝙ idem ꝑ accidēs agere pōt in ſui corruptiōem patet quia organiſatio corpis illa fit a forma ſeminis vna cum influentia corpis celeſtis. et tn̄ quādo illa fit tunc deſinit eſſe forma ſeminis et ſic ſemen agit per accidens ad ſui corruptionem.

In nobis non eſt odoratus. cōmentator.ij.de anima. Et videtur ꝙ nos deficimus in vno ſenſu.

¶ Reſpondetur ꝙ vult odoratus non eſt ita certus in nobis ſecūdum iuditiū iudicandi ſicut eſt in alijs animalibus.

Illud qd̄ eſt difficilis cognitionis ſpectat ad metaphiſicā primo metaphiſi. videtur ꝙ conſiderare de ipſa anima pertineat ad ipſam metaphiſicam.

¶ Reſpondetur ꝙ ſciam de anima eſſe difficilez intelligit̄ duplr̄ Vno mō quo ad quiditatē aie. et talis ſcia eſt difficiliꝰ. Scd̄o in ordine ad ſuas opatiōes et ſic ſcientia de anima eſt de numero facillimorū. Et primo modo ſpectat ad metaphiſicum et phiſicum.

Intellectus recipit indifferenter omnes formas ſubſtantiales.per cōmentatorem.iij.de anima.

¶ Intelligit̄ duplr̄. Vno mō ſic.ꝙ intellect᷒ recipit formaliter omnes formas materiales et ſic eſt falſa. Alio mō intelligit̄ ſm̄ ſpēm et tunc ſenſus eius eſt ꝙ intellectus recipit indifferenter ſpecies omniū rerum formarum materialium.

In ꝑpetuis non eſt potentia.nono metaphiſice. Et videt̄ nō in pura potentia et ſic nō eſt contra phm̄ . iij. de aia.

¶ Reſpondetur ꝙ intelligit dictū ſuum de potentia cōtradictionis ſic ꝙ in eternis ſiue in perpetuis non eſt potentia contradictionis.

Intelligere non eſt motus.ſcd̄m ſanctum Thomam.

¶ Intelligit̄ ſic intelligere non eſt motus . i. actus imꝑfectus inquantum eſt actus entis exiſtentis in actu formali.

Indiuiſibile non poteſt eſſe equale.primo phiſicorum. Et

videtur ꝙ intellectus nõ poteſt eſſe formatus ſcientijs et virtutibus.

❡ Rñdetur ꝙ verum eſt ꝙ indiuiſibile non poteſt eſſe equale quali- tate corporali ſicut eſt caliditas et frigiditas. Sȝ põt eſſe equale qua litate ſpirituali et hoc non eſt inconueniens.

Indiuiſibile ad q̃dcunqȝ ſe diuertit/totaliter ſe diuertit.iij. de anima.

❡ Illa autoritas dupl'r intelligit. Vno mõ ſic. indiuiſibile ad quod- cuncqȝ ſe diuertit.i. ꝙ indiuiſibile non eſt ſm vnã ꝑtem in vno et ſm aliam in alio et ſic ſimpliciter eſt vera. q2 indiuiſibile non habet ꝑtes Alio mõ ſic indiuiſibile quocũqȝ ſe diuertit.i. ſm quãlibet ꝑtem ſe di uertit et ſic tunc autoritas eſt falſa eo ꝙ ꝓſupponit indiuiſibile habe- re partes q̃d non eſt verum.

Idem corruptũ in numero non reuerti poteſt. ij.de gene- ratione.et.ij.de aĩa. Vbi dicit animalia mortua. ſurgere non eſt poſſibile.

❡ Intelligitur ſic qñ eſt facta ſeꝑatio forme ſubſtantialis a corꝑe tũc dicitur incorruptũ non põt reuerti in numero ſub eadem materia in numero et hoc ſtando via numerali tamen ad eſſe ſui bene poteſt.

Illa que differunt nũero et ſpetie non ſunt vnũ.ij.de aĩa.

❡ Intelligit ſic vnũ nõ eſt reliquũ et ſic eſt ſimpl'r vera. Alio modo intelligit ꝙ non ſunt vnũ.i. non ſunt vnũ tertiũ ⁊ ſic eſt falſa. quia ma teria et forma dñt ſpẽ et nũero et tamẽ ſunt vnũ tertiũ ſcȝ ꝓpoſitum.

Intelligentie non ſciuntur niſi per motum.

❡ Ibi dr ꝙ ꝓprie loquendo intelligentie non ſciunt per motũ ſed ca piendo ſcire generaliter tunc bene ſciuntur per motum.

Intellectus diuinus ſpeculatur omnia. per Boetiũ .v. de conſolatione. Et per cõſequens videtur ꝙ intellectus di uinus ſpeculetur fantaſmata. conſequens eſt falſum et contra phm̃.xij. metaphiſice. Vbi dicit Intellectus diui- nus eſt pure actiuus.

❡ Illa autoritas intelligitur dupl'r. Vno mõ obiectiue. Alio mõ in- ſtrumẽtaliter. Rñdetur ergo ꝙ intellectus diuinus intelligit fantaſ- mata obiectiue. et non inſtrumentaliter et hoc vult Boetius.

Inter accidentia non eſt ordo.iiij. metaphi. Et ſi ſic ſeque retur ꝙ metaphiſica non eſſet prior alijs ſcientijs. eo ꝙ anima eſt accidens cuius oppoſitum patet in prohe- mio metaphiſi.

❡ Pro quo notandũ ꝙ aliqui dicunt inq̃tum ſunt in ſubiecto tunc non eſt ordo inter accidentia. Sed loquendo de accidentib9 inq̃tum in ſubiecto ſunt tũc inter ea eſt ordo eo ꝙ tũc vnũ dependet ab alio.

Illud q̃d predicatur de pluribus in quid et in plus diffi- culter eſt abſoluere quin ſit genus. iij. meta. ⁊. iij. topico.

❡ Intelligit illud q̃d ꝑdicatur de pluribus vniuoce ſm vnũ nomen et eandem rõnem difficulter eſt abſoluere quin ſit genus.

Inter viſibile debet cadere dyaphonũ. ſcd̃o de aĩa.

❡ Intelligitur ſcd̃m Egidiũ de viſu exteriori non aũt de interiori ſi- cut eſt ſenſus cõmunis.

Ignis eſt principium augmentationis. ibidem.

❡ Intelligitur ſic. ignis id eſt calor naturalis eſt principium ſcȝ in- ſtrumentale augmentationis.

Illa eſt ꝑdicatio imediata in qua terminus vnius ꝑdica menti predicat de termio alterius ꝑdicamẽti.j. poſterio ⁊

❡ Intelligitur ꝙ talis predicatio nõ eſt eſſentialis ſed accidentalis vel diſperata.

Idẽ non reducit ſe de potentia ad actũ. ix. metha. ⁊. ij. d̃ aĩa

❡ Intelligitur ꝙ idem non poteſt eſſe totale agens et totale patiẽs. vel ſic nullũ idem reducit ſe de potentia eſſentiali ad actũ eſſentialem quia hoc eſt impoſſibile quando aliquid non eſſet et faceret ſeip̃m. et intelligit de virtute ꝓpria q2 de virtute aliena idem reducit ſe de po- tentia ad actum vt patet de intellectu.

Idem non eſt agens et patiens. ix. metaphiſice.

❡ Intelligitur reſpectu eiuſdem.

Intellectus eſt potentia libera. iij. de anima.

❡ Intelligit quo ad ſcd̃am et tertiam oꝑationes que ſunt diuidere vel componere ſed quo ad primã oꝑationẽ ſcȝ quo ad ſimplicium ap prehenſionem tunc non eſt poſſibile.

Intellectus eſt denudatus ab om̃i eo ꝙ intelligit. iij. de aĩa Et ſic videtur ꝙ non põt intelligere ſeip̃m.

❡ Rñdet ꝙ intelligit dũmodo intelligit directe per ſpecies ꝓprias et diſtinctas et non dũ intelligit per ſpecies reflexas reflexe et alienas et illo modo intelligit ſeipſum.

Intellectus et intelligibile debent eſſe ꝓportionata. ibidem

❡ Verum eſt ſm quandã aſſimilationẽ, vel ſm rationẽ intelligibilis non autem ſcd̃m rationem quantitatis.

Intellectus humanus habet materiam. xij. metaphi.

❡ Intelligit ſm Thomã et Buridanũ ſic.i. habet in ſe quandã virtu tem receptiuã ſpecierũ materialiũ. Vel ſic dicit ꝙ per materiã intelli git aliquam oꝑationẽ ꝑ quã intellect9 human9 differt ab intellectu di uino et ſic dicit Albertus ꝙ omnes res vltra deum habent materiaȝ vel aliquid ꝓportionabile materie.

Intellectus eſt ſeꝑatus a corpore. tertio de anima.

❡ Intelligit id eſt non eſt alligatus aliquo organo corporeo.

Infinito nihil eſt magis. iij. phiſicorum.

¶ Intelligit de infinito quo ad extensionem. quia illo modo nihil pōt esse magis quo ad quantitatem.

Idem non eſt cauſa oppoſitorum. ſecundo phiſicorum.

¶ Intelligit idem agens ꝑticulare non eſt eque primo cauſa oppoſitorum ſpecifice diſtinctorū. Dicitur ꝑticulare ꝓpter agens vniuerſale vt eſt deus vel ſol. Dicit eque primo. q: idem bene pōt eſſe cauſa vnius per prius et alterius per poſterius ⁊c. Dicit ſpecifice diſtinctarum. q: pater habens filium eſt cauſa oppoſitorum. q: patris et filij. quia quicqd eſt cauſa cauſe etiā ē cauſa cauſati vt pꝫ. ij. phiſicorū. Sed loquendo de oppoſitis priuatiue vel cōtradictorie tunc non eſt neceſſe vt addatur ſpecifice diſtinctarum.

In multiplicibus vel equiuocis diuiſio debet ꝑcedere diffinitionem Boetius. In libro diuiſionum.

¶ Intelligit quando tale equiuocū diuiditur in ſua equiuocata ſed quando. non tunc non eſt neceſſe.

Idem non mouetur ſurſum et deorſum. ſexto topicorū.

¶ Intelligit nō ꝑ ſe ſed bene ꝑ accidens. quia idem bene poteſt moueri ſurſum et deorſum vt patꝫ de anima in manu et pede exiſtente.

Ignis/aqua/terra/aer ſunt ex ſe idem. primo metheororū.

¶ Intelligitur ſm ſuas partes et non ſm ſuum totum.

Intellectus eſt potentia irrationalis voluntas vero rationalis. nono metaphi.

¶ Intelligit ſic q intellectus non eſt potentia libera. quia nō poteſt intelligere vniuerſa. voluntas eſt potentia libera. quia poteſt non vera aſſentire.

In mathematica non eſt finis. iiij. metaphi.

¶ Intelligit q demoſtratio mathematicalis non habet cauſam finalem licet habet cauſam materialem.

Ignis in ſua ſpera corrumpitur vt inquit Egidius.

¶ Et licet ſibi[...]nos pōt implicare cōtrarium formaliter eo q aliquis non aſcendit ſed tamē pōt ſibi applicare virtualr. quia ignis poteſt conſiderari aliquo modo per conſtellationem frigidam etſi ſic tunc deſcendit. quia graue mouetur deorſum et ſic per talem modū corrumpitur ignis. Vñ ignis non eſt corruptibilis naturaliter loquendo ſecundū ſe totum ſed ſolum ſm partes tamen per potentiam diuinam poteſt corrumpi.

Intellectus ſequitur rem intelligendo. iij. de anima.

¶ Intelligitur de intelligendo aliquo ſimplici conceptu et non diſcurſiuo.

Impoſſibile eſt indigentem bona operari. primo ethico.

In infortunis virtus relucet. Ibidem.

In obſcuris oportet vti apertis teſtimonijs. ij. ethico.

¶ In re frequenti cognoſcitur habitus. iij. ethicorum.

Iactator maxime eſt vituperandus. iiij. ethicorum.

Iuuenis non poteſt eſſe ſapiens. quia prudentia requirit experientiam que indiget tempore. vi. ethicorum.

Impoſſibile eſt prudentem non eſſe bonum. Ibidem.

In infortunis refugiendum eſt ad amicos. viij. ethicorū.

In actibus hūanis minꝰ credit ſmonibꝰ q̄ȝ opibꝰ. x. ethi.

Impoſſibile eſt indigentem bene principari et ſtudio vacare. ſcđo politicorum.

In ciuitate ſunt tres ſpecies ſcȝ diuites/ pauperes/ mediocres inter quos optimi ſunt mediocres quia ſemp mediū eſt optimū. ſcđo politicorū.

In magnis negotijs oportet vnū ordinari ad vnum opus q: melior ē cura q̄ incēſa eſt circa vnū q̄ȝ circa plꝰ. iiij. poli.

Iuuenum coitus eſt malus et prauus ad puerorū ꝓcreationem. ſimiliter et ſenum. vij. polli.

Iuuenes cuſtodiendi ſunt vt non dicant aut audiant aliquod turpe quia ex dicere aut audire aliquid turpe ſepe facere contingit idem. ibidem.

Iuſtum eſt auxiliare pauperi. primo rhetori.

Ira eſt appetitus cum triſticia ꝓpter apparentiam ſui ipſius vel ſuorum. ij. rhetori.

Ira eſt factiua inimicitie et odij. Ibidem.

Infirmi egentes bellantes et amātes ſicientes et vniuerſaliter aliq̄d deſiderantes et non aſſequentes illi de facili iraſcuntur. ſcđo rheto.

In quolibet genere id eſt in qualibet congregatione eſt dare aliquid bonum. Et licet in ea inueniuntur aliqua mala. in ſcđo libro poeſis Ariſtotelis.

Inferiora a ſuꝑioribꝰ reguntur in libro de regimie principū.

Initium ſalutis eſt noticia prima. Ibidem.

Ille eſt beatiſſimus et ſecurus poſſeſſor ſui qui ſine ſolicitudine expectat. Ibidem.

Ille non tollit minus gratias qui cum rogaſſet accipit. q:

optimũ eſt ꝓuenire deſideriũ rogatis. Seneca ð bñficijs
ingrat⁹ eſt ille q̄ ſe bñficiũ accepiſſe negat qḋ accepit ib idẽ.
In dando beneficia eligendus eſt vir ſimplex et integer
memor et gratus alicui abſtinens id eſt non auarus vt
Seneca de maxime beniuolis. Ibidem.
In omni tractatu fieri decet vt inter initia conſideratur
quid ſit de quo agitur Plato in timeo.
Illud quod eſt ſimplex ſꝫm ſe immobile a nllo poteſt mo
ueri.in libro de motibus animalium
In oſſibus leonũ et porcorum modica vel nulla eſt medul
la.in ſcḋo libro de hyſtorijs aĩalium.
In omnibus animalibus eſt appetitus coitus.in libro ſex
to de hyſtorijs animalium.
Inter aĩalia longiſſime vite eſt homo et elephas.in libro
de longitudine et breuitate vite.
In bonis exterioribus non eſt felicitas quia ipſe felix nul
lo bono exteriori indiget.vij.politicorum.
Inter oĩa aĩalia ſolus homo habet rationẽ.vij.politico.
Intellectus nihil aliud eſt q̄z humanũ corpus diuini ſpi
ritus pars immenſa.vij.politicorum.
In minimis rebus auxilium debet implorari. Inuocand⁹
enim eſt pater omnium rerum quo pretermiſſo nullum
ritẽ fundatur exordium.iij.de conſolatione.
In plantis eſt vna anima in actu.plures vero in potẽtia
et ideo pars earum abſciſe viuunt.ij.de anima.

l Umen non eſt corpus. ſe
cũdo de anima.

¶ Intelligit lumen non eſt corpus ſubſtantiale.ſed be
ne eſt corpus quantificatuꝫ concretiue. Vel lumen non eſt corpus re
ſolutum a corpe lucido Vel ſic lumẽ non eſt corpus extenſuꝫ ſeu exten
ſiue ſiue extenſione ꝓpria.

Lumen non eſt reflexio corporum ſed corporis.ibidem.

¶ Verum eſt lumen non eſt reflexio corporum reſolutorum ab bo
lum ab alio corpore ſicut dixit empedocles.

Locus a coniugatis non valet niſi in terminis quantifi
catiuis.per regulam topicalem.quia non ſequitur actio
eſt paſſio ergo agens eſt patiens ſed bene ſequitur albe
do eſt color ergo album eſt coloratum.
Loyca eſt ſcientia ſpeculatiua.ꝑ cõmentatorẽ.iiij.meta.
¶ Intelligit ſic q̄ loyca vtens eſt habitus quo vtimur in ſcientijs
ſpeculatiuis puta in ſcientia metaphiſicali.
Locus cõmunis eſt qui continet omnia.iiij.phiſicorum.
¶ Intel.qui ꝯtinet oĩa alia a ſe ꝓpter celũ qḋ ꝯtinet oĩa nõ tñ ſeipm.
Locus non eſt in loco. Ibidem.
¶ Id eſt nõ eſt de rõne loci q̄ ſit in locato ꝑ ſe.ſed bene per accidens.
Locus eſt equalis locato. Ibidem.
¶ Verum eſt de loco ꝓprio non autem de loco communi.
Loco termini deſcripti licet quandoqꝫ vti deſcriptione.vij.
phiſico.et.vij.metaphiſice.
¶ Intel.q̄ loco deſcriptiõis q̄ditatiue licet vti termino diffinitiuo.
Littera et ſillaba carent ſenſu. Priſcianus primi minoris.
¶ Intelligitur carent ſenſu id eſt ſignificatione vltimata non tamẽ
ſic q̄ non eſſent ſenſu exteriori perceptibiles.
Lapides ſunt marie fortunati ex q̄b⁹ fiunt altaria.iij.phi
¶ Intelligitur ſimilitudinarie et metaphorice. quia ſicut homĩes ꝓ
moti ad dignitates ⁊ honores dicunt fortũati.ſic etiã lapides qñ or
nant pãnis p̄cioſis et alijs ornamẽtis dicũt fortũati et hoc impropẽ
Laus eſt ſermo elucidens neceſſariũ virtutũ.prio rheto.
Littera eſt ſimpliciſſimum eorum de quibus fit ſermo. in
libro ſcḋo poeſis Ariſtotelis.
Loyca eſt ſcientia veri falſiqꝫ indagatrix. Boetius in de
diſciplina ſcolarium.
Locus medi⁹ eſt locus p̄ſcipãtꝫ.in de iuuẽtute ⁊ ſenectute.
Lupus guloſus cõmedit ſine maſticatione et tm̃ vno tpe
q̄ ſufficit ſibi ad tres dies.in quĩto libro ð hyſtorijs aĩaliũ
Luna eſt inferior planeta/ſine luna mercurius/ ſine mer
curio ven⁹/ſine venere ſol/ſine ſole mars/ſine marte iup
piter/ ſine ioue ſaturnus/ ſine ſaturno omnia alia orbis
ſtellarum. In libro de proprietatibus elementorum.
Liguam habet aĩal vt cõmunicet aliquid alteri.iij.ð aĩa.
Laus et gratiarum actio debentur danti et non accipien
ti.iiij.ethicorum.
Lex prohibet ſe ipſum interficere.v.ethico. Itẽ omnes ille
autoritates incipiẽtes ab illa laus eſt ſꝫmo ſtꝫ ſimplr ve.

Ateria non eſt ens.j.phi.

m ¶ Intelligitur ſic. materia prima non eſt ens in actu formali ſubſtantiali cum hoc tamen ſtat bene ꝙ ſit eius deriuatum quo ad eſſe ſic eſt in rerum natura.

Motus et tempus ſunt infinita.ſexto topicorum.

¶ Intelligit᷑ ſic ꝙ capiendo ly infinitū ſinkategreu.ſic ꝙ ly motus ⁊ tempus ſtant confuſe tantū. Alio modo conceditur ſm̄ ſucceſſionem et potentiam ſic ꝙ motus ſm̄ ſucceſſionem eſt infinitus.

Motis nobis mouent᷑ oīa q̄ in nobis ſunt.vi.phi.⁊ ij.topi

¶ Intelligit᷑ per ſe vel per accidens inheſiue vel ꝑmanenter. Dicit᷑ per ſe ꝓpter animā.Dicit᷑ inheſiue ꝓpter deum.Dicit᷑ ꝑmanenter ꝓpter motum qui mouetur ſcd̄m ſucceſſionem.

Materia nec eſt quid nec quale nec quantū.vij.metaphi.

¶ Intel.materia pria ſm̄ ſe nec eſt quid.i.hoc aliquid. quia hoc aliquid eſt ſubſtantia per ſe exiſtens.nec eſt quale.i. ſm̄ ſuā eſſentiaꝫ non eſt qualis ſm̄ aliquam qualitatem per ſe et ꝓprie. nec eſt q̄tum.i.non eſt quanta quantitate continua.

Materia prima eſt medium inter eſſe et non eſſe.prio phiſicorum. ſed hoc videtur falſum. quia ſi ſic ſequeretur ꝙ inter duo contradictoria eſſet dare medium.

¶ Rn̄detur ꝙ ſic intelligit᷑ ꝙ materia prima eſt medium inter eſſe ſimpliciter et inter non eſſe in actu formali ſubſtantiali mō eſſe ſimpliciter et non eſſe in actu formali ſubſtantiali non ſunt cōtradictoria et ꝑ conſequens inſtantia non habet locum.

Materia prima gn̄at᷑ ꝑ accidens.cōmētator pmo phiſico.

¶ Intelligitur per accidens id eſt ſcd̄m quid.

Materia prima in rei veritate generatur.prio phiſicorū.

¶ Rn̄detur ꝙ verū eſt ſubiectiue ſic ꝙ incipit eſſe ſubiectū forme nō [illegible] generatur terminatiue.

Menſura et menſuratū debent eſſe omogenia.xij.meta.

¶ Intelligitur de illis que menſurantur de ſe inuicem ſm̄ certam ꝓportionē et non de illis que menſurantur de ſe inuicem ſcd̄m diffinitionem in partes equales.

Maluꝫ entis deſtruit ſeipm̄ et videtur velle ꝙ malitia nominaliter ſit aliquid qd̄ eſt tamē cōtra phm̄.ij.de aīa.

¶ Illa dupliciter intelligit᷑. Uno mō cōditionalr̄ vt ſic ſi malum entis eſſet tunc deſtrueret ſeipm̄.i.malū entis ꝑcat deſtructionē ſui ipſi⁹ Alio mō ſic intelligit᷑ malū entis deſtruit ſeipm̄. q2 ad malū ſequitur deſtructio ſui ipſius entis et ſic tunc idem deſtruit ſeipſuꝫ et hoc eſt verum per accidens non autem per ſe.

Melius eſt pauperē ditari q̄ꝫ philoſophari.iij.topicorū.

¶ Intelligit᷑ dupl̄r. Uno mō indigentia quo ad corpus non autem quo ad aīam melius eſt philoſophari. Alio mō ſic intelligit᷑ melius eſt pauperem ditari ꝙ philoſophari. i. intellectum ignarum ditari ſibi ꝑ alios primo et in principio ꝙ philoſophari.i.ſtudere phiam. q2 ꝓphiloſophia non pōt haberi ſine artibus et principalr̄ ſine loyca. q2 illa eſt via et ſemita dirigens ad oēs ſcientias.

Materia pma prio recipit formā vniuerſalem deinde minus vniuerſalem.cōmentator.xij.metaphiſice.

¶ Rn̄detur ꝙ ſic intelligit᷑ ꝙ materia pma prio recipit formas vniuerſales.i.diſpoſitiōes accidentales ꝓ forma introducenda et poſtea minus vniuerſalem .i.formam mixti ⁊ compoſiti.

Mouens debet eſſe ſimul cum motu. ſeptimo phiſicorum

¶ Uerum eſt de mouente naturali ꝓpinquo et immediato hoc debet eſſe ſimul tp̄e cum motu. q2 nunq̄ mouens eſt ſimul cum motu ſcd̄m locum q2 ſi ſic tunc ſequeretur ꝙ duo corpa eſſent ſimul in eodem loco.qd̄ eſt impoſſibile.

Materia remanet in re facta/ꝑuatio vero non.prio phiſi

¶ Intelligit᷑ ꝙ materia remanet in re facta ſub illa materia. Sed priuatio forma adueniente non manet ſub illa rōne vel denoīatiōe. Et eſt ſciendū ꝙ illa eſt falſa.materia eſt priuatio forme. q2 negatio inclūſa in illo termīo priuatio ꝑcedit ly forme et ſic diſtribuit eum. Et ſic tunc ſenſus eſt materia cuiuſlibet forme eſt priuatio mō illa eſt falſa. et ergo oēs tales ꝓpōnes ſunt negande materia caret forma materia priuat᷑ forma. Sed ille ſunt ꝯcedende materia forma caret ⁊ materia forma priuat᷑ ſic ꝙ ly forma ſtat determinate.

Motus in q̄ntitate dr̄ augmentatio vel diminutio.v.phi.

¶ Intelligit᷑ ꝙ motus eſt ad quantitatē ꝓprie q2 neceſſe eſt variare tranſitiones termīorū de ꝑdicamento quantitatis ꝓpter ipm̄ motum.

Materia prima nunq̄ꝫ eſt ſine morpheis paſſionibus.

¶ Intelligit᷑ ꝙ materia prima nunq̄ eſt ſine formis ſubſtantialibus ſiue accidentalibus vt patꝫ.ij.de anima.

Materia prima non eſt.primo phiſicorum.

¶ Intelligitur materia prima non eſt in actu formali. quia materia prima non eſt forma.cum hoc tamen ſtat ꝙ materia prima ſit in actu potentie vel eſſentie.

Magis et minus non diuerſificant ſpetiē per vnam maximam.ſcd̄o.topicorum.

¶ Intelligit᷑ de ſpetie eſſentiali ſic ꝙ magis et minus non diuerſificant ſpetiem eſſentialem.ſed bene accidentalem.

Medium componitur ex extremis.quinto phiſicorū.

¶ Intelligit᷑ de cōpoſitione ſimilitudinaria.i.ꝙ mediū in aliquo gerit ſimilitudinē vnius extremi et in alio alterius extremi.

Minimo non poteſt dare minus.primo phiſicorum.

¶ Intelli.in ſenſu cōpoſito vt ſic non minio poſſibile eſt dare minus

Materia prima non eſt in potentia ad formā.per cōmentn phiſi.v.metaphi.

¶ Intelligiẗ de potẽtia actiua et inſtrumẽtali et nõ de poña ꝑncipali

Magnitudo et multitudo non ſunt accidentia quantitatis. quinto metaphi.

¶ Intelligitur capiendo ea reſpectiue tunc non ſunt ſpecies quantitatis. Sed capiendo ea abſolute tunc ſunt ſpecies quantitatis.

Mundus eſt eternus. vi. phiſicorum. et. xij. metaphiſice

¶ Intelligiẗ non abſolute q2 ſi ſic tunc eſſet contra fidem. Sed vult Ariſtoteles ꝙ rationibus naturalibus non põt aliter oſtendi niſi ꝙ mundus ſit eternus.

Min⁹ bonũ cõiunctũ alteri facit ipm magis bonũ. j. ethi. et ſic ſequereẗ ꝙ corpus aiatũ eſſet nobilius ipſa aia.

¶ Intel. dumõ vnũ bonũ non includit aliud ꝓpter deũ q̃ eſt infinit⁹.

Manifeſtũ eſt ꝙ deus non habet genus nec qualitatem nec quãtitatem. per Auicen. Et vult ꝙ ille termin⁹ deus non eſt ſubſtancia nec terminus ſubſtantialis.

¶ Vñ nota ſubſtantia capiẗ dupl'r. Vno mõ vt non dr a ſubſtando et illo mõ deus non habet genus et hoc intendit Ariſtoteles. Alio mõ ſubſtantia diciẗ a per ſe ſtare vel a ꝑ ſe ſtando et illo modo habet deus genus. etiam ly deus eſt termin⁹ ſubſtãtialis in ꝑdicamẽto ſubſtantie ponibilis vt idem Auicenna dicit. ix. metaphiſice. ꝙ deus non ſit con ct⁹ ſub gñe nec ſub diffinitiõe nec ſub demõſtratiõe ſubſtantie. ꝓ ẽ expers q̃litatis et quãtitatis et q̃ditatis vel eſt aliq̃d ſibi ſiẽ nec ſecũ cõuenie dum. Et dicit btũs Auguſtin⁹ ꝙ deus non eſt ſubſtantia. vt dicit Boeti⁹ ꝙ relictis extremis incidit in mediũ. i. in ſubſtantias cõpoſitas. Etiã Albertus magnus dicit. Deus non eſt in gñe ſubſtantie niſi ſupra genus. Et Themiſtius dicit termini ſignificãtes ſubſtantias ſiue eſſentias ſimplices non ſunt in gñe ꝑdicamentali. Pro illis autoritatib⁹ eſt ſciendũ ꝙ ly ſubſtãtia põt eſſe impoſita ad ſcandũ dupl'r. Vno mõ vt ſolũ ſcat eſſentiã que eſſet ſubiecta accidentib⁹. Et ſic dr a ſubſtando et ſi ly ſubſtantia illo mõ eſſet impoſita et capereẗ ꝓ gñaliſſimo ſubſtãtie tunc ſtaret autoritas in veritate Alio mõ põt eſſe impoſita non ſolũ vt ſcat rem ſubſiſtentẽ accñtib⁹ ſed indifferenter quãlibet rem per ſe exñtem non curando an illa res accñtiũ ſit ſubiectum aut non. et ſi ly ſubſtantia eſſet illo mõ impoſita ad ſcanduz et eſſet genus in ꝑdicamẽto ſubſtantie tunc autoritas non haberet veritatẽ Et rñdetur quo ad omnes autoritates ſub diſtinctiõe q2 ſi ly ſubſtãtia capiẗ p̃io mõ tunc ꝓcedunt autoritates et hoc iq̃ꝫ intendũt. Si aũt ſcdo modo tunc non ſunt contra illos tenentes ꝙ deus ſit terminus predicamentalis.

Matia. j. appetit formam ſicut fcia virũ turpe bonũ. j. phi.

¶ Intelligitur de appetitu materiali et non animali. Vel ſic materia prima appetitit formam. i. perfici a forma.

Motus eſt tempus. iiij. phiſicorum.

¶ Rñdetur ꝙ phũs vult ꝙ illa non eſt ꝑdicatio eſſentialis ſed accidentalis vt etiam hic homo eſt riſibilis.

Materia prima nullius eſt actiuitatis. primo phiſicorũ.

¶ Intelligiẗ aſſertiue et per ſe cũ hoc tamẽ bene ſtat ꝙ ſit alicuius actiuitatis coactiue q2 materia pria nõ agit ꝑ ſe ſ bñ ꝓiecta formis.

Materia prima eſt ſine formis. primo de generatione.

¶ Intelligiẗ q̃tuz eſt de per ſe tunc eſt ſine formis. i. nullã certam formã determinat cũ hoc tamen ſtat ꝙ habeat formã in potentia.

Materia non eſt in potentia ad formã generandã. j. phi.

¶ Intelligitur de potentia inſtrumentali non autem principali.

Materia manẽte vna potẽtie eius fiunt multe. cõmẽ. ibidẽ

¶ Intelligiẗ ſm Marſiliũ ſic ꝙ de materia ꝑdicanẗ vere pña ꝑdicata potentionalia. Vel dicaẗ ꝙ loquitur de potentia inſtrumentali eo ꝙ ſunt multe diſpoſitiões acccidentales abilitantes et diſponentes ipſam materiam ad formam recipiendam.

Metaphiſicus et dialecticus conſiderant circa vnũ ſubiectum real. et ſic videtur ꝙ loyca ſit ſcientia realis.

¶ Rñdetur ꝙ per dialecticam non intelligit loycam docentẽ ſed vtentem que verſatur circa omnẽ ſcientiã eo ꝙ loyca vtens de per ſe non habet aliquas concluſiones.

Medium ꝓmouet ipm motũ. iij. celi. in oppoſitũ eſt phũs. iiij. phiſicorũ. vbi dicit ꝙ mediũ eſt reſiſtentia ſucceſſiua et per conſequens eſt impedimentum motus.

¶ Rñdetur ꝙ autoritas. iij. celi intelligiẗ ſcꝫ qñ mediuz eſt ſubtile et ſic ꝑ accidens ꝓmouet motũ ſcꝫ rõne veritatis et vtilitatis. Sed de per ſe mediũ ſemꝑ reſiſtit motui eo ꝙ in eſſe appetit eſſe indiuiſum.

Menſura debet eſſe quid minimũ. xij. metaphiſice.

¶ Rñdetur ꝙ intelligiẗ quo ad ſufficientiã notificationis. i. ꝙ non debet deficere ad minus in notificatione menſurati.

Motus circularis celi eſt primus motuũ. viij. phiſico.

¶ Intelligiẗ eſt prius motuũ. i. diuturnior motuuꝫ. Vel ſic eſt prius motuum id eſt perfectior motuum.

Metaphiſica eſt de omnib⁹ entibus mundi. p̃io phiſi.

¶ Intelligiẗ quo ad quiditatem eorum et quo metaphiſica res conſiderat ſub ratione quiditatis.

Metaphiſica eſt ſciẽtia nobiliſſima et difficillima. j. meta.

¶ Intelligiẗ non excluſiue ſic ꝙ ſolius metaphiſici ſit conſiderare difficillima. ſed etiam alterius artificis. Sed vult ꝙ principal'r ſolius metaphiſici ſit conſiderare difficillima.

Melius eſt habere animam habentem ſcientiam q̃ꝫ habitum corporis. Seneca ad Alexandrum.

Melius eſt mori q̃ꝫ facere contra bonũ virtutis. iij. ethi.

Medicine fiunt per contraria. ij. ethicorũ.

Malum eſt facere facile bonũ aũt difficile. Ibidem.

Medium in omnibus rebus eſt laudabile. ij. ethico.

¶ Minus maluꝫ eſt elligibilius magis malo.v. ethicorū.
Maximū bonorum exteriorum eſt honor.iiij. ethicorū.
Maior amicitia exiſtens bonū vtile maxie videt̃ fieri in ſe-
nibus q̄ tales non curāt delectabile ſed tm̄ vtile.vi.ethi.
Matres plus amant filios q̄ꝫ patres.quia certiores ſunt
de eis et plures labores habent circa eos.ſexto ethicorū.
Maioribus datur honor minoribus aūt lucrum. quia ho
nor eſt tributio virtutis et beneficij.lucrum autē eſt auxi-
lium indigentie.viij.ethicorū.
Magiſtris/dijs/ et parentibus / nemo poteſt reddi equi-
ualens.nono ethicorū.
Magis tenemur amicis largiri bona q̄ꝫ extraneis. ibidē
Melius eſt cum amicis et precipue q̄ꝫ cū extraneis et qui-
buſcunqꝫ cōmorari. Ibidem.
Multo grauiꝰ aliquis fert ſi honore priuatur q̄ꝫ ſi bona
ſua auferantur.ij.Econo.
Maſculinū genus dignius eſt feminino.pi̇o politico.
Melius eſt iudicare ſcd̄m leges et litteras q̄ꝫ ſcd̄m ꝓpriaꝫ
ſententiam.ſcd̄o politico.
Multi ſerui q̄nqꝫ deterius ſeruiunt paucioribus . Ibidem.
Melius eſt ciuitateꝫ regi ab vno optimo viro / q̄ꝫ ab vna
optima lege.iij.politi.
Maximū fortuniū eſt omnes ciues mediocrem ſubſtanti-
am habere tanq̄ꝫ ſufficientem eis.quia per tales bene re
gitur ciuitas.iiij.politi.
Minores vt fiant equales faciunt ſeditiones equales ve-
ro vt fiant minores.v.politico.
Mors eſt receſſus anime a corpe.in libro d̄ pomo ꝛ morte
Monſtro ſimilis eſt auaritia.Seneca in libro de moribus
Mihi crede auarus non poteſt eſſe diues nec felix.ibidem
Multū plus ꝓdeſt ſi pauca precepta ſapientie teneas. et
illa ꝓmpte ꝛ in vſu tibi ſint q̄ꝫ ſi multa diſceres et illa nō
habeas animo.Seneca de beneficijs.
Mali puniti feliciores ſunt q̄ꝫ impuniti.quia pena bona
eſt ratione iuſticie.iiij.de conſolatione.

Mancipiorum raro eſt clementia. Boetius in de diſcipli-
na ſcolarium.
Miſerum eſt eum eſſe magiſtrū qui nunq̄ꝫ nouit ſe eſſe di
ſcipulum. Ibidem.
Muſica valet ad recreationem et ad delectationẽm. Et
ideo pueris bene valet ſtudere in muſica.viij.poli.
Magne ciuitates ſunt plus q̄ꝫ parue.v.poli.
Maſculi ſi nō coeunt ſunt longioris vite femellis q̄ maſ-
culus eſt calidior fe̅ia.in de cā lōgitudinis ꝛ breuitate vite
Mutatio vocis eſt ſignum motus ad coitum. In.iiij.libro
de hyſtorijs animalium.
Mulier maioris eſt pietatis et compaſſionis q̄ꝫ vir. Sed
eſt maioris inuidie/et diligit lites/et de facili decipit̃.viij.li
bro de hyſtorijs animalium.
Menſtruū in mulieribꝰ ceſſat in q̄dragesimo anno. In ali
quibꝰ aūt manet vſqꝫ ad quinquageſimū annū Et ideo
vetule antique ſunt barbate.ix.libro de hyſtorijs aniāliū.
Moderati ditati non minus agunt. Vnde dicit Salomō
Moderati ditati ſunt felices.x.ethicorū.
Meretrix eſt nonaria/inferni ianua/via iniquitatꝭ/ſcorpi-
onis ꝑcuſſio/viſcarius ſceleris/puteus interitus. Boeti-
us in diſciplina ſcolarium.
Melior eſt iuſticia regnantis q̄ꝫ felicitas temporis ipſius
ſubditis. In de regimine principum.
Multo grauius eſt male dediſſe beneficium q̄ꝫ non dediſ
ſe. Seneca de beneficijs.

N Ihil agit vltra gradū ſue
perfectionis.vij.metaphiſice.

¶ Verum eſt non concurrente aliquo agente nobiliori
vt premiſſe cauſant cōcluſionē mō notitia cōcluſionū eſt ꝑfectio noti
tia ꝑmiſſarū. quia cōcluſio rōne demonſtratiōis ſcitur demonſtrati-
ue. Sed ꝑmiſſe ſciunt̃ per experientiam et autoritatē ſed ad hoc cōcur-
rit agens nobilius ſcꝫ intellectus ꝛ ſic non eſt incōueniens ꝙ ꝑmiſſe
agunt vltra gradum ſue perfectionis.
Non exiſtentibus ꝑmis ſubſtãtijs impoſſibile eſt aliq̄d
aliorum remanere. In predicamentis.

¶ Intelligit in ſenſu cōpoſito vt ſic impoſſibile eſt non exiſtibus primis ſubſtantijs aliqḋ aliorum remanere. et ſic tunc intelligit dupl'r. Vno mō de rebus impoſſibile eſt ſi non ſunt res ſignificate per ipſam ſubſtantiā actu vel aptitudine non pōt aliquid aliorū remanere. Alio mō intelligit ad ſenſum loycalem vt impoſſibile eſt ſi due ſubſtātie. i. ſi termini ſingulares ſ̄cantes res ſingl'ares ſ̄bāles nō ſūt apte nate pro aliquo ſupponere qḋ termini cōes ſubſtantiales accidentales ꝓ aliquo ſupponant.

Necꝫ animal dicis eſſe hominem. per Porphirium.

¶ Illa autoritas intelligit ꝙ illa ṗdicatio homo eſt animal non eſt directa eo ꝙ inferius ṗdicatur de ſuo ſuperiori.

Noīa et verba ſ̄m ſe dicta ſimilia ſunt. p̄io peri herme.

¶ Intelligit vno mō ſic. i. verba ſ̄m ſe dicta. i. materialr' capta ſunt noīa Sed illa gloſa non valet. q2 non eſt de intentiōe philoſophi. Alio mō intelligit ſic. v̄ba ſ̄m ſe dicta. i. ſolitarie ſumpta ſūt ſil'ia noīb9 quo ad hoc q2 recte ſicut nomē ſolitarie ſumptū; nec ſ̄cat vere nec falſe ſic etiam verbū ſolitarie poſitū nec ſ̄cat vere vel falſe.

Noīa ⁊ verba tranſpoſita idem ſignificant. ij. peri herme.

¶ Illa autoritas habet duplicē ſenſum. vnus eſt ꝙ ſolū ꝑpter tranſpoſitionē terminorū ſcꝫ noīm et verborū noīa et verba non amittūt ſuas ſ̄cationes eſſentiales licet bene accidentales vt eſt caſus numerus et figura. Sed aliuꝫ ſenſum habet ꝙ ꝑpter tranſpoſitiōem noīm et verborū non mutat veritas ꝓpōnis. et ſi ille ſenſus debet eſſe ver9 tunc opꝫ ꝙ ſeruent ꝓprietates loycales ſcꝫ ampliatio et reſtrictio.

Non ens non intelligitur. primo phiſicorum.

¶ Intelli. non ens non intelligit ꝑ ꝓpōnes cathegoricas affirmatiuas. Sed tamen bene ſtat ꝙ non ens intelligitur per propoſitiones cathegoricas negatiuas.

Non eſt neceſſe res ferre ad diſputatiōꝫ ſiue ad diſputandum. Sed vtimur terminis ꝓ rebus. primo elenchorū

¶ Intelligitur de neceſſitate ꝯdictionata. vt ſi deberemus diſputare de rebus per nomina et non poſſumus res portare ad diſputationeꝫ tunc oportet nos vti nominibus ꝓ rebus.

Nullum violentū eſt perpetuum. primo. celi.

¶ Intelli. qḋ pure violentat mō ꝗuis aīa intellectiua violentet in ſeꝑatione a corꝑe tn̄ illa non eſt pura violentatio ſed eſt naturalis. q2 ꝑpter indiſpoſitiōem materie q2 ſicut aīa cōiungit materie naturaliter bene prediſpoſite ita etiam aīa ſeꝑatur naturaliter a materia ipſa exiſtente indiſpoſita.

Numerus eſt infinitus ꝑ appoſitionē vnitatū. iij. phiſico.

¶ Intelligitur ꝙ numerus poteſt multiplicari in infinituꝫ per appoſitionem vnitatum.

Natura et principiū ſunt ſubiectum ſcientie naturalis. cōmentator. iiij. phiſicorū. Et ſic ſequeretur ꝙ ens mobile non eſſet ſubiectum in libris phiſicorum.

¶ Intelli. ꝙ ſcientia libri phiſicorū eſt de natura et principijs naturalibus cū hoc tn̄ ſtat ꝙ ens mobile ſit ſubiectū in illo libro.

Natur adirigit ab agente infallibili. cōmentator. xij. meta.

¶ Verum eſt de natura que eſt forma non oportet aūt de natura que non eſt forma.

Nihil eſt in intellectu quin prius fuit in ſenſu. primo phiſicorū. et ſcḋo de anima.

¶ Intelligit ꝙ non optet ꝙ omīs cognitio intellectiua alicuius rei dependet a ſenſu eiuſdem. q2 de deo et intelligentijs habemus noticiā intellectiuā et tn̄ non ſunt ſenſibiles. ſed ſufficit ꝙ omīs noſtra cognitio intellectiua dependet a ſenſu illius vel alterius rei mō dicit ꝙ noticia intellectiua de deo cauſata eſt ex noticia effectuū a nobis ꝑ quaꝫ deuenit immediate in cognitionem ſubſtantiarum inſenſibiliū et hoc a poſteriori.

Natura nō deficit in neceſſarijs nec ſuꝑhabundat in ſuperfluis. ſcḋo de anima. et primo celi.

¶ Intelligitur quo ad ꝑfectionē finis vltimate tunc natura non deficit nec ſuꝑhabundat licet bene deficit et ſuꝑhabundat in determinatione certi finis et determinati ꝑticularis. Alio mō intelligit ꝙ natura nec deficit nec ſuꝑhabundat quo ad totam ſpēm licꝫ bene ad ꝑtem ſpēi. i. indiuidui. Vt dicat ꝙ natura non deficit nec ſuꝑhabūdat in pluribus ſed bene aliqn̄ in paucis. Item ponendo caſuꝫ ꝙ tm̄ tres eſſent hoīes in mundo et nati oīes in manibus ſeorſuꝫ cum ſex digitis ibi eſt monſtrū et tunc ſaluando ꝙ tota humanitas ſit monſtrū. Eſt dicendū ad autoritatis ſolutionē quo ad totam ſpēm humanā actualeꝫ vel potentionalē. et vltra pōt dici tota humanitas monſtrum actualiter non aūt potentionaliter.

Nullum complexum eſt diffinibile. ij. topicorum.

¶ Intelligitur tanꝙ diffinibile ꝓpinquū licet bene vt remotuꝫ. Et ratio eſt q2 oīe diffinibile ꝓpinquū debet eſſe ſpecies. Sed nullū cōplexū eſt ſpecies ergo nullū complexū eſt diffinibile.

Nihil ſcitur demonſtratiue et diffinitiue. ſecundo poſteri.

¶ Intelligit ſ̄m ſe totam et adequatā cū hoc tn̄ ſtat ꝙ vna ſcientia ſciatur ſ̄m vnam ꝑtem forme demonſtratiue et ſ̄m aliam ꝑtem diffinitur. Alio mō ſic. nihil ſcitur demonſtratiue ſcꝫ vt noticia ſimplicis concluſionis cum hoc tn̄ ſtat ꝙ aggregatū ſcientie vnius ſcibilis ſciatur demonſtratiue et diffinitiue.

Non contingit ſenſum decipi circa proprium obiectum. ſcḋo. de anima.

¶ Intelligitur dūmodo medium eſt bene diſpoſitum et dūmō obiectum eſt bene appropriatū. quia ſi non tunc contingit ſenſum decipi. vt ſenſus viſus circa carbonē qui apparet rubeus ⁊ tamē eſt niger hoc eſt ex eo ꝙ mediū non eſt bene diſpoſitum. quia nigrū viſum per luciduꝫ apparet eſſe rubeum ſic nigredo carbonis iudicatur per lucidū ignis ergo apparet eſſe rubeus. ſic etiam de vaporibus ſenſuum viſus de mane per lucem ſolis.

Nihil prohibet quandam animam ſeparare. Sic ꝙ nullius corporis eſt actus. ſc̄d̄o de anima.

¶ Intelligit̄ ꝑ inherentiā eſt tamē actus ꝑ aſſiſtentiam ſiue ꝑ appropriatā exiſtentiā et ita eſt de intellectiua que eſt aīa celi. Vel ſm̄ alios ſic intelligit̄. nihil ꝓhibet aniam eductam de potentia materie ſeparari et ita eſt de potentia intellectiua vel forma humana.

Nullum diuiſibile eſt indiuiſibile. ij. celi et dicitur ibidē ꝙ ex non quanto fit quantū et ſic ſequeretur ꝙ nulla ſcientia eſſet in anima exquo ſcientia eſt diuiſibilis.

¶ Rn̄detur ꝙ verū eſt ꝙ nullū diuiſibile qd̄ eſt quantū continuū et extenſum eſt indiuiſibile cū hoc tamē ſtat ꝙ diuiſibile qd̄ eſt quantū diſcretū ratione intenſionis vel aggregatiōis eſt indiuiſibile et ſcientia que eſt diuiſibilis eſt in anima que eſt indiuiſibilis.

Nulla bona diffinitio debet dari per oppoſita vt elicitur ex. vi. topico. Ratio quia membra bone diffinitiōis debēt cōpetere diffinito. Sȝ oppoſita non cōueniūt vni et eidē.

¶ Rn̄detur ꝙ illa autoritas intelligitur de diffinitione quiditatiua ſic ꝙ illa non debet dari per oppoſita copulatiue cum hoc tamen ſtat ꝙ aliqua pōt dari per oppoſita diſiunctiue.

Nulla potentia ſtabit eternaliter fruſtra. p̄io celi.

¶ Verū eſt ſi fuerit potentia obiectiua non aūt ſubiectiua. Vel v̄m eſt ſi fuerit potentia ad corruptionē ſui et non alterius.

Naturalia ſunt gn̄abilia et corruptibilia. p̄io phiſi. et. vij. metaphiſic. Et ſic videtur ꝙ materia p̄ia ſit magis corruptibilis. quia ꝓpter vnūquodqȝ tale et ip̄m magis tale. Sȝ ꝓpter materiā vnūquodqȝ eſt corruptibile ergo ꝛc.

¶ Rn̄detur verū eſt ſi vtrūqȝ fuerit tale formaliter et vnū fuerit cauſa efficiens vel finalis alterius. mō materia prima non eſt corruptibilis formaliter ſed tantum ſubiectiue.

Natura ſolū intendit ſpetiē et non indiuiduū. ꝑ Auicennā

¶ Rn̄detur ꝙ natura non indiuidualis. Sed cōmunis ſicut celuȝ ſolum intendit ſpetiem ſemꝑ cōtinuare et non indiuiduū. Alio mō dicatur ꝙ Auicenna in iſta ꝑte non tenetur exquo etiā ponit vl'ia realia.

Nihil ſcitur niſi verum. primo poſteriorum.

¶ Verum eſt tanq̄ diffinibile ꝓpinquum.

Neceſſe eſt excellens diuidi in illud qd̄ excellit. vij. phiſi.

¶ Intelligitur de excellenti q̄tificatiuo modo deus non eſt excellens q̄tificatiuum.

Nullū indiuiſibile mouetur. ſexto phiſicorum.

¶ Intelligit̄ per ſe et circumſcriptiue de loco ad locum.

Nulla forma eſt compoſita ex partibus diuerſarum rationū per autorem ſex principiorm.

¶ Rn̄detur ꝙ loquitur de forma ſimplici et non compoſita nec eſt inconueniens ꝙ aliqua forma ſit compoſita ex partibus diuerſarū rationū ſicut forma aggregata ex pluribus.

Neſcimus verum ſine cauſa. ſc̄d̄o. metaphiſice.

¶ Intelligit̄ a priori. Vel ſic neſcimus verum ꝓpter quid ſine cauſa cum hoc tamen ſtat ꝙ ſcimus verum qd̄ eſt.

Non ſolum regraciandū eſt his qui bene dixerunt ſed etiam his qui male dixerunt. ibidem. et ſc̄d̄o elenchorū. Et ſic videtur ꝙ noticia erronea etiam ſit bona habenti eaȝ qd̄ tamē eſt falſum. Et cōtra Ariſtotelē p̄io de aīa vbi dicit ꝙ quelibet noticia in ſe non eſt bona ſimpliciter.

¶ Rn̄detur ꝙ illa autoritas non eſt intelligenda ꝙ de erroribus antiquorū eſſet regratiandū Sed pro labore et de inquiſitione veritatis eſt eis regratiandum. Et ergo ſubdit ibidem ꝙ iſti antiqui ſenſuȝ neceſſariū exercitati ſunt.

Nullū ens per accn̄s eſt concretū in genere. vij. metaphi. et ſic ſequeret̄ ꝙ termi cōcreti nō eēnt ponibiles in p̄dica.

¶ Sciendū ꝙ termini concreti vno mō conſiderant̄ ꝙ non habent reſpectū ad ꝓcatum ſuppoſitale vel materiale. ſed ſolū ſm̄ rōnem ſignificati formalis et ſic eſt ens ꝑ accn̄s et vnū purū nomen adiectiuū Alio mō cōſiderat̄ quo ad ambo. ſcȝ quo ad rōnem ſignificati formalis ⁊ quo ad rōnem ſiue ꝓcatum ſuppoſitale. Et adhuc dupliciter cōſiderant̄. Vno mō reſpectu ſuorū inferiorū. et ſic concretū eſt in genere et non eſt ens per accn̄s. Alio mō conſiderant̄ in ordine quo ad terminos ſubſtantiales. et ſic iterū eſt ens per accidens. qꝛ de ſubiectis ſiue ſubſtantijs concreta ſunt verificabilia accidētaliter tunc negatur autoritas. ſed concedit̄ ad hunc ſenſum nullum ens per accidens eſt in genere reſpectu quorum eſt ens per accidens.

Natura ſolum habet determinare de illo qd̄ eſt corpus vel paſſio corporis. iij. de anima. Et videtur ꝙ naturalis non habet determinare de intellectu humano.

¶ Rn̄detur ꝙ naturalis ſolum habet determinare de corpore vel de paſſione corporis vel de eo qd̄ dependit a corpore in oꝑatiōe eius. Et ens etiam habet determinari de intellectu.

Nigredo eſt priuatio albedinis. in de ſenſu et ſenſato.

¶ Rn̄det̄ ꝙ vult tm̄ ꝙ nigredo eſt quantitas minꝰ ꝑfecta q̄ albedo

Neceſſe eſt in demōſtratiōe credulitatē vł ſcientiā p̄miſſarū eſſe maioris credibilitatis ſc̄ie ſiue cōcluſiōis. p̄io poſte

¶ Intelligit̄ de neceſſitate conditionata vt ſi debet haberi credulitas vel ſcientia concluſionis ꝑ premiſſas tunc p̄miſſe debent eſſe magis ſcite. et declaratur per illud principium ꝓpter qd̄ vnūquodqȝ tale et ipſum magis.

Nihil dat qd̄ non habet. primo elenchorum.

¶ Intelligit̄ formaliter vel virtualiter. Si primum tunc eſt verum

ſimpliciter. Si ſcḋm ſimpliciter eſt negandum.

Non reminiſcamus poſt mortem. iij. de anima.

¶ Intelligit̃ de reminiſcentia ꝓprie dicta. eo ꝙ illa reminiſcentia eſt dicta ſenſibilis et ſm̃ illam requiritur organum corpari qḋ in morte corrumpitur corrupto ipſo corpe.

Noticia primorū principiorū eſt nobis innata. pꝛio poſteriorū et videtur ꝙ intellectus in principio ſue creationis non habet ſe tanq̄ȝ tabula raſa in qua nihil eſt depictuȝ qḋ eſt contra Ariſto. iij. de anima.

¶ Rn̄detur ꝙ ſic intelligit̃ ꝙ aīa naturaliter eſt inclinata ad aſſentiendū noticiā primis principijs. quia talis eſt euidens et manifeſta.

Nec materia eſt nec forma eſt/ſed totū cōpoſitū. vij. meta.

¶ Intelligit̃ ꝙ materia non eſt nec forma ſuppoſitaliter ſed totum compoſitum.

Nihil ſcitur ſine cauſa. x. metaphiſice.

¶ Intelligitur a priori et cognitione ꝑfecta. cognitiōe aūt imꝑfecta et a poſteriori aliquid bene ſcitur ſine cauſa vt puta deus. quia eterni non eſt aliqua cauſa. vt patȝ. viij. phiſicorū. ⁊ ex qua ſit ꝓducta tanq̄ ex materia cum hoc tamen ſtat ꝙ eterni eſt aliqua cauſa a poſteriori. quia cognoſcimus deū per ſuos effectus.

Nihil videtur niſi color. ſcḋo de anima.

¶ Intelligit̃ ſic capiendo ly color concretiue ꝓ colorato. vt ſit ſenſus. nihil videtur niſi coloratū nihil nullo mō ſe habens.

Nec vox nec littera docet/ ſed verus eſt doctor qui menteȝ illuminat. ꝑ cōmentatorē. pꝛio phiſico.

¶ Intelligit̃ ꝙ ipſa vox non docet principaliter. ſed ſolum inſtrumentaliter. Sȝ ille verus doctor eſt ſcȝ intellectus principalis qui mentē illuminat. Et etiā poteſt exponi de ſpirituſancto ſiue de eius gratia.

Numerus potentiarū multiplicat̃ in infinituȝ ſm̃ numeſpērum generabiliū. ꝑ cōmentatorē. pꝛio phiſicorū.

¶ Intelligitur de potentijs inſtrumentalibus paſſiuis ſiue qualificatiuis diſpoſitionibus materie diſponentibus materiam per forme introductionem.

Nihil eſt qḋ pōt rōnem entis ſubterfugere. ꝑ Auicennā.

¶ Intelligit̃ ꝙ nihil eſt quin continetur ſub ly ens vel de quo non ſit verum dicere ꝙ ſit ens.

Nihil habetur de tempore niſi nunc. quinto phiſicorum.

¶ Intelligit̃ ꝙ nullū tempus eſt totū ſimul et adequate niſi nunc. adhuc tñ ſtat ꝙ pn̄s ſit diuiſibile exñs in aliquo mobili qḋ mouetur.

Numerus eſt diuiſibilis in ſuas vnitates indiuiſibiles. quinto phiſicorum.

¶ Dicitur ꝙ vult vnitas non eſt diuiſibis in duas ꝑtes quarū que-

libet pars ſit tota. et talis habet ſe taliter ſicut vnitas.

Nullum bonum honeſtum recipit additionē. ꝑ Senecā.

¶ Intelligit̃ ꝙ nullū bonum honeſtū recipit additionē per admixtionem ſui contrarij ſcȝ malitie. cum hoc tamē ſtat ꝙ capiat additionē gradus ad gradus eiuſdem ſpeciei.

Nihil eſt quod non generatur. quinto phiſicorū.

¶ Intelligitur ſic ꝙ nihil generat̃ ſubiectiue qḋ eſt in actu formali ſubſtantiali reſpectu forme cōtrarie. Alio mō ſic intelligit̃. nihil eſt res ꝑmanens que generat̃ ſucceſiue et terminatiue et minꝰ cōpletiue qñ generat̃. Dicitur res ꝑmanens ꝓpter motū localem. Dicit̃ ꝙ generatur ſucceſſiue ꝓpter aīam humanā que creando infundit̃ et generat̃ ſubitanee. Dicitur ſubiectiue ꝓpter materiā primā. Dicitur minus cōpletiue generaliter et ꝑticipaliter.

Non poteſt eſſe princeps ſine amicis. quinto ethico.

¶ Ratio quia de quanto fortuna eſt maior de tanto eſt minus ſecura.

Negato vno contrariorum de aliquo concedenduȝ eſt et reliquū. per Petrum hyſpanum.

¶ Notandū ꝙ illa auctoritas eſt vera ſaluis quatuor cōditionibus. Prima eſt quando ſubiectū eſt ſuſceptibile amborū cōtrariorūȝ tunc oportet ꝙ ſi vnū negatur de ſubiecto ꝙ reliquū deſignetur in eſſe ſubiecto. et ergo non ſequitur lignū non eſt egrum ergo ligñuȝ eſt ſanum. Secunda conditio ꝙ cōtraria ſunt immutata. et ergo non ſequit̃ lignum non eſt album ergo eſt albū. Tertia qñ arguit̃ cuȝ conſtantia ſubiecti. Tunc non ſequitur Adam non eſt ſanus ergo eſt eger. Quarta. ꝙ ſubiectū eodem mō habet ſe ad ampliationē et ſuppoſitionē, vnde non ſequitur aīal non eſt egrū ergo animal eſt ſanum.

Nulla propoſitio eſt vera niſi vbi idē predicatur de ſeipſo.

¶ Intelligitur de ꝓpōne de ineſſe et de terminis ſupponentibꝰ vt chimera eſt chimera et de copula pn̄ti ampliatiua.

Nulla potentia eſt ad preteritum. pꝛimo celi.

¶ Intelligit̃ vno mō ſic. nulla potentia eſt que poteſt ꝓducere p̄teritum et ſic eſt falſa. quia deus poteſt deſtruere ſorteȝ et reproducere vt ex fide credimus. Alio mō intelligit̃ ꝙ nulla potentia eſt ad preteritū qḋ fuit p̄teritū et hoc eſt verū. qꝛ ſi virgo ꝑdidit virginitatem deus non poteſt facere ꝙ nō modo ꝑdidiſſet.

Nos ſumus domini noſtrarum operationū a principio vſqȝ ad finem. iij. ethicorum.

¶ Intelligit̃ ſic nos ſumus dn̄i. i. liberi ꝓducti noſtrarū operationū.

Nemo elegit iuuenes iudices. Ibidem/

¶ Intelligit̃ ſic nullus elegit ſm̃ dictamen recte rationis iuuenes in moribus, iudices ſiue rectores. Ratio eſt. quia tales non ſunt prudentes vt patet. vi. ethicorum et intelligitur ibidem ꝙ prudentia re-

quirit experientiam. experientia vero tps iuuenes eni non habent tem put ergo non poſſunt eſſe prudentes.

Nullum accidens eſt pars ſubſtantie. cōmentator. ſcdo. de anima.

¶ Intelligitur ſic. nullū accidens eſt pars ſubſtantialis ſed bene accidentalis.

Nihil agit in ſeipſum. primo de generatione.

¶ Hoc eſt verum corruptiue tanꝙ totale agens et per ſe cum hoc tamen ſtat ꝙ aliqđ agat in ſeipm̄ ſaluatie vt intellect⁹ ſeipm̄ intelligēdo

Neqꝫ eſt poſſibile materiam ſui ipſius appetere ſpetiem id eſt formam. primo phiſicorum.

¶ Intelligiẗ ſic ꝙ materia non appetit formā quam habet per modum deſiderij quia ille appetitus fit ꝓpter carentiā Sed appetit formam appetitu complacentie ſiue voluptatis.

Nullum ligneum eſt lignum. ix. metaphiſice. ſic etiam nullum ſubſtantiale eſt ſubſtantia.

¶ Rn̄detur ꝙ non vult ꝙ omnes tales ſunt negande. vbi p̄dicatum eſt ſubſtantiale. ſed vult ꝙ nullū materiale eſt materia ex qua cōponitur. ſ. materia in abſtracto non debet de cōpoſito verificari. Sed bene in concreto vt dicendo deus eſt naturalis domus eſt lignea et non domus eſt lignum.

Neceſſe eſt omne diuiſum predicare de membris diuidentibus per Boetium.

¶ Intelligiẗ de illis membris que habent ſe vt ſpeties vel differentie et non de illis que habent ſe vt analogum in ſua analogata.

Nobiliora ſunt que paucioribus indigent. primo celi.

¶ Intelligiẗ ſic. tale non habet aliquid in eſſe per qđ poteſt expellere tam indigentiam. Vel dicitur ꝙ ſimplr̄ eſt falſa. qꝛ ſic rex non eſſet nobilior ruſtico ex quo pluribus indiget ꝙ̄ ruſticus. Vel dicatur ꝙ intelligitur de minori indigentia ſupra ſe et non infra ſe et hoc ꝓpter deum et regem.

Nihil agit infra ſuam ſpetiem. vij. metaphiſice. Et ſcdo. de anima.

¶ Intelligitur virtute ꝓpria licet bene virtute aliena aliquis agit infra ſuam ſpetiem et hoc virtute agentis nobilioris.

Nihil eſt cōmune vniuoce ſupioribus et inferioribus in de ſubſtantia orbis cuius oppoſitum videtur eſſe de lumine quia videtur ſeruire tam ſuperiorib⁹ q̄ꝫ inferioribus. qꝛ non ſolum luminoſum videtur in inferioribus ſed etiam in ſuperioribus.

¶ Rn̄detur vniuocum ſumitur duplr̄. Vno modo vt excludit analogum et equiuocū ſimul et illo modo autoritas eſt vera. Secundo capitur vniuocū vt contra equiuocum diſtinguunẗ et ſic tunc eſt falſa.

Nam tunc valet tantum ꝙ nihil eſt cōmune vniuocum qđ eque primo cōuenit inferioribus ⁊ ſupioribus. Sed improprie ibi eſt ſemper analogia cauſe et cauſati.

Nulla q̄litas mixta ē in ſimplici corpe. in đ ſenſu ⁊ ſenſato

¶ Intelligiẗ ſic ꝙ nulla qualitas mixta e qualitatibus contrarijs eſt in corpe ſimplici exiſtenti in ſua naturali diſpoſitione.

Non bona ſunt eligibiliora. iij. topicorum.

¶ Ibi dicitur ꝙ ly non debet capi infinitanter et ly bona non debet capi tranſcendenter ꝓut diuiditur in bonū naturale morale et intellectuale. Sed magis debet capi pro bono morali.

Nulla ſubſtantia fit a caſu. vij. metaphiſice.

¶ Intelligiẗ de ſubſtantia ꝑfecta primaria cum hoc tamē ſtat ꝙ ſubſtantia impfecta et ſecundaria debet fieri a caſu.

Nihil differt etate puer et moribus puerilis. pr̄o ethico.

Nullus eſt bonus vel malus per ſuphabundantiā. ibidē.

Non eſt omnino felix qui ſpetie turpiſſimus eſt. Ibidem.

Nullus eſt beatus nec bonus niſi volens. iij. ethico.

Non parum differt ſic vel ſic aſſueſci a iuuentute/ immo multum. iij. ethicorum.

Null⁹ vult viuere ſine amicis hn̄s reliqua bona. viij. ethi.

Nec lucifer nec veſpus ē ita mirabilis ſicut iuſticia. v. ethi.

Non facile eſt ex antiqua conſuetudine omnes transferre ad ſermones. x. ethicorum.

Natura nō facit vnū inſtrumentū niſi ad vnū op⁹. j. poli

Nullū aīaliū a natura habet ſmonē niſi homo. pr̄o poli.

Natura facit omnia animalia ꝓpter hominē. j. politi.

Non idem eſt bonus vir et bonus ciuis. iij. politicorū.

Non contingit eum bene principare qui nunq̄ꝫ ſub principe fuit. Ibidem.

Non ſolum oportet pollitiam a principe inſtituere. Sed etiam oportet ipſam corrigere. iiij. poli.

Nobilitas et virtus in paucis inueniuntur. quia nobiles et boni ſunt pauci. v. politi.

Nullus manum mittat ad impoſſibilia. v. poli.

Non de facili pōt inuadi qui eſt ſobrius. Sed qui eſt ebrius nec qui eſt vigilans ſed qui eſt dormiens qua ꝓpter principes vt non inuadi poſſint ebrietatem et ſomnū multū debent euitare. quinto politicorum.

¶ Non facile eſt ciuitatem ſine legibus et conſuetudini-
bus permanere.vi.politicorum.
Neceſſe eſt futurum principē ſubditum fuiſſe.vij.poli.
Non poſſibile eſt policiam eſſe optimam ſine moderata
habundatia. Ibidem.
Non ſoluz erudiendi ſunt pueri in arte vtili et neceſſaria
ſed etiam in artibus liberalibus.viij. Ibidem.
Noli penitere de repreterita quia illud eſt propriū debiliuz
Seneca in de regimine principum.
Nimia familiaritas contemtum parit.ibidē in libro ſe.
Nobiliſſimū animaliū eſt homo. Ibidem.
Non qui parum habet pauper eſt/ſed qui plus cupit.ſe-
neca ad Lucillum.
Nemo eſt dign⁹ deo niſi qui opus dei implet. Se. ad Lu.
Non iubeo te ſemꝑ inſiſtere libris aut pugillaminibus
dandū eſt interuallū aīo ita ꝙ non reſoluat̄/ſed vt ma
gis acuretur. Ibidem.
Nemo diues naſcitur. Ibidem.
Nemo gloriari debet niſi de ſuo. Ibidem.
Natura modice ſuſtentatur et naturalia deſideria finita
ſunt. Ibidem.
Non refert q̄z multos libros legas/ſed q̄z bonos habeas
Seneca ad Lucillum.
Nulla victoria maior eſt q̄z vitia vincere. Ibidem.
Nō ex difformitate corpis denudatur animus/ſed ex pul-
chritudine anime ornatur corpus. Ibidem.
Non poſſumus.facit hoc ꝙ ne mo vitam ſuam reſpicit
Ibidem epiſtola octuageſima nona.
Non aſcribe tibi qđ non eſt vt maior q̄z es videri velis. ſe
neca de forma vite.
Nullū bn̄ficiū dandū eſt negligēter. Seneca de bn̄ficijs.
Nō refert qđ aut quantū detur ſed quo aīo det qꝛ bn̄fi-
ciū non in eo qđ datur conſiſtit/ſed in ipo dantis aīo.ibi.
Nulli virtus precluſa eſt oībus patz omnes admittit oēs
inuitat egenos et ſeruos reges et exules nec eligit domi-
nū nec ſeruū refutat/ſ nudo hoīe eſt cōtenta.ſe.đ bn̄ficijs
Nō in bn̄ficijs/ nec in ingeniorū/nec in agrorū/nec in p̄di-
orū poſſeſſionibus/nec in pulchritudine/nec in fama/nec
in gloria beatitudo conſiſtit Boetius de conſolatione.
Nulla peſtis efficatior eſt ad no cenduz q̄z familiaris ini-
micus.iij.de conſolatione.
Nobilitas eſt laus ꝓueniens ex meritis parentū. Ibidez.
Nullū malū p̄termiſſuz/ nullū bonū irremuneratū. ibidē.
Non eſt phas homini cunctas diuini opis machinas vl'
ingenio comprehendere vel ſermone explicari. Ibidem.
Nulla eſt rōnalis creatura q̄n ei ſit libertas arbitrij. v.ibi.
Non eſt dignus dulcoris acumine qui amaritudinis ne-
quit repleri grauamīe. Boetius in de diſciplina ſcolariū
Nulla eſt res magis nociua diſcipulo q̄z vita contumeli
oſa magiſtri. Ibidem.
Nō decet rē eſſe antiquiorē a prīo genitore. plato in timeo
Nihil eſt ortū ſub ſole cuius cauſa legitia nō p̄ceſſerit. ibi.
Nihil eſt ſimilius et gratius deo q̄z ꝑfecta aīa. Bonus
qui in tantū ceteros homines excellit inq̄ztuz ipſe a dijs
immortalibus excellit. Apuleius in libro de deo ſocratis.
Non eſt auium vnius ſpeciei v t ſe cōmedant. in.vi.libro đ
hyſtorijs animalium.
Nulla femina recipit coitum poſt impregnationem/ niſi
mula et equa.viij.libro de hyſtorijs animalium.
Nunq̄z oportet dn̄m eſſe ſine cuſtodia / ſic nec ciuitatem
In Economicis.
Non eſt dignus ſcientia qui ſcientie inſurgit p̄ceptori. Bo
etius in de diſciplina ſcolarium.
Nullus poteſt ꝓprie ſibi ipi materiam facere.v.ethicorū.
Non te moueat dicētis autoritas ne quis dicat/ ſed quid
dicatur attende. Seneca de forma vite.
Non ſemꝑ in actu ſis/ſed interdū animo tuo requiem.da
to. et ipa requies ſit plena ſapientia ſtudijs et bonis co-
gitationibus. Ibidem.
Natura modicis minimiſq3 contenta eſt cuius ſacientem

[N] volueris vigere ſupfluis. aut inſocundum erit qđ infunderis aut noxium. iij. de conſolatione phie.

Nec queſtus veſtimentoꝝ nec forma/nec auri multitudo tm̄ valet ad mulieris virtutez quantū modeſtia in quolibet opere et deſiderium honeſte atqȝ compoſite vite. In Economica. Ariſtote.

Non debet homo ſane mentis vbicunqȝ et ad quamlibet mulierem accedere. Ibidem.

Nihil ſit qđ te a philoſophia remoueat / nec paupertas/ nec indigentia alicuius rei. Seneca ad Lucillum.

Non iraſci in quibus optet inſipientis eſt. iiij. ethicoꝝ.

Niſi parentes exemplū ꝓbitatis vite dederint incuſabilez ad inuicem poſſint habere cauſam. in Economicis.

[O]mne vnum eſt indiuiſibile. decimo. metaphiſice.

¶ Intelligitur cum reduplicatione vt ſic omne vnum inqꝫtum tale eſt indiuiſibile.

Omne qđ eſt ideo eſt qꝛ vnū numero eſt per Boetium.

¶ Intelligit vno mō ſic omē qđ eſt ideo eſt qꝛ habet ſe extra animam mō vl'e non habet ſe extra alam ergo non optet ꝙ ſit vnū nūero vel ſingula qꝛ vl'e eſt termin⁹ intentiōis. Alio mō dꝛ ꝙ vl'e quo ad ſuum eſſe eſt bene ſingulare quo ad ꝑcationē. Sȝ quō ad repn̄tationē dꝛ cōe ſiue ſingulare et per ꝯñs non pōt fieri inſtantia de vniuerſali.

Omīs cauſa eſt poꝛ ſuo effectu. ꝑ cōmētatorē in đ cauſis.

¶ Rn̄detur ꝙ prioritas eſt duplex ſcȝ temporis et nature modo autoritas debet intelligi de prioritate nature et non temporis et ly natura in tantū debet valere ſicut naturaliter.

Omīs cōceptus naturalis ſumend⁹ eſt a forma. vij. me.

¶ Verum eſt de ſubſtantijs habentibus formā. ſi fuerint ſimplices ⁊ immateriales ſicut deus et angeli tunc eorum conceptus eſſencialis ſumendus eſt a ꝓpria ꝑfectione et a ꝓpria eſſentia eius.

Omnis effectus eſt in ſua cauſa.

¶ Illa autoritas ex vi ſermonis falſa eſt. Sed intelligit ad hunc ſenſum. ꝙ quelibet res que pōt eſſe cauſa pōt de ſe ꝓducere aliquē effectū

Omne qđ ineſt meliori et nobiliori eſt magis eligenduz. iij. topi. Et ſic ſequeret̄ vltra modū bibere ⁊ crapuloſe viuere et vitia eſſent magis eligenda eo ꝙ inſunt melioribus et nobilioribus ſcilicet hominibus.

¶ Dicitur ꝙ ſic debet intelligi. omē bonū qđ eſt in nobiliori vt ſic eſt magis eligendum ꝙ̄ illud qđ ineſt minus bono et vt ſic dicitur primo bonū ꝓpter primas inſtantias ſcȝ bibere vltra menſurā. Et vlterius dicitur ex hoc debet intelligi de bono naturali vt ſic. omē illud qđ eſt in meliori bono naturaliter eſt melius ſm nos vel quo ad nos in genere eligibiliū moraliter. Vel de bono intellectuali ſic intelligit. omne illud qđ eſt intelligere in meliori eſt magis eligendum ſimpliciter vel quo ad nos in gn̄e eligibiliū intelligibilium.

Omne intelligere eſt pati. iij. de anima.

¶ Intelligit acquiſite ꝑ fantaſiam. quia hoc eſt pati ſaluatiue nō aūt intelligitur de intellectione que fit per nudam eſſentiam qđ dicit̄ ꝓpter deum qui per nudam eſſentiam intelligitur.

Omne alterabile eſt corruptibile. primo de generatione.

¶ Rn̄detur ꝙ loquitur ibi de alteratiōe que alteratur corruptiue non autem de illa que alteratur ſaluatiue.

Omne ꝓprium melioris eſt magis et melius eligendum ꝙ̄ȝ peioris.

¶ Intelligitur capiendo ly melius ꝓprie. pro bono ꝓprie. et ly peius pro malo ſimpliciter. Vel capiendo ly melius pro bono ſimplr̄ ⁊ ly peius ꝓ minus malo tunc etiam autoritas habet veritatem.

Omnis diffinitio que datur per negationē vel diſiunctionem eſt vituperanda. ſexto topicorum.

¶ Intelligit de diffinitiōe eſſentiali et quiditatiua cum hoc tamē ſtat ꝙ diffinitio accñtalis ſiue deſcriptiua datu ꝑ diſiunctionem.

Omīs q̄litas habet denoīare ſuū ſubiectū. in ꝑdicamētis.

¶ Intelligit de illo ſubiecto cui inheret qualitas denominatiue.

Omē qđ fit/fit a ſibi ſimili. vij. metaphiſice.

¶ Intelligitur ſic. Omne qđ fit generatione vniuoca et particulari fit a ſibi ſimili. Per hoc qđ dicit̄ gn̄atiōe vniuoca excludunt̄ vermes et alia ſil'ia aīalia que ſunt et gn̄antur ex putrefactiōe virtute ſolis. Per hoc qđ dꝛ ꝑticulari excluditur deus qui eſt cauſa vl'is oīm rerū.

Omē principiū debet eſſe ꝓpoſitio neceſſaria. prio phi.

¶ Intelli. de principio complexo et non ſimiliter primo alicuius ſcientie et non intelligitur de principio incomplexo.

Opatio arguit formā ſicut trāſmutatio materiā prio phi.

¶ Rn̄detur verū eſt loquendo ꝑticulariter et non vl'r. qꝛ non eſt verū in eodem ſuppoſito. ſed habet veritatem in diuerſis ſuppoſitis Vn̄ aliqua ſuppoſita ſic ſe habent ꝙ vnū illoꝝ pōt in aliquā opationem. et alterū non pōt in illam opationē. nec in ſibi ſil'em per hoc arguimus hmōi ſuppoſita eſſe diuerſarū ſpecieruȝ et habent formas et potentias diſtinctas ſm ſpēm. ſed etiam ex diuerſitate opationū in eodem ſuppoſito appentium non arguimus diuerſitatem formarum.

Omnis ſubſtantia dignioꝛ eſt accidente. vij. metaphiſice.

¶ Verum eſt de dignitate eſſentiali non aūt accidentali. quia accidentale accidens eſt dignius ſubſtantia vt patȝ in ſcientijs et virtutibus que accidentia ſunt digniora lignis et lapidibus que tn̄ ſūt ſubſtātie.

Omnis differentia debet ſumi a forma. ꝑ Porphirium.

¶ Intelligitur omīs differentia debet ſumi a forma comparando compoſitū ad compoſitū. Sed comparando ſimplex ad compoſitū tunc debet ſumi materia vt refert ſanctus Thomas de Aquino.

Omnis ꝓpoſitio in qua predicatur vniuerſale vniuerſaliter ſumptū eſt falſa .ij. topico. et primo peri herme.

¶ Rñdetur ꝙ hoc intelligit de ꝓpōnibus affirmatiuis ꝓpter illam nullus homo eſt aſinus. Scđo intelligit dūmō ꝑdicatū non diſtribuitur mediante ſigno vl̄i negatiuo ꝓpter illā. aliquis hō eſt nullus aſinus. Tertio dūmō tales termini in tali ꝓpōne poſiti hñt plura ſuppoſita actu ꝓpter illam. ois ſol eſt ſol. Quarto intelligit dūmō vl̄e capit vl̄iter diſtributiue ꝓpter illā. tantū decem ſunt oia ꝑdicamēta. Quinto dūmō totū ꝑdicatū diſtribuit̄ a tali ſigno vl̄i aut non ꝓpter illā. ioannes eſt videns oēm aſinū. Sexto dūmō talis non ſit vna ꝓpoſitio modalis et intelligit dūmō a pte ſubiecti non ponit̄ ſignū excluſiuū faciens ſubiectū ſtare confuſe tantū et ꝑdicatū confuſe diſtributiue. vt tantū anial eſt homo. Vbi ꝑdicatū ꝑdicatur vl̄iter ſumptū et tamen eſt ꝓpoſitio vera.

Omnia futura de neceſſitate euenient. pmo peri herme.

¶ Intelligit̄ vno mō vt ly neceſſitate tenet ſe a pte ſubiecti et tunc erit vera q2 valz illam qđ eſt futurū de neceſſitate eueniet. Alio mō habet alium ſenſum. q2 ly neceſſitate determinat copulā q2 tunc valet tātum oīa futura de neceſſitate ſunt vententia et hoc eſt falſum.

Omīs differentia debet cōnotare alterā ptem rei ꝑ Por.

¶ Intelligit̄ de rebus eſſentialr̄ compoſitis non aūt de ſimplicibus.

Omne qđ eſt quādo eſt neceſſe eſt eſſe/et omne qđ non eſt quando non eſt neceſſe eſt non eſſe. primo peri herme.

¶ Rñdetur ſm Buridanū ꝙ ille ꝓpōnes ſunt cōcedende in ſenſu cōpoſito non aūt in ſenſu diuiſo vt ſic omne qđ eſt neceſſe eſt eſſe qñ eſt. Sz dicit phūs ꝙ illa autoritas eſt multiplex. q2 vnū ſenſuz hz qñ ly qñ tenet ſe ad ſubiectū ſic omē qđ fit quando eſt neceſſe eſt eſſe et eſt falſa. Alium ſenſum habet quando ly quando tenet ſe ad ꝑdicatum vt ſic omē qđ eſt neceſſe eſt eſſe qñ eſt et ſic phūs cōcedit illam autoritatem.

Oppoſitorū eadem eſt diſciplina .iiij. metaphiſice.

¶ Rñdetur ꝙ phūs vult ꝓpōnes oppoſite cōtrarie ⁊ ꝯtradictorie ptinent ad eandem eſſentiam materialiter que conſtituuntur ex eiſdē terminis.

Omē prius pōt eſſe ſine poſteriori. ꝑ autorem in de cauſis.

¶ Intelligitur dumō vnū non dependet ab alio non habet veritatem.

Obiecta mouent intellectum. iij. de anima.

¶ Reſpondetur ꝙ obiecta per ſe immediate et per ſpecies intelligibiles mouent intellectum.

Omne ens habet aliquā ꝓpriam operationem. iiij. methro. et primo de anima.

¶ Intelligit de entibus in actu formali exiſtibus ꝓpter materiaz primā et etiā intelligit de ſuppoſitalr̄ diſtictis ꝓpter aīam intellectiuā.

Omne agens preſtantius eſt ſuo paſſo. ſcđo de aīa.

¶ Illa autoritas ſimplr̄ non eſt vera. ſed veritatē habet de agente principali. q2 lapides agūt in intellectu. Scđo intelligit ſic ꝙ agere eſt nobilior cōditio ꝙ pati. Tertio omē agens inꝗtū tale eſt nobilius paſſo. Quarto intelligit de illo qđ agit effectiue et non formaliter. et ſic albedo facit ſcutū album formaliter ſed non effectiue non tamē ſequitur ꝙ ſcutū ſit nobilius ſed pictum facit ſcutum album effectiue.

Omnis ꝓpoſitio in qua vnū generaliſſimorū negatur de alio eſt immediata. ſcđo poſterio.

¶ Intelligit ſi vnū gñaliſſimorū negatur de alio cum reduplicatiōe vt ſic nulla ſubſtantia inꝗtum talis, eſt quantitas, inꝗtum talis.

Optimi eſt optimum facere. ſcđo celi.

¶ Intelligitur quo ad eſſentialia et ſic omīs res ꝓducta a deo ꝓducitur optime quo ad eſſentialia et ſubſtantialia.

Omniū tranſmutationem habentiū ad ſe inuicez eadem eſt materia. primo de generatione.

¶ Intelligit de idemptitate ſpecifica ſcz ꝙ in ſpetie eſt eadem materia oim et ſic videtur vlterius ꝙ materia eſt in omībus formis ſubiectiue in compoſitis vero integratiue que eſt vltra ptem.

Omne totum eſt maius ſua parte. cōmunis ꝓpoſitio.

¶ Illud principiū intelligit de ptibus integralibus quantificatiuis et ñ integer alib⁹ eſſentialib⁹ et hoc capiēdo ly totū cathegorematice

Omne totum ſupra tria ponimus. primo celi.

¶ Illam autoritatem circa illud ſophiſma. omīs ſenex eſt. Albertus ſic gloſat et dicit ꝙ phūs tantū pretendit ꝙ huic ſigno omīs in plurali numero non cōpetenter additur ſignuz diſtributiuū niſi terminus cui additur habeat tria ſuppoſita. et hoc eſt verū quando tantū vnus homo currit vel duo tunc non dicitur cōpetenter omēs iſti currunt. Alij aūt exponūt illam autoritatem ſic. Omē ſcz ens et totum ſcz vniuerſuz ponim⁹ ſup̄ tria. i. cōſiſtit in tribus ſcz materia forma et toto compoſito. quia omne ens mundi vel eſt materia vel forma vel totum compoſitum.

Omnis effectus gerit ſimilitudinem ſue cauſe. Autor in de cauſis.

¶ Verum eſt de cauſa pticulari et non vniuerſali ꝓpter deum.

Omne agens naturaliter in agendo repatitur et omne patiens in patiendo reagitur. primo de generatione.

¶ Intelligitur ſic. omē agens cōmunicans cum paſſo in materia et hoc dicitur ꝓpter deum et agens actione reali ꝓpter agens ſpūale illa autoritas eſt vera ſaluis tribus cōditionib⁹. Prima ꝙ tale agens nō ſit minoris virtutis in reſiſtendo ꝙ patiens in reagendo vt patz in ſcintilla ignis ꝓiecta in mari. Scđa conditio ꝙ tale agens non ſit in tāta diſtantia a paſſo ad ꝗtū paſſū pergere pōt. Tertia conditio ꝙ virtus agentis ſit ſine debilitatione ſcz extrinſeca nature.

Omne determinatū agens quocunq; alio agente habet aliquam operationē ꝓpriam.iiij.metheo.

¶ Rñdetur verū eſt de ente qđ aptum eſt ad hoc ꝙ a ſeipſo pōt opari ſine omni alio.ſic aūt non eſt de anima.

Omē ens vel eſt ens in aīa vel extra aīam.vi.metaphi.

¶ Rñdet ꝙ hoc ſimplr nō eſt verū.quia datur inſtantia de aīa ex quo idem non eſt in ſeipſo neq; in ſeipm. Sed phūs vult ꝙ omē ens aliud ab anima aut eſt in aīa aut extra animam.

Omīs ſcīa eſt a poſteriori vel a priori. ꝑ cōe dictū loycorū.

¶ Rñdetur verum eſt de noticia vnius cōcluſionis. qr datur inſtantia de ſcientia de anima que eſt ꝑtim a poſteriori et partim a priori in de aīa aūt ꝓceditur ab actibus ad potentias.

Omnis cauſa facit a priori cognoſcere ſuum effectum.ꝑ Autorem in de cauſis.

¶ Rñdetur ꝙ illa autoritas habet veritatē in de cauſis per ſe et non de cauſis ſm accidens.

Obiectū voluntatis non eſt niſi bonum.iij.ethicorum.

¶ Rñdet verū eſt de bono apparenti non aūt de bono exiſtenti.

Oppoſitio cōtradictoria maxia eſt oppoſitionū.prīo elen.

¶ Rñdetur verū eſt de illis que ſunt cōtradictorie oppoſita q̄tuz ad hoc ꝙ ſunt ſibi inuicem in cōpaſſibilia ſcz q̄tum ad veritatem et falſitatem.

Omnis tranſmutatio eſt velox vel tarda.vi.phiſico.

¶ Intelligit de tranſmutatiōe que diſtinguitur a ſuis terminis. Vl dicitur ꝙ intelligitur de tranſmutatiōe ſucceſſiua et temporali.

Omnis ſcientia eſt de numero perpetuorū impoſſibiliter aliter ſe habentium.primo poſteri.

¶ Intelligit ſic.omīs ſcientia de ſcibili ꝓpinquo debet eſſe perpetuorū ꝓpoſitionū.i.perpetue veritatis.

Oppoſita ſunt in eodem genere.per Porphirium.

¶ Eſt verum potentionaliter ſiue in potentia.non aūt in actu.

Omne hñs cōtrariū ſuſcipit magis et min⁹.ex p̄dicamētiſ.

¶ Intelligitur ſic.omē habens contrariū in eodem ſubiecto et in diuerſis gradib⁹ intenſiōis et remiſſionis ſuſcipit magis et minus.

Ōis ſcīa capit nobilitatē a ſuo ſubiecto in ꝓhemio.de aīa.

¶ Reſpondetur verum eſt capit nobilitatem a ſubiecto ſignato non autem ſigni.

Omē intelligibile p̄cedit actū intelligendi ſiue mouet ipm.

¶ Intelligit de intelligibili principali vt ſunt res extra aniam que ipſum intelligibile naturaliter p̄cedunt licet non tempore ſed intelligibile minus principale ſcz de opatiōe ad intellectū non valet.

Omē qđ corrūpitur a ſuo contrario corrumpit.v.ethico.

¶ Intelligit omē qđ corrumpit directe formaliter et per ſe a ſuo cōtrario corrumpit. Dicitur notanter per ſe et directe ꝓpter ſubſtantiam que licet corrumpit non tñ ſe ſed ꝑ accñs. qr qualitas primo per ſe corrumpit ad quorū corruptionē cōſequenter ſequit corruptio ſubſtantie et per hoc accidens corrumpitur.

Omnis ꝓpoſitio per ſe eſt neceſſaria vel impoſſibilis.per Boetium in libro poſteriorum.

¶ Intelligitur omnis ꝓpoſitio per ſe vera eſt neceſſaria.et omīs ꝓpoſitio per ſe falſa eſt impoſſibilis.

Oppoſita cōtraria hñt fieri circa idem. vij. metaphi. Et ſic videt ꝙ bonū et malū hñt fieri circa ipm dyabolum.

¶ Intelligit dummō illud ſubiectū non eſt determinatū ad vnū ſolum ſiue ad alterū ſolū.qr tunc oppoſita contraria habent fieri circa idem.mō dyabolus determinat ſe ſolū ad malū et non ad bonum.

Omne certius eligibilius eſt in certo.iij.topicorū.

¶ Intelligitur omē bonū certius plus eſt eligendū q̄ minus bonū incertuz dummō ambo ſunt eiuſdem ſpeciei et dummō minus certo bono non cōuenit vna cōditio ꝓpter q̄ fit p̄electio.

Omne perfectum eſt in tribus.ꝑ cōmentato,prīo celi.

¶ Intelligit verior numerus quē ponim⁹ in numero plurali eſt ternarius et ergo de duobus non vere dr ꝙ ſit numerus.ſed de eis bene dicitur ꝙ ſunt duo ſcz entia.

Omnis ꝑfectio eſt in deo. per cōmentatorē. v. metaphiſi. Sed dicit tñ gñare ſibi ſimile eſt ꝑfectio et generare ſibi ſimile eſt in deo.et per conſequens deus per generare deum eſt ſibi ſimile.

¶ Rñdetur ꝙ ſolum intelligitur ordinatiue ſic ꝙ perfectio dei excellit omnē perfectionem creaturarum.

Oportet animal conſiderare et inchoare a ſuperioribus vſq; ad indiuidua.iij.topi.

¶ Rñdetur ꝙ ly vſq; debet capi excluſiue.et vlterius dicitur ꝙ ly indiuiduū debet capi pro minus cōmuni.

Omnis motus naturalis eſt in fine velocior q̄z in principio.primo celi.

¶ Intelligit omnis motus naturalis in eodem medio equaliter diſpoſito ceteris ꝑibus vno impetu ab eadez re ꝓiectus eſt velocior in fine q̄ in principio. Dicit in eodem medio quia ſtat ꝙ aliquod mixtum in igne velocius mouet q̄ in aere. Dicit equaliter diſpoſitus qr ſi mediū eſſet in principio ſubtili⁹ z in fine denſius non oporteret motū eſſe in fine velociorem.

Omnis queſtio querit inter opoſita.pmo metaphiſice.

¶ Illa autoritas ſimplr non eſt vera et vlriter. Quia aliqua queſtio querit ſolū vnū oppoſitū. Sed eſt vera ad illum ſenſum ꝙ queſtio vel ꝯpleuma ꝓpoſitionis querit inter duo oppoſita vt eſt iſta queſtio an mundus ſit eternus vel non.

Omne qđ in deo eſt/eſt deus met.vi.metaphiſice.

¶ Intelligit omnia que ſunt in deo formaliter ⁊ eſſentialiter ſunt ipſe deus met. nō aūt illa q̄ ſūt in deo effectiue et ſubordinatiue et pſuatiue.

Omnis noſtra cognitio pcedit ex ſenſatis. p Linconienſem ſupra primum poſteriorum.

¶ Intelligit mediate vel immediate. Et etiam de illo intelligit illud nihil eſt in intellectu quin prius fuit in ſenſu.

Omne medium eſt medium contrariorum. vi. phiſico.

¶ Intelligit de qualitatibus mediis et ſecūdis. Vel ſic om̄e mediū cōpoſitiue vl' ſucceſſiue eſt cōtrariorū. Vel ſic om̄e mediū diuerſorū vel cōmuniter dictorū eſt mediū contrariorum.

Omnis qui dicit quodlibet quodām̄ō dicit multa. iij. topi.

¶ Ex quo elicitur ſcd'a regula qui dicit vnū an̄cedens multas dicit pñas ſupple formaliter vel virtualiter. q2 qui dicit homo eſt virtualr' dicit anial eſt. corpus eſt. ſubſtantia eſt. ⁊ ſic de ſingulis.

Omne qd' eſt ex prioribus hoc eſt magis eligendū. iij. topi. ſi ſic tūc dicitur aqua eſſet nobilior vino et materia nobilior forma et veſtis antiqua eſſet nobilior noua.

¶ Intelligit ergo ſic. om̄e qd' eſt bonū ex priorib9 ſm pfectionē hoc eſt melius. ſed diceres priora ſunt nobiliora et meliora. Dicit q om̄e p̄ns pfectiōe eſſentiali eſt melius ſuo poſteriori ſm ſe et pprie. Et dicitur ſm ſe. q2 ſm vſum noſtrū non oportet q florenus eſt prior et pfectior ſciētia. q2 eſt ſubſtantia. ſcientia aūt accidens. Dicit pfectiōe eſſentiali pter materiā que non eſt pfectior forma eſſentialr'. Dicit etiam eſſentiale pter prioritatem nature et aqua xpis et veſtis antiqua.

Omnis voluptas eſt mala. iiij. ethicorum.

¶ Sciendū q voluptas eſt duplex. q2 quedam eſt voluptas corpis et quedā anie. Voluptas corpis eſt duplex. q2 quedam eſt contra dictamē recte rōnis et illa ſemp eſt mala. Alia eſt ſubiecta rōni et illa ſemper eſt bona. Voluptas anie eſt duplex quedā eſt appetitus recte regulatus rōne. et ille appetitus ſemp eſt bonus. Alia eſt ſm appetitū priuatū: et illa ſemp eſt mala. modo dicit q loquit de voluptate que eſt contra dictamen recte rationis.

Om̄e qd' eſt ppinquius bono hoc eſt magis eligendū et melius. iij. topi. et ſi ſic ſequeret q camiſia eſſet melior tunica.

¶ Ad illam autoritatē dicatur q duplex eſt ppinquitas. quedam eſt localis. alia vero pfectionis mō autoritas intelligit de ppinquitate pfectionis quia alias inſtantia pbaret verum.

Omne difficilius eſt magis eligenduz et nobilius minus difficiliori. iij. topi. Et ſi ſic ſequit q diuitie eſſent nobiliores et meliores ſciētiis et virtutib9. Silr' ars fabrilis eſſet eligibilior ſcientia grāmaticali et nigromantia eſſet eligibilior ſcientia loycali.

¶ Sciendū q aliquid dicit difficilius tribus modis. Vno mō in cōſeruando et ſic diuitie ſunt difficiliores ſcientiis. Alio mō in exercendo et ſic ars fabrilis eſt difficilior grāmatica. q2 difficilius eſt fabricare q̄ orationē congruā facere. Tertio mō quo ad oppoſitionem et de iſta difficultate debet intelligi autoritas. Et etiā intelligit de his que ſunt eiuſdem ſpēi dummō minus difficili non conueniat preeminentia bonitatis.

Omne generabile eſt corruptibile. primo celi.

¶ Rn̄detur verum eſt om̄e qd' generatur completiue eſt corruptibile et hoc pter intellectū qui generat intellectiue ergo non obſtat de intellectu ſimiliter de materia prima quia talis generat ſubiectiue.

Om̄ rerū ſpēs ſtabiliuit creator creaturarū. p au. ſer. pn.

¶ Intelligit ſicut ſtat illud idem approbat Algoriſmus dicens. Omnia que a primeua rerum origine pceſſerunt.

Omne qd' eſt naturaliter bonum eſt eligibilius eo qd' non eſt naturaliter bonum. per Albertum.

¶ Intelli. ſic om̄e qd' eſt naturaliter bonum vt ſic eſt magis eligendū eo qd' non eſt bonum moraliter per acquiſitionem.

Omne vnum eſt indiuiſibile. xij. metaphiſice.

¶ Illa autoritas multiplr' intelligit. Vno mō ſic vnitas eſt indiuiſibilis id eſt non eſt diuiſibilis in pt'a quorū quodlibet eſt vnū et hoc eſt verū ſm q̄ntitatē diſtinctam. Scd'o om̄e vnū vt ſic eſt indiuiſibile in q̄ntum tale aliq̄ dicunt q debet ſubintelligi omnis res eſt vna pter formā. ſed talis forma vna eſt ergo.

Omni magno dato contingit dare maius. p regulā met.

¶ Intelligitur ſic contingit dare maius. i. ymaginari maius.

Omnes ptes diffinitionis ſunt forme. dicit orpheus in libro de intentionibus circa diffinitiōis prime intentionis declaratiōem. hoc tn̄ videt eſſe falſuz q2 in diffinitiōe ponitur genus qd' habet rationē materie et ergo ſi om̄es partes diffinitionis eſſent forme tunc materia eſſet forma.

¶ Rn̄detur q ſic intelligit q om̄es ptes diffinitionis ipſius accidentis aliquo modo habent naturam forme.

Omnis motus eſt ē extremo in extremū p mediū. iiij. phi.

¶ Intelligitur de motu qui fit naturaliter. nam motus qui fit in vacuo nō eſt naturalis. q2 natura abhorret vacuū. Silr' dicit q motus qui fit per vacuū nō fit p ſm mediū. ſed ſolū ymaginarie ergo autoritas habet veritatem de motu qui fit cum reſiſtentia medii.

Om̄ rerū naturaliū exiſtentiū idem eſt tempus. iiij. phi.

¶ Intelligit cōmenſuratiue et non abſolute.

Omne quod mouetur eſt diuiſibile. ſexto phiſicorum.

¶ Intelligit om̄e qd' mouet p ſe de loco ad locū circūſcriptiue et cōmenſuratiue eſt diuiſibile. Dicit om̄e qd' mouet p ſe. pter aniam intellectiuā que licet mouet ad motū corpis tamē hoc non eſt per ſe ſed p accidens. Dicitur circūſcriptiue. q2 licet angelus mouet p ſe non tamen de loco ad locum circūſcriptiue. Sed. d. tamē celū mouetur per

ſe et tñ non eſt diuiſibile vt habetur.j.celi. Rñdetur verũ eſt de diuiſione reali. diuidit tñ ſm aſſignationẽ ptiũ ſcʒ orientis et occidentis.

Omne quod mouetur localiter deſcribit ſibi ſpatiũ equale preciſe in eodem inſtanti ex.vi.phiſi. et ſic videt ꝙ indiuiſibilia ſicut angeli eſſent diuiſibilia.

¶ Rñdetur ꝙ autoritas intelligit de illo quod mouetur de loco ad locum circumſcriptiue.

Omne qđ mouet eſt ptim in termino a quo et ptim in termino ad quẽ.vi.phiſi. Et ſic videt ꝙ mobile nunq̄ʒ fit in ſpatio ſibi eq̄li. qđ eſt cõtra autorẽ vel autoritatẽ p̄cedẽteʒ

¶ Rñdetur ꝙ ſic intelligit. oĩe qđ mouet interim ꝙ mouetur pticulariter attingit terminũ ad quem et terminũ a quo id eſt ꝙ nec eſt pfecte nec complete in termino a quo nec in termino ad quem.

Omnes actus diſtincti ſic ſe habent ꝙ vnus poteſt cõſeruari ſine alio.vij.metaphiſice.

¶ Rñdetur ꝙ habet veritatẽ vbi vnus non dependet in eſſe ab alio quia actus ſortis et dei ſunt actus diſtincti et tñ vnus non poteſt eſſe cum alio ſic etiam ſcientia eſt in aĩa. Silr̃ opationes vitales ſunt diſtincte ab aĩa et tamẽ vnũ poteſt conſeruari ſine alio. vt pri⁹ dictũ eſt

Oĩe qđ mouet/mouet ab alio.vij.phiſi. Et ſic videt ꝙ intellect⁹ nõ põt moueri obiectiue. q2 aĩa n̄ ẽ ab intellectu.

¶ Rñdetur ꝙ impoſſibile eſt moueri ſeipm̃ per ſe pt habet.iij.de aĩa et cum hoc moueri. et ſic impoſſibile eſt rem aliquã eſſe agens totale et mouens totale quin ad minus cõcurrit deus aut materia prima.

Omnẽ intellectũ opꝫ eſſe paſſibilem.p cõmentatorẽ.iij.de anima. In oppoſitũ eſt phũs ibidem in principio vbi dicit ꝙ intellectus ſit virtus paſſiua.

¶ Rñdetur ꝙ cõmentator vult ꝙ oportet intellectũ eſſe impaſſibilem paſſione corruptiua licet ſit paſſibilis paſſione ſaluatiua.

Omne incorruptibile eſt nobilius corruptibili. pño phiſi.

¶ Intelligit ſic ſi incorruptibile non eſt melior conditio annexa ꝙ incorruptibile.

Omnis finis eſt melior ordinato in finem.iij.topico. ſimiliter ſcđo metaphiſice.

¶ Intelligit de fine gratia cuius quia talis ſemp eſt melior ordinato in finem exquo talis finis eſt gratia cuius.

Omne ens aut eſt ſubſtantia aut accidens.xij.metaphi.

¶ Intelligit de ente ſimplr̃ vno et non aggregatiuo. Vel capiendo ly ens nominalr̃ et nõ pticipaliter. quia exercitus vnus eſt ens id eſt exiſtens et tamen non eſt ſubſtantia ſed plures ſubſtantie:

Omnino illud qđ fit ab aliqua eius pte p̄exiſtit.vij. meta. Et per conſequens formaliter habet ſe in materia ante eius productionem. qđ eſt contra phm̃ primo phiſicorũ.

¶ Intelligitur ergo ſic. oĩe qđ fit completiue vt compoſitũ habet ptes p̄exiſtentes vt materiam et formam.

Omne qđ mouetur habet partes integrales. ſexto phiſi.

¶ Intelligit de illo qđ per ſe mouet et nõ de eo qđ mouet ſm̃ accñs.

Omnis motus eſt de contrario in contrarium.iiij.phiſi.

¶ Intelli. de motu naturali et non violento.

Omne ens in ſuo loco naturali quieſcit a motu.iiij.phiſicorũ. et primo celi.

¶ Intelligit ꝙ oĩe ens in loco naturali quieſcit a motu locali non aũt eſt verũ de alijs motib⁹ ſic̃ de motu alteratiõis et augmẽtatiõis

Omne corpus eſt in loco. primo phiſicorum clara eſt de ſe.

Articularia et ſingularia

p ſemp in multitudine ex contrario diuidunt illud quod vnum eſt: per Porphirium.

¶ Rñdetur ꝙ ibi per pticularia et ſingularia debet intelligi min⁹ cõmune vt ſit ſenſus pticularia et ſingularia. i. min⁹ cõmunia diuidunt id eſt in diuidendo contrahunt ex cõtrario illud qđ vnum eſt genus.

Particlaris in materia naturali eq̄pollet ſue vlĩ.j.pi.her.

¶ Intelligitur de pticulari ſimplr̃ dicta et de p̄dicatione directa cui⁹ copula eſt de illo verbo ſum de preſenti cuʒ terminis non ampliatiuis illa equiualet in veritate et falſitate ſue vlĩ.

Particularis negatiua non eſt cõuertibilis.ij.peri herme.

¶ Intelligit ꝙ pticularis negatiua non eſt cõuertibilis formaliter in aliam pticularem negatiuã de mõ loquendi conſueto cũ hoc tamẽ ſtat ꝙ eſt conuertibilis in vnã de mõ loquendi inconſueto.

Proprium de vno ſolo predicatur. per Porphirium.

¶ Intelligitur vno mõ ſic ꝙ ꝓpriũ ſub ea ratione qua ſtat p̄dicatur de pluribus ſubiectis adequate. Alio modo dicit Porphiri⁹ vult ꝙ ꝓpriũ p̄dicatur ſolũ de primo ſubiecto cõuertibiliter licʒ bene de pluribus non cõuertibiliter quia riſibile p̄dicatur de hoĩe cõuertibiliter Sed de aĩali de corpe p̄dicatur non cõuertibiliter.

Priuatio eſt forma materie.ij.phiſi.

¶ Intelli. ſic. priuatio eſt forma materie et connotat carentiam forme in materia.

Priuatio per ſe non eſt ens. primo poſteriorum.

¶ Intelligit ꝙ materia exñs priuatio non eſt ens in actu formali p ſe et per formam cuius eſt priuatio.

Principia oportet ſemp manere. primo phiſico.

¶ Solutio ſic debet poni ſemp oportet manere principia ſic ꝙ ly principia ſtabit confuſe tm̃ ratione ly ſemp et ſic eſt vera.

Proprium eſt ſubſtantie in ſubiecto non eſſe. per phm̃ in p̄.

dicament'ſ.

¶ Dicitur ꝙ loquitur de terminis et ſic capit hic eſſe in ſubiecto logicaliter qđ predicatur denominatiue.

Plato non male dixit in eo ꝙ ſermonem ſophiſticum ſub non ente locauit.vi.metaphi.

¶ Rn̄detur ꝙ phūs capit non ens improprie pro ente qđ gerit ſimilitudinē alicuius quod tamen non eſt.

Penetratio dimenſionū non eſt poſſibilis.iiij.metheo.

¶ Rn̄detur ꝙ duplices ſunt dimenſiones. quedam ſunt quarum vna habet ſe per modū actus et alia per modū potentie vt albedo vel materia ꝑma tunc dicit ꝙ in talibus dimenſionib⁹ penetratio eſt poſſibilis. Sic etiam eſt qn̄ duo habent ſe ꝑ modū actus ad tertiū qđ habet ſe per modū potētie ſicut albedo et dulcedo in lacte. Alie ſunt dimenſiones quarū vna non habet ſe per modū potentie nec ambo habēt ſe ꝑ modū potentie et ſic penetratio dimenſionū eſt poſſibilis.

Proceſſus in infinitum eſt ꝓhibitus.ij.phiſi.

¶ Intelligitur in ꝑdicatis eſſentialr̄ ſubordinatis et ꝑdicata eſſentialiter ſubordinata ſunt hō et alia res ꝑticularis ſcꝫ celū et deus. Et ſic intelligitur ſurſuꝫ et deorſum non autem in latus differentijs a latere poſitis vbi ꝓceditur in infinitum tenendo ꝙ ille differentie inter ſe ſunt genera et ſpecies et ſic habet veritatem.

Potentia opponitur actui.ix.metaphi.et ꝑmo de ania.

¶ Dicitur ꝙ intelligendum eſt de terminis ſic ꝙ ille terminus potentia opponitur huic termino actus.

Principia non fiunt ex alterutris.ꝑmo phiſi.ſic ꝙ vnū non fit ex reliquo.

¶ Et hoc eſt verum ꝓut ly ex non dicit circūſtantiā ꝑtis. Sꝫ ꝓut dicit circūſtantiam totius vt forma illud ꝑncipiuꝫ fit ex materia et habet pro ſubiecto materiam.

Potentia accidit materie.per cōmentatorē ꝑmo phiſico.

¶ Intelligit ꝙ ille terminus potētia ꝑdicatur accn̄taliter de illo termino materia licꝫ tn̄ potentia materie ſit in ipa met potens.

Pollitici eſt conſiderare de ania.primo phiſicorū. Et ſic videtur ꝙ non eſt ſcientia libri de anima.

¶ Rn̄detur ꝙ phūs ꝑmo phiſicorū vult ꝙ pollicitus ꝯſiderat practicē de ania.ſed in libro de ania cōſiderat de ania ſpeculatiue.

Priuatio et materia differunt ſpecifice et rōne.ꝑmo phiſi.

¶ Intelligit ꝙ iſti termi priuatio materia habent diuerſas rationes ſm̄ quid nomis ſcꝫ cum hoc tamē ſtat ꝙ habent vel ſcant eandem rem in numero per quam non diſtinguuntur.

Pueri beatificantur ꝓpter ſpem.primo ethicorum.

¶ Intelligit pueri beatificant.i.dicunt beati ꝓpter ſpem future beatitudinis vel felicitatis licꝫ actu nō ſunt tales. Sꝫ diceres quare hoc eſt rn̄detur ſm̄ Euſtachiū ꝙ ideo cōiecturam⁹ in eis futuram ſpem ex naturali diſpoſitiōe corꝑ. vel ideo quia videmus nos inclinari ad bona et fugere mala vel ideo quia ſunt ꝓcreati ex bonis.

Preter verum non eſt affirmatio vel negatio.ij.peri.her.

¶ Ratio quia verum habet ſe in ꝓpōne ſicut forma modo nihil pōt eſſe abſqꝫ forma.

Propoſitio in toto eſt falſa que nullaꝫ ſingularem habet veram.primo poſterio.

¶ Intelligit ſic in qua gen⁹ generaliſſimū vnius ꝑdicamenti predicatur de genere gn̄aliſſimo alterius ꝑdicamenti cuꝫ reduplicatione in toto eſt falſa ex quo nullā habet ſingularem veram.

Plura bona ſunt eligibiliora paucioribus bonis.iij.topi.

¶ Intelligit ſic plura bona poſſibilia ſunt bonis paucioribꝰ ꝯpoſſibilibus eligibiliora dummō vnū illorū eligibiliū non ſit ꝓpter aliud et dummō preeminētia bonitatis tenet ſe ex ꝑte pluralitatis ⁊ non ex parte materie. Dicit dummō vnū illorū non ſit eligibile ꝓpter aliud tā ꝙ̄ ꝓpter finem. quia ꝓpterea ſanum fieri et ſanitas non ſunt eligibiliora ſanitate. Etiā dicit Rupertus ꝙ intelligit dummō iſta bona ſunt eiuſdem ꝓpter hoc non ſequit ꝙ q̄ttuor groſſi eſſent eligibiliores floreno licet tn̄ ſint plura bona. Dicit etiā dummō illa bona ſunt ꝯpaſſibilia. ꝓpter hoc non ſequit bonū eſſe monachū et eſſe bonum cōiugatum eſſent eligibiliora ſimul ꝙ̄ monachū eſſe ſolum Silr̄ viuere caſte et gn̄are ſibi ſimile debēt eſſe eligibiliora. qꝛ plura ſunt ꝙ̄ viuere caſte ſolum. quod tamē eſt falſum. qꝛ ſunt plura bona incōpaſſibilia. Etiaꝫ intelligit de bonis finitis ꝓpter deum qui eſt bonum infinitum.

Poſita propoſitione de diſiuncto predicato cum altera ꝑs ineſt determinate ſubiecto tunc oſtenſa vna in eſſe oſtēditur et reliqua non in eſſe.ij.topico.

¶ Intelligit poſita ꝓpōe de diſiuncto ꝑdicato in terminis ſupponentibus vbi partes diſiuncti non ordinant vel conuertunt tunc oſtenſa vna ꝑte in eſſe ſubiecto oñditur et reliqua non in eſſe ꝑticulariter. Dicitur vbi ꝑtes diſiuncte non ordinant ꝓpter illud argumentū homo eſt aīal vel corpus. ſed hō eſt aīal ergo hō non eſt corpus qꝛ illa conſequētia non valet. Etiam dr̄ nec cōuertunt ꝓpter illam conſequentiā hō eſt homo vel riſibile ſed homo eſt hō ergo hō nō eſt riſibilis qꝛ cōſequētia iterū non valet. Silr̄ oportet ꝙ ꝑtes diſiuncte non repugnant ꝓpter illam hō eſt aſinus vel leo Etiaꝫ dicit oñditur et reliqua ꝑs in eſſe ꝑticulariter ꝓpter illud argumentū Omis ꝓpoſitio eſt vera vl' falſa ſed omis ꝓpoſitio nō eſt vera ergo omis ꝓpoſitio eſt falſa Sꝫ debet concludi ꝑticulariter vt ſic ergo aliqua ꝓpoſitio eſt falſa.

Paſſiuus quidam intellectus corruptibilis ex eo ꝙ nihil intelligit.iij.de anima.

¶ Ille textus ſm̄ ꝯmentatorē pōt ſic intelligi. ꝙ ꝑ intellectū paſſiuū intelligit potencia cognitiua que eſt educta de potētia materie et nomiant eum intellectum in ordine ad alios ſenſus ꝓpter excellentiam. Alij vero dicunt ꝙ intellectus paſſiuus .i. fantaſticus intellectus eſt corruptibilis. ſiue potētia fantaſtica eſt corruptibilis quo ad corrupcionē ſpecierū in fantaſmatibus poſt ſepationem. qꝛ tunc ipa fantaſia.

coꝛrumpitur. et ſic non intelligitur. ꝑ ſpeties. Alio modo intelligitur
hoc de intellectu qui non eſt infoꝛmatus ſpetiebus intelligibilibꝰ ap
tus tamen infoꝛmari ad denominationem.

Poſſibili poſito in eſſe nullum ſequitur inconueniens.

¶ Illa autoꝛitas taliter intelligit̄ ſi ſuſtineat̄ ꝓpoſitio poſſibilis tan
ꝙ vera. tunc adhuc nullū ſequit̄ incōueniens et ſic eam intelligendo
ſuper iſtam autoꝛitatē fundant̄ oēs regule ſyllogiſtice. Et ꝑm hoc
ſic intelligit̄ poſſibili poſito ineſſe ⁊c. id eſt ſi ꝓpō poſſibilis vel diſpoſ
ſibilis ponitur in eſſe tunc ad illam de ineſſe nullū ſequit̄ incōueniēs
Vel ſic ſi ꝓpō de poſſibili mutat̄ in ſuam de ineſſe tunc ſua de ineſſe nō
erit impoſſibiliſ. Etiā ſic pōt intelligi poſſibili poſito. i. ponatur ita
eſſe ſicut ꝓpō poſſibilis ſꝓcat tunc nullū ſequit̄ impoſſibile. Et ꝓ vlte
rioꝛi intellectu illius autoꝛitatis eſt notandū adhuc ꝙ alique ꝓpōes
poſſibiles ponunt̄ ineſſe requirunt̄ tres cōditiones. Pꝛima conditio
ſi aliqua ꝓpō vl'is poſſibilis de poſſibili debeat poni ineſſe non debet̄
hoc fieri ꝑ vlēm. ſed potius ſingularē. vt iſta. Omne ꝓducibile deus
pōt ꝓducere nō debet ſic poni ineſſe ꝓducibile deus ꝓducit. ſed ſic hoc
ꝓducibile deus ꝓducit et hoc ꝓducibile deus ꝓducit. et ſic de alijs.
Secunda cōditio qn̄ in ꝓpōne de poſſibili ſubiectū et ꝑdicatū impug
nant tunc ponendo illam in eſſe ⁊ loco vnius extremi debet poni ꝓno
men demonſtratiuū. vt oē albū pōt eſſe nigrum ponit̄ ſic ineſſe. hoc
eſt nigrū demōſtrando ꝑ ly hoc illud qd̄ pꝛius fuit albū. Tertia condi
tio eſt qn̄ in ꝓpōne de poſſibili ponunt̄ alique terminatiōes vl' termi
ni pꝛiuatiui qui vel que in illa de ineſſe pn̄t facere aliquā repugnantiā
tunc ponendo illa in eſſe tales terminationes ſunt omittende. vt ſoꝛ-
tes habens oculos poteſt eſſe ſine oculis ponitur ſic in eſſe. ſoꝛtes eſt
ſine oculis. ſicut illa. ſoꝛtes pōt cras legere nō pōt ſic poni ineſſe ſoꝛ
tes legit cras ſed ſic ſoꝛtes legit.

**Poſita foꝛma ſubſtantiali ponitur etiam aliud cuius eſt
foꝛma ſubſtantialis. v. metaphiſice.**

¶ Intelligit̄ ſic. poſita foꝛma ſubſtātiali actuali et illo mō que eſt foꝛ
ma ponit̄ illud cuius eſt foꝛma modo poſt moꝛtem alicuius homis
foꝛma illa non eſt foꝛma eius actyalis.

**Propter vnumquodqꝫ tale et ipſum magis. pꝛimo po-
ſterioꝝ et confirmatur illud idem. pꝛio metaphiſice. vbi
phūs ſic dicit. Quicquid eſt cauſa alioꝝum vt ſunt illud
marie eſt tale vt ignis eſt cauſa caloꝛis et marie eſt talis**

¶ Illa autoꝛitas vt ſonat videtur eſſe falſa. qꝛ in nullo genere cau-
ſarū eſt vera et pꝛimo de genere cauſe efficientis. qꝛ non ſequit̄ ſoꝛtes
eſt ebꝛius ꝓpter vinū ergo vinū eſt magis ebꝛium. Et tamē arguitur
hic ꝑ regulā in genere cauſe efficientis ergo non eſt vera. Scdo non
ſequit̄ ſoꝛtes eſt homo ꝓpter patrem ſuum ergo pater ſuus eſt magis
homo. Tertio non ſequit̄ celū mouetur ꝓpter intelligentiā ſibi aſſiſtē
tem igitur intelligentia magis mouet̄. qꝛ anēcedens eſt verū et conſe
quens falſum. qꝛ dicit̄. xij. metaph. Intelligentia mouet oꝛbem et ta-
mē ipa eſt immobilis cū non eſt diuiſibilis neqꝫ coꝛpus Quarto non
ſequitur aer eſt calidus ꝓpter ſolem igitur ſol eſt magis calidus. qꝛ

ſol non eſt calidus foꝛmaliter. Similr̄ non ſequitur iſta inferioꝛa al-
terant̄ ꝓpter coꝛꝑa celeſtia ergo coꝛꝑa celeſtia magis alterant̄ pater.
qꝛ non ſunt alternabilia alternatiōe coꝛruptiua. quia non ſunt recep-
tiua peregrinā impꝛſſionē. et tamē arguit̄ ſemꝑ per regulā in gn̄e cau-
ſe efficientis. Deinde etiam ꝓbat qꝛ illa autoꝛitas non habet verita-
tem in gn̄e cauſe foꝛalis. Nam non ſequit̄ paries eſt albus ꝓpter albe
dinē igit̄ albedo eſt magis alba qꝛ anēcedens eſt verū et ꝯn̄s falſum.
Scdo non ſequit̄ hō eſt rōnalis ꝓpter aīam intellectiuā igitur aīa
intellectiua eſt magis rōnalis. qꝛ anēcedens eſt verū ꝯn̄s falſum. Naꝫ
ly rōnalis eſt differentia eſſentialis et ſubſtantialis hoīs adequate et
ꝯuertibiliter ſupponens ꝓ hoīe et non ꝓ alio. Similr̄ non habet ve
ritatē in gn̄e cauſe materialis. quia non ſequit̄ hō eſt coꝛruptibilis
ꝓpter materiā pꝛimā igitur materia pꝛima ſit magis coꝛruptibilis
cum materia pꝛima ſit magis incoꝛruptibilis et ingenerabilis. ꝙuis
eſt cauſa coꝛruptiōis compoſiti. Tertio mō non ſequit̄ in eodem ge-
nere cauſe. ſoꝛtes eſt gn̄abilis ꝓpter materiam appetentē aliā foꝛmam
igit̄ illa foꝛma eſt magis generabilis. Vltimo arguit̄ de cauſa finali
vbi etiam pn̄s autoꝛitas non habet veritatē quia nō ſequit̄ clericus
vadit romā ꝓpter bn̄ficiū igitur beneficiū magis vadit romā. Item
non ſequit̄ intelligentia ſcda mouet oꝛbē finaliter ꝓpter pꝛimā intelli
gentiā ergo pꝛīma intelligentia magis mouet oꝛbem. qꝛ anēs eſt veruꝫ
et ꝯn̄s falſum. Nam dicit̄. xij. metaphi. pꝛimū ens id eſt pꝛīma intelli-
gentia non mouet niſi ſicut aīatū vel deſideratū. Pꝛo ſolutiōe iſtoꝝum
obiectionū notandū qꝛ ad hoc ꝙ iſta regula ſit vera vl'iter ſex requi-
runt̄ cōditiones. Pꝛima eſt qn̄ illud in quo fit compatio vniuoce cō
ueniat triqꝫ compatoꝝū et ꝓpter defectū illius cōditiōis non ſequit̄
ſoꝛtes eſt ebꝛius ꝓpter vinū ergo vinū eſt magis ebꝛiū. Scda condi-
tio eſt ꝙ illud in quo fit compatio ſuſcipit magis et minꝰ. ergo non
ſequitur ſoꝛtes eſt homo ꝓpter patrem ergo pater eſt magis hō ⁊c.
Tertia conditio ꝙ effectus talis vel tantꝰ ſit talis vel tantus ꝓpter
talem cauſam vel cauſatā et ꝓpter hoc non ſequit̄ paries eſt albꝰ ꝓ
ter pictoꝛem ergo pictoꝛ eſt magis albus. Quarta conditio eſt ꝙ re
gula intelligit̄ in gn̄e cauſe ꝑticularis et non vl'is et ꝑcipue in genere
cauſe efficientis ꝓpter hoc non ſequit̄ ſoꝛtes eſt hō coꝛruptibilis ꝓ
ter materiē igitur materia plus eſt coꝛruptibil'. tamē iſta inſtantia ſol
uitur ꝑ pꝛimā ꝯditionē eo ꝙ eſſe coꝛruptibile non cōuenit ſoꝛti et ma
terie vniuoce. Quinta cōditio eſt ꝙ cauſa poſt ꝓductionē effectus nō
ſit remiſſa in eſſe tali vel tanto. vt ſi. b. poſt generationē eſſet in ſua ca
liditate remiſſum ipo. a. in ſua intenſione manente ꝯſtat ꝙ ꝙuis. a. eſ
ſet calidioꝛ ꝓpter. b. non tamē eſſet calidius ꝙ̄. a. immo minꝰ calidus.
Sexta ꝯditio ꝙ effectus talis vel tantus ſit ꝙ non ꝓpter aliquā cau
ſam ꝑticularem affirmatiuā. Vn̄ ꝓpter hoc non ſequit̄ ſoꝛtes diligit
platonē ꝓpter equū ſuuꝫ ſcꝫ platonis ergo ſoꝛtes magis diligit equū
ſuum ſcꝫ platonis. Nam in caſu in quo ſoꝛtes diligeret platonem ad
huc ꝓpter multas alias cauſas anēs eſt veruꝫ et ꝯn̄s falſum. Iſtis ſic
notatis faciliter pōt rn̄deri ad obiectiōes in oppoſitum factas.

Plante penitus ſunt ſimplices. ij. de anima.

¶ Intelligit̄ in oꝛganis ſuis ſunt ſimplices qꝛ non habent tantā di-
uerſitatē in ſuis oꝛganis ſicut alia aīalia hn̄t in ſuis partibus.

Potentia ſenſitiua cōtrariatur intellectiue. pꝛimo ethico.

¶ Rñdet ꝙ phūs vult ꝙ iuditia harum potentiaruʒ ſunt contraria quia iuditiū vnius non pōt ſe ita alte oſtendere ſicut iuditiū alterius etiam ſenſualitas repugnat ſemꝑ rationi.

Principiū ſenſitiuū eſt in corde.ij. de anima. et ſic videtur ꝙ organuʒ ſenſus cōmunis ſit in corde eo ꝙ eſt principiū ſenſitiuum.

¶ Rñdetur ꝙ ſenſus cōis que eſt dīſtia ſenſibiliū ſm ꝓprias rōnes cognoſcendi ē in corde tanꝙ in organo ſm philoſophos qꝛ eſt ſibi ꝑfectū. etiā qꝛ cor ꝑncipiat oēs ſenſus. ſed ſm medicos reſidet in ꝑma ꝑte ꝯcauitatis ancipatis. Sʒ hoc eſt verū ꝙtum ad receptionē et collectionē ſpcierū non aūt ad iuditiū ꝑfectum. qꝛ ꝙtum ad illud habʒ locum in corꝑe vtrīqʒ ſtat ꝙ ſenſus cōis reſidet in capite. ſed reſidet in corde ꝙtum ad ꝑfectionē et iuditium.

Primus motus eſt in oriente.iiij.politicorū.

¶ Rñdetur verum eſt antbonomatice.i.per excellentiam. quia ibi relucent nobiliores effectus.

Poteſtas et voluntas ſunt cauſa finalis in voluntarijs ad effectum ꝑducendū.iiij.de cōſolatiōe.proſa ſcda.

¶ Intelligit ſic dummō referunt ad actionē certitudo et dummodo ſunt relati ad idem tempus. et ergo non ſequit ego ſum et poſſum legere ergo lego. Sʒ bene ſequit ego ſum et volo legere et poſſum legere ergo nunc lego.

Principium et cauſa conuertuntur.pmo metaphiſice.

¶ Intelligitur de principio eſſendi qđ eſt quadruplr ſcʒ ſm quattuor cauſas vt efficientē.finalem.formalē.et materialē. et capiendo principiū ſic tunc ꝑncipium et cauſa ꝯuertuntur.

Particularibꝰ aūt vnus/cōmunis vero plures. ꝑ porphi.

¶ Intelligitur de ꝑticularibꝰ et ſingularibus huius ſpetiei hō cōuenit vnus.i. qđlibet indiuiduum huius ſpetiei hō ſcat ſimplr vnū hominē ſingularē et cōis plures hoīes cōiter et repñtat oēs homies ſub ꝯceptu cōmuni.

Participatione ſpetiei plures homines ſunt vnus homo per Porphirium.

¶ Intelligit ſm ſanctū Thomā realiter plures hoīes ſunt vnus hō ꝑticipatione ſpetiei.i.ſunt vnū in ſpetie. Et non ſequit ſunt vnū in ſpetie ergo ſunt vnū. qꝛ omne vnū in ſpetie eſt eſſe vnū ſm quid. Alij ſic dicunt plures homīes ſunt vnus homo ꝑticipatiōe ſpetiei.i.cōtinuādo vnaʒ ſpetiē hūanā et ſic ſpeties humana eſt ꝑpetua. Alio mō exponitur loycaliter plures homīes ſunt vnus homo.i.plures hoīes ſignificant per illū terminū homo ꝑticipatiōe ſpetiei. Alio mō.i.naturalis ſimilitudo hominis vel vnꝰ conceptus cōis hominis pluribus hominibus conuenit.

Perpetuum eſt corruptibile.

¶ Dicitur ꝙ corruptibile dicit hic potentiaʒ corrumpendi illud non eſt corruptibile qđ poteſt corrumpi mō ſtat aliquid ꝑpetue manere et et tamen eſſe corruptibile vt intellectus hūanus eſt perpetuus et tamen ineternum manet et manebit. Et tamen ſicut eum deus produxit ex nihilo ſic etiam poteſt redigere eum in nihilū. Sed quando dicit poſſibili poſito in eſſe ſequit impoſſibile dicit qđ non debet in eſſe poni in ꝓpria forma. Sed ſic hoc non corrumpit demonſtrando id eſt vt poteſt eſſe ꝑpetuū mō licet talis aīa poteſt corrumpi tamen adhuc eſt illud qđ eſt perpetuum.

Plante ſunt omnia corpora ſimplicia.ſcđo de anima.tractatu.x.capitulo primo.

¶ Dicitur ꝙ plante ſunt omnino corꝑa ſimplicia ꝙ plante ſunt magis perfecte ꝙ̄ corꝑa viuentia et non vult ꝙ omnino ſunt ſimplices.

Potentia naturalis eſt irrōnalis.ij.peri.her.et.ix.meta.

¶ Rñdetur ꝙ vult ꝙ bene valet cōſequentia cum ſpecificatiōe vt potentia eſt ergo vt ſic eſt irrōnalis et non valet ſimplr ſine ſpecificatione. qꝛ hō aliqñ agit materie naturaliter et aliqñ ſm intellectum.

q Vtrumqʒ mouentia ⁊ non mota amplius non ſunt phiſice conſiderationis.pmo phiſi. Et ſic videt ꝙ de deo ſit ſcientia quia ipſe eſt immobilis vt patʒ.viij.phiſico.

¶ Rñdetur ꝙ autoritas tantū vult ꝙ entia mouētia cōſiderata nō in ordine ad motū non ſunt phiſice cōſiderātiōis ita ꝙ phiſicus non habet aliquid ꝯſiderare de eis niſi per attributionē ad motum cuius motus natura eſt principium.

Quelibet diffinitio ponibilis eſt in predicamento. primo topicorum.

¶ Intelligit ꝙ quelibet diffinitio ſm ſuas ꝑtes et reductiue eſt ponibilis in ꝑdicamento non aūt per ſe et ꝓprie.

Queſtio quid eſt non habet locū in ſimplicibꝰ.vij.meta.

¶ Intelligitur de diffinitiōe quiditatiua vbi dio connotat eſſentiam ipſius diffiniti. Sed queſtio ſimplex bene poteſt habere differentiā que ſumitur a differentia eſſentiali.

Quantitati nihil eſt contrarium.ex ꝑdicamentis.

¶ Intelligit de terminis vel verum eſt ꝑticulariter et no vlīter.

Quot ſunt ſpecies entis tot ſunt ſpecies motus. pmo phiſi.

¶ Intelligitur ꝙ.quot terminos inferiores habet motus tot habet etiam ens.

Quod fit non eſt ꝙ ſit.primo peri.herme.

¶ Intelligitur ſi aliquod ens ꝑmanens fit ſucceſſiue tunc interim qđ fit non eſt.id eſt non habet eſſe completuʒ ſed fieri rei ſucceſſiue eſt eius eſſe.

Quelibet ꝓpoſitio reduplicatiua in qua reduplicatur predicatum eſt falſa et impoſſibilis.pmo priorū.

¶ Rñdetur veruȝ eſt vt patȝ de illa homo eſt anial inq̃tum anial illa eſt falſa et impoſſibilis vt patet ibidem.

Quecũqȝ vni ⁊ idẽ ſunt eadẽ/illa inter ſunt eadẽ. pmo phiſi.

¶ Intelligit quecũqȝ diuiſim ſumpta ſunt vni et eidem eadeȝ inter ſe ſunt eadem. Et hoc etiam debet intelligi quecũqȝ vni termino ſingulari ſunt eadem inter ſe ſunt eadem. et ſic excluditur ſpecies.

Quicquid poteſt cauſa pma cum ſecunda hoc poteſt ſe ſolo. per auto. in de cauſis.

¶ Intelligit de cauſa ſimpl'r pma in gñe cauſe efficientis. et ſm potentiam eius abſolutã. Sed in gñe cauſe formalis ſiue materialis non opȝ. potẽtia eñ p'e cauſe abſoluta eſt qñ agit ſine ↄcurſu influẽtiarũ

Quando aliqua duo ſunt ideȝ in eſſentia ſi vnũ per ſe eſt corruptibile etiam et reliquũ. iiij. metaphi. mõ videmus ꝙ materia et compoſitũ ſunt eadem res in eſſentia et ſic videtur ꝙ materia eſſet corruptibilis. Et conſimiliter poteſt ꝓbari de forma intellectiua.

¶ Rñdetur ꝙ veruȝ eſt qñ penitus ſunt idem et vnũ ſm eſſentiam. Sed materia ſimpl'r et forma ipſius cõpoſiti ſunt eſſentialia pncipia ipſius cõpoſiti et ptes eſſentiales q̃ nõ pñt dici eſſe ſicut cõpoſitum.

Quecũqȝ differunt genere differunt nũero et ſpẽ. v. meta

¶ Intelligitur dupl'r. Vno mõ ſic. quecunqȝ gñe et numero differũt realiter dñt numero et ſpetie realiter. Alio mõ ſic intelligit. quecũqȝ dñt gñe pdicamentaliter dñt numero et ſpetie pdicamental'r. Vel dicit ꝙ illa autoritas intelligit in gñe ſubſtantie et nõ in gñe accidẽtiũ.

Quantitas non eſt de virtutibus actiuis et paſſiuis adinuicem. iiij. metaphiſice.

¶ Rñdetur ꝙ phũs vult ꝙ eſſe actiuũ et paſſiuũ non attribuit quãtitati ſed bene attribuit ſpetiebus qualitatis.

Quidquid recipit eſſe poteſt non eſſe generabile. iiij. phiſi.

¶ Rñdetur ꝙ verũ eſt de illo qd recipit eſſe a forma. quia forma eſt q̃ dat eſſe rei vt patȝ ꝑ phm̃ primo phiſi. Etiam verum eſt de eſſe formali non aũt entitatiuo.

Queſtio eſt dubitabilis ꝓpoſitio per Boetium. Et ſic videtur ꝙ queſtio ſit ꝓpoſitio. qd tamẽ eſt falſum.

¶ Rñdetur ꝙ queſtio capit vno mõ ꝓ ſigno interrogatiuo et orõne cum qua interrogat. et ſic queſtio non eſt ꝓpoſitio et hoc vult Boetius. Scdo ſumit ꝓ orõne cui ſignũ interrogatiũ addit et ſic queſtio eſt ꝓpõ. et ſic illa orõ celum habet materiã in tali orõne poſita vtruȝ celum habet materiã eſt ꝓpõ. et hoc vult Boetius.

Quecunqȝ differunt plus q̃ȝ nũero differũt ſpetie. v. meta

¶ Rñdetur ꝙ phũs vult ꝙ quecũqȝ differũt plus q̃ numero eſſentialiter illa differunt ſpetie. et ſic non opȝ ꝙ vir et mulier differunt ſpetie, vt ſortes albus et plato niger differunt ſpetie que ſolum differunt ſpetie accidentaliter.

Qui non vnum intelligit nihil intelligit. iiij. Metaphiſice.

¶ Rñdetur ꝙ intelligit ſic qui non vnũ intelligit ad minus nihil intelligit. Vel ſic capiendo ly non infinitãter vt qui non vnuȝ intelligit nihil intelligit. et hoc eſt verum.

Qui in dialectica ſolũ termios vl'ia dicit et non res illũ nõ dialecticum ſed dialectice hereticum dicimus. quia vniuerſalia realia ſunt ponenda. per Anſhelmũ.

¶ Rñdetur ꝙ vult ꝙ ille qui ponit ſolũ vniuerſalia in ſignis et res non facit vniuerſaliter intellectas per illa ſigna illuȝ dicim⁹ dialecticum hereticum. Nam ille dicit dyalectice heretic⁹ qui põnit aliquid falſum in dyalectica ſiue loyca.

Quicq̃d caret opatiõe caret et eſſentia. ꝑ cõment. ix. meta.

¶ Rñdetur ꝙ illa autoritas vl'iter non eſt vera quia datur inſtantia de materia prima ſed tamen communiter intelligit de iſtis qui ſunt in actu formali et non in potentia ſiue actu potentie.

Quod non eſt non contingit ſcire. primo poſteriorum.

¶ Verum eſt ꝙ verũ vel veritatem entis vel veritatẽ ꝓpoſitiõis nõ contingit ſcire tanq̃ ſcibile ꝓpinquũ. ſed bene remotum.

Quiditas rei eſt forma rei. vij. metaphiſice.

¶ Rñdetur verum eſt in ſimplicibus non aũt compoſitis.

Quecunqȝ habent differentiã in eodem ſubiecto differunt ſpecifice. iiij. metaphiſice. Si igitur illi gradus in alteratione ꝓprie dicta acquirant ſucceſſiue et habent dñam eodem ſubiecto et ergo dñt ſpecifice vt vult autoritas. et ſic qualitas ſm quã fit alteratio ꝓprie dicta nõ eſſet ſimplex ſed diuerſarum rationum.

¶ Rñdetur ꝙ vult ꝙ qualitas intenſibilis et remiſſibilis exñs in eodem ſubiecto non faciens vnaȝ qualitatem ptialem ille dñt ſpetie. Sed ſi ille qualitates facientes vnam totalẽ qualitatẽ tunc non opȝ. verbi gratia albedo et nigredo ſunt in eodem ſubiecto et ſunt intenſibiles et remiſſibiles et tunc in illo ſubiecto non faciunt vnã qualitatem ergo dñt ſpecifice.

Quicq̃d eſt cauſa cauſe etiã eſt cã cauſati. ꝑ autorẽ. d cãis.

¶ Intelligit ꝙ quicquid eſt cauſa cauſe loquendo de cauſa eſſentiali et poſitiua hoc eſt cauſa cauſati. Dicit poſitiua ꝓpter vicia que ſunt cauſata priuatiue.

Qui tollit a rebus ꝓprias opatiões etiam tollit ab eis eſſentias. per cõmentatorẽ. viij. metaphiſice.

¶ Intelligit qui tollit opationes ꝓprias a rebus que ad actuȝ et potentiam ſimul ptinent ille tollit ab eis ſuas eſſentias.

Quicquid per ſuperhabundantiã dicitur vni ſoli rei con-

I

uenit.vij.topi. ergo ſequit̄ ꝙ ſuplatiuꝰ eſt ꝓpꝛie q̄litatiū
¶ R̄ndetur verū eſt ſuplatiuū exponendo affirmatiue et non negatiue et tunc d̄r exponi affirmatiue qn̄ vltima exponens eſt affirmatiua.
Quicquid mouet̄ hoc eſt diuiſibile.vi.topico.hoc ſimpliciter non eſt verum.quia aīa habet ſe in coꝛpe tanq̄ȝ nauta in naui ſed nauta mouet̄ motu nauis ergo aīa mouetur motu coꝛpis et per cōſequens eſt diuiſibilis. quia eſt mobilis.qḋ tamen eſt contra ph̄m.
¶ R̄ndetur ꝙ ſic debet intelligi.qḋ mouet̄ per ſe hoc eſt diuiſibile mo anima non mouetur per ſe ſed per accidens.
Quecunq̄ȝ ſunt eiuſdem ſpetiei quicquid vni conuenit/cōuenit et reliquo.eſt cōmunis animi conceptio.
¶ Intelligit̄ eſſentialr̄ vel de p̄dicatis eſſentialibus.Dicit̄ eſſentialiter ꝓpter ꝑtem plumbi ꝑuam et magnā que ſunt eiuſdem ſpetiei.et tamen quicq̄d cōuenit vni conuenit et reliquo.q꜠ poꝛtare magnā ꝑtem plumbi non cōuenit ſicut cōuenit nobis poꝛtare ꝑuam ꝑtem.Similiter in accidentibꝰ ꝓpꝛiis verum eſt. Nam ſicut ſoꝛti conuenit eſſe ſuſceptibilem diſcipline ſic et platoni.
Qn̄cunq̄ȝ extremitates cōuertunt̄ inter ſe incluſiue tūc neceſſe eſt extremitates cōuerti cum medio.ij.topico.
¶ R̄ndetur verū eſt arguēdo in ꝓmis quattuoꝛ modis prime figure directe ꝯcludentibꝰ ꝓpter argumentū in darapti.vt oīs hō eſt anīal et omīs hō eſt ſubſtantia anīata ſenſitiua.ergo ſubſtātia anīata ſenſitiua eſt aīal.ibi in ꝯcluſione extremitates ꝯuertunt̄.q꜠ omīs ſubſtantia aīata ſenſitiua eſt anīal.ergo etiam deberent conuerti cū medio et ꝑ pn̄s ſequeret̄ ꝙ hō eſſet aſinus. ſed hoc non opꝫtet exquo iſte ſyllogiſmus non eſt in aliquo modo prime figure. ſed in tertia figura.
Qn̄cunq̄ȝ ſignum vniuerſale interimitur per ſignuȝ excluſiuū additum ad vnam ſui parteȝ. Si tunc excluſiua eſt vera vniuerſalis fuit vera.ij.topicoꝛum.
¶ Intelli.dummō tale ſignū vl̄e affirmatiuū additur termino habenti actu plura ſuppoſita.ſi tūc excluſiua eſt vera ſua vl̄is fuit vera.
Qui dicit animam gaudere vel triſtari dicit eam texere et edificare.primo de anima.
¶ Intelligit̄ qui dicit ſe ſolo anīam gaudere vel triſtari dicit eam texere ſic ꝙ ph̄s vult ꝙ non ſolū cōuenit anīe ſed ꝓut eſt cōiuncta coꝛpori.Et dicit Egidius ibidem.verū eſt ille minꝰ ꝓpꝛie dicit qui ſoluȝ anīam dicit gaudere vel triſtari. Sed magis ꝓpꝛie loquendo tunc homo dicitur gaudere vel triſtari.et hoc eſt verum.
Quicquid poteſt in maius poteſt in minus.primo celi.
¶ Intelligitur ꝑ ſe et virtute ꝓpꝛia et de illis que ſunt eiuſdē ſpetiei.
Quod ſemel dictum eſt amplius reſumi non poteſt.in libro predicamen.
¶ Verum eſt naturaliter et in numero.poteſt tamen idem reſumi ſuper naturaliter et inſpetie.
Quoꝛum generationes ſunt bone et quoꝛuȝ effectus ſunt boni illa ſunt bona.ij.topicoꝛum.
¶ Intelligit̄ cuiuſcunq̄ȝ gn̄atio vel effectus vel generans ꝑticulare eſt bonū illud eſt et erit bonū ex ꝑte efficientis ſi non erit impedimentuȝ aliunde. Dicit̄ ꝑticulare ꝓpter agens vl̄e.Dicit̄ eſt vel erit ꝓpter effectus qui ꝓducunt̄ ſucceſſiue q꜠ illi non ſunt boni ſed ſunt vel erūt boni.Dicit̄ inq̄ntum eſt ex ꝑte efficientis.quia ſtat patrē eſſe bonuȝ et filiū non.et hoc ꝓpꝛia voluntate.Dicit̄ ſi non eſt aliud impedimentuȝ.quia quilibet effectus ꝓpter malum viſum poteſt deprauari.
Quoꝛū coꝛruptiones ſunt bone ip̄a coꝛrupta ſunt mala.
¶ Intelligit̄ ſi coꝛruptiones ſunt bone tunc coꝛrupta ſunt mala.Et ſi coꝛrupta ſunt mala tunc coꝛruptiōes ſunt bone.et hoc eſt verum de his que fuerunt bona vel mala. Alio mō intelligit̄ ꝙ coꝛruptiones tales ſunt male.omīno moꝛaliter quia non toꝛquens eſt malus ergo fur eſt bonus.q꜠ illa coꝛruptio furis non eſt omīno mala. Tertia intelligitur qn̄ coꝛruptū non habet ſe vt cauſa coꝛruptionis et ergo nō ſequit̄ interficere tyrannū eſt malum.ergo tyrannus eſt bonus.exquo malitia eius eſt cauſa coꝛruptionis.
Quandocunq̄ȝ aliqua duo ſunt coniuncta. Et ſi vnum reperitur ſine aliquo tunc eſt aliquod ſine reliquo.octauo phiſicoꝛum.
¶ Intelligit̄ ſic q̄ñcunq̄ȝ duo ſunt coniuncta ſ̄m magis et minus ſi tunc repitur minus ꝑfectum ſeoꝛſum ſine magis ꝑfecto tunc etiam magis ꝑfectum pōt repiri ſine minus ꝑfecto ſed non econuerſo et ſic materia prima eſt minus perfecta q̄ foꝛma tamen foꝛma reperitur ſine materia et non econuerſo.
Quod non eſt nulli accidit.primo phiſicoꝛum.
¶ Intelligit̄ Vno mō ſic ꝙ ly eſt dicit inherentiam accn̄talem et illo modo ſubſiſtantia nulli accidit. Alio mō intelligit̄ ſic vt ly accidit dicat denominatiōem vel ꝑdicationē accn̄talem et ſic ꝑdicta autoꝛitas eſt falſa vt album eſt ſubſtantia.
Quod omī tempoꝛe eſt vtilius hoc eſt eligibilius.iij.topi.
Et ſic ſequeret̄ ꝙ foꝛtitudo ſit intelligibilioꝛ temperantia vel iuſticia eo ꝙ foꝛtitudo omī tempoꝛe eſt vtilis.
¶ R̄ndetur ꝙ foꝛtitudo capitur dupl̄r Vno mō quo ad habitum. Alio mō quo ad actum.et ſic foꝛtitudo eſt opatio foꝛtitudinis.et illo modo ſemp eſt vtilis actualiter.quia ſi omēs eſſemꝰ foꝛtes foꝛtitudinem non indigeremus.
Quicquid eſt in effectu eſt in cauſa cōmunis ꝓpoſitio metaphiſicoꝛum. Et ſic ſequeretur ꝙ omnis imꝑfectio eſſet in deo et precipue materia prima eſſet in deo cum ſit per

fectiſſima conſequens eſt falſum.

¶ Intelligitur ergo ſic. quicqd eſt ꝑfectius in effectu hoc etiam eſt in cauſa non formaliter ſed virtualr vel reductiue. virtualr vt prima cauſa que habet virtutē ꝓducendi oēm effectū vel ꝑfectiōem ſupemineutē. qꝛ prima cauſa ſupeminet oēm ꝑfectionē ordinatā. quia oīs ꝑfectio vltimate ordinatur in primā cauſam.

Quicquid in vno eſt ſubſtantia in alio non poteſt eſſe accidens per Auicennã. Et ſi ſic ſequeretur ꝙ ſcientia que eſt in deo ſubſtantia non poteſt fieri in nobis accidens.

¶ Notandū ꝙ aliquid in vno eſſe ſubſtantiā et in alio non poſſe eſſe accidens intelligit dupl'r. Vno mō ꝙ ipm capitur vtrobiqꝫ vniuoce ꝛ ſic nō eſt verū. Alio mō capit equoce put dr de deo ꝛ de nobis Ratio eſt. qꝛ ſm phm̄. xij. metaphiſice. Sapientia dicit equoce de deo et creaturis exquo in vno eſt ſubſtantia et in alio accidens.

Quantitas non eſt de genere actiuorum. iiij. phiſico.

¶ Intelligit vno mō ꝙ quantitas vt quantitas non eſt de genere actiuorū et ſic eſt vera. Sed quantitas vt ſubſtantia bene eſt de gn̄e actiuorū. Alio mō dicit ꝙ quantitas ſm ſuam eſſentiā non eſt de gn̄e actiuorum licꝫ bene ſm ſuas diſpoſitiōes. ſic ſimili mō dicit ꝙ ſupficies ſm ſe non eſt de gn̄e licꝫ ſm diſpoſitiones corpis cui⁹ eſt ſupficies.

Quicunqꝫ negat multitudinē ydeorꝫ in mente diuina eſt infidelis et hereticus, per beatū Auguſtinū· et ex hoc videtur ꝙ plures ſunt dij ponendi.

¶ Quod ſic intelligit. quicūqꝫ negat multitudinē ydeorū. i. multitudinem ꝑſonarum in mente talis diuina eſt hereticus Nam talis multitudo eſt ipē deus met. qui eſt trinus et vnus.

r Erum quedā ſunt vniuerſalia quedā ſingularia. primo phiſicorum.

¶ Intelligit ſic de numero rerum quedam ſunt ſingulares et quedam vl'es.

Ridiculoſum eſt tentare ſeu demonſtrare naturam eſſe quia hoc eſt per ſe notum. ſcḋo phiſi. Sed diceres. tamē phūs diffinit naturā ibidem. conſtat aūt ꝙ quelibet diffinitio eſt demonſtrabilis de ſuo diffinito. Et ſic videtur ꝙ natura ſit demonſtrabilis.

¶ Intelligitur dupl'r. Vno mō ꝙ phūs non vult ꝙ ſit ridiculoſum demonſtrare naturā eſſe et hoc bene eſt verū. Sꝫ ridiculoſuꝫ eſt tentare ſeu demōſtrare naturā eſſe et hoc bene eſt verū. qꝛ temptare importat difficultatem mō non eſt difficile immo eſt facile demonſtrare naturam eſſe. Alio mō dicit ꝙ vult ridiculoſum eſt demonſtrare naturā eſſe quo ad queſtionē ſi eſt quia hoc eſt notū de ſe. Sed quia ad alia genera queſitiua ſcꝫ quid eſt non importat difficultatem.

Radices plantis ſunt ſimiles ori in animalibus. ij. de aīa.

¶ Ratio quia ſm phm̄ ibidem tam radix ꝙ̄ os recipit alimentū per quod res in eſſe indiuiduali conſeruatur.

Res naturales et artificiales ſunt diſtincte. ij. phiſico.

¶ Intelligit ſm denoīationem ſic ꝙ denoīatio artificialis eſt poſterior naturali et ſic diſtinguuntur ſm rationem non autem ſm rem.

Relictis primis ſubſtantijs Ariſtoteles agit de medijs ꝑ Boetium.

¶ Intelligit ſic relictis p̄mis ſubſtantijs tanꝙ̄ extremis. i. deo. quia deus non eſt in p̄dicamento. qꝛ nec genus nec ſpecies nec differētia ex quo eſt ſimplex immo ſimpliciſſimus. igitur dicūt aliqui ꝙ non eſt limitabilis ꝑ poſitionē p̄dicamentalē. Sil'r prima ps in autoritate datur intelligi quia etiam non eſt in p̄dicamēto. ideo Ariſtoteles agit de medijs. i. de ſubſtantijs cōpoſitis ita ꝙ ſubſtantie compoſite ponunt in p̄dicamentis. forma etiam ꝓprie non eſt in p̄dicamento qꝛ eſt altera pars compoſiti que ꝑ ſe non ſtat ſed inheret.

Relatiua ſunt ſimul natura. in p̄dicamentis.

¶ Intelligit relatiua cōſequunt ſe in ꝯſītia bona cum verbo conformi. ſed non ſunt ſimul quo ad tempus quia ſtat vnum procedere aliud in tempore manere.

s Emper enim diuiſio generis eſt in plures ſpeties. per Porphi.

¶ Intelligitur quodlibet genus eſt ſemꝑ diuiſibile diuiſione loycali ꝑ differētias oppoſitas ſpecificas in plures ſpeties actuales aptitudine in genere exñtes et illarū ſpetierū ad minus debent eſſe due. cū hoc tamē ſtat ꝙ poſſunt eſſe plures.

Sunt ergo ea que ſunt in voce earum que ſunt in anima paſſionum note. primo peri herme.

¶ Rn̄det ꝙ ꝑ ea que ſūt in voce intelligit ſigna vocalia et per paſſiones in aīa intelligit terminos mentales et cōceptus. et tunc ſenſus autoritatis eſt ꝙ ſigna vocalia ſunt note. i. ſignū conceptiuū ſeu terminorū mentaliū tunc ex illa autoritate colligitur cōe dictū qꝺ voces ſcant concept⁹ ad placitū vltimate licet cōceptus quibus ſubordinātur ſignificant naturaliter.

Sola ſpecies habet ꝓprium. per Porphirium.

¶ Intelligitur ꝙ ꝓpriū magis attribuit ſpēi ꝙ̄ alteri. quia ꝓprium influit ab eſſentia rei. i. ſpiritu. Vel dicit ꝙ ipſe capit ſpetiē ꝯmuniter pro quolibet ſubiecto cōmuni.

Sophiſta plus appetit apparenter eſſe ſapiens et nō exiſtenter ꝙ̄ꝫ exiſtenter et non apparenter. primo elencho.

¶ Intelligitur ꝙ phūs vult tm̄ ꝙ ꝓprium ſophiſte eſt apparere et non exiſtere.

Solius metaphiſici eſt de quiditatibus omnium rerum

conſiderare.ſexto metaphiſice.

¶ Rñdetur verum eſt abſolute et immediate modo ꝙuis naturalis phia cõſiderat illos termios homo vel terra formando illas cõcluſiones homo eſt corruptibilis.terra eſt ſperica.tñ non ꝯſiderat illos termios abſolute et immediate vt metaphiſicus ſed per reſpectũ ad motũ formando de ipſis cõcluſiones.

Si hoc verbum eſt purum dixeris ipſum quoqꝫ nihil eſt. primo peri hermeni.

¶ Intelligit ſi hoc verbũ eſt pure dixeris.i.ſolitarie ipſm quoqꝫ nihil eſt.i.nec ſignificat vere nec falſe.Alij aũt habent aliam autoritatẽ ſic Nec hoc verbũ eſt purũ dixeris et tunc intelligit ſic.non ita ꝙ ſi hoc verbuꝫ purũ dixeris ꝙ ipſm nihil ſic ſignificet imo aliquid ſignificat quia ꝓcat quendã cõpoſitionẽ quã ſine extremis non eſt intelligere.

Singularia ſunt ſenſui ꝓpinquiora.pͥmo poſteriorũ. Sꝫ dr.tamẽ ibidem ꝙ vniuerſalia ſunt notiora ſingularibus

¶ Rñdetur ꝙ intelligit de vlibus in cauſando et de ſingularibus vagis.Item ſingulare vagũ eſt terminus ſignificans rem alteri rei equaliter ꝑ oppoſitũ eſt de ſimplr ſignato.Sꝫ ꝑ phm̃ pͥmo phiſicorũ dicitur ꝙ intellectus prius cognoſcit rem naturali ordine ad cognoſcendi ſub conceptu magis vli. Sed ad ſcdam dicit ꝙ intellectus ꝯgnoſcit primo ſub conceptu ſingulari magis vago.qꝛ natura ſemꝑ incipit a facilioribus a quibꝫ ſolus eſt viuere inter pauciora indiuidua.

Simile non agit in ſimile.primo de generatione.

¶ Intelligitur mere naturaliter et principaľr.cum hoc tamen ſtat ꝙ vnũ ſimile agat in reliquũ vt patꝫ de duabus negationibꝫ mutuo ſe impedientibus.vt non nullus homo currit.

Separatur autem hoc ab hoc ſicut perpetuum a corruptibili.ſcdo de anima.

¶ Intelligit ſic potentia intellectiua ſeꝑatur ab alijs potentijs tanꝗ perpetuũ a corruptibili. Alij aũt dicunt ꝙ phũs compat ibi potentiam intellectiuã in hoie ad aiam ſenſitiuã in aiali bruto et vegetatiuam in plantis et ſic eſt verũ ꝙ intellectus ſeꝑatur a vegetatiuo et ſenſitiuo. quia ꝑpetuũ a corruptibili non tamẽ eſt verũ ꝓut ille potẽtie ſunt in vno ſubiecto ſcꝫ in homine. Aliter dicit ꝙ phũs ibi voluit animã intellectiuã eſſe perpetuã.Sed tamẽ hoc non eſt verũ mere naturaliter loquendo.quia ipſm formare ꝑpetuꝫ rationibus naturalibꝫ non eſt oſtenſibile.Sed alij intelligunt ſic ſeꝑatur aũt hoc.i.intellectus diuinus ab hoc.i.intellectu humano tanꝗ ꝑpetuũ a corruptibili

Senſus eſt quedam alteratio.ſcdo de anima.

¶ Rñdetur ꝙ ſenſus ſiue ſenſatio eſt quedam alteratio ſaluatiua.

Sola metaphiſica eſt ſcientia cõmunis.primo metaphi.

¶ Rñdetur ꝙ phũs ibi conſiderat ſcientiam eſſe coẽm ratione principiorum vel obiectorum et ſic metaphiſica cõmunis eſt.quia conſiderat primo cõmuniora.

Sophiſticus/dialecticus:ꝛ metaphiſicus verſantur circa idem.quia dicit cõmentator metaphiſicus et dialecticus conueniunt in ſubiecto.

¶ Rñdetur ꝙ verũ eſt quia cõueniunt in ſubiecto naturali ſed tñ differunt in ſubiecto formali. vñ metaphiſicus formaliter et de per ſe ſiue principaľr conſiderat ens inquantum ens.Sed ſophiſticus ſiue dialecticus cõſiderat ens rõis ꝑ ſe et principaliter et ſic ex ꝯñti ens ꝯſiderat et ſic cõueniunt in ſubiecto naturali et hoc modo eſt inconueniens vt etiam patet de triuio.

Sicut res habet eſſe ita ꝛ etiam habet cognoſci.iij.metaphi

¶ Intelligit Vno mõ ſicut res habet eſſe per cauſam ſic etiam habꝫ cognoſci ꝑ cauſam.Secũdo ſic.ſicut res habet eſſe a deo ſic etiam habet cognoſci a deo et hoc eſt verũ.Sed tñ illud non cõuertitur ſic ꝙ res habeat tunc eſſe ſicut cognoſcit mõ,vľiter cognoſcit non tamen habet eſſe vľiter, qꝛ oĩe qđ eſt ideo eſt qꝛ idem numero eſt vt patꝫ ꝑ Boetium.

Sola ſpecies diffinitur per Boetiũ in libro diffinitionũ.

¶ Verum eſt ſola ſpecies diffinit tanꝗ diffinibile ꝓpinquũ diffinitione quiditatiua et eſſentiali.licet tñ genus et indiuiduũ poſſunt diffiniri tanꝗ diffinita remota et nulla equiuoca ſunt alicuius ſpeciei et ergo nullum diffinitur.

Solius ſubſtantie eſt diffinitio.vij.metaphi.ꝑ Boetium.

¶ Rñdetur ſolius ſubſtantie eſt diffinitio quiditatiua et eſſentialis. non tamen voluit negare quin accidens poſſet diffiniri ꝑ additamẽtum ſue ſubſtantie.

Subſtantia prior eſt accidente tempore/natura/ ꝛ diffinitione.ſeptimo metaphiſice.

¶ Intelligit ſic qꝛ res melius vt prius cognoſcit per predicata ſubſtantialia et quiditatiua et ꝑ conceptus quiditatiuos ꝗ cognoſcat per ꝓdicata accñtalia ſiue denomiatiua.qꝛ illa res hõ ꝑfectius et melius cognoſcit per conceptum illius predicati animal rõnale ꝗ per ꝓdicatum ſcꝫ album vel nigrum.

Senſus viſus pre omnibus ſenſibus diligitur.in prohemijs metaphiſice.

¶ Intelli. reſpectu ſcientie et ſcdm repñtationes quas ſciunt ſenſus ſcdm ſe tunc ſenſus viſus pre oĩbus diligit. qꝛ plures differentias differentiaruꝫ nobis oſtendit.Etiam qꝛ clarius et remotius plures res ſunt ſenſibiles cum minori difficultate nobis viſus repreſentat.

Secundũ ſenſum tactus nos diſcernimus ſapientes ab inſipientibus.ij.de anima.

¶ Et ſubdiuidit ratio ibidem. qꝛ molles quideꝫ carne aptos mente dicimus et ſic phũs non vult ꝙ ſimus ſapientes ſcdm tactum. Sed vult ꝙ ſcdm tactũ dicimus diſpoſitos et aptos ad ſcientiã et hoc eſt verũ ex mollitie ſanguinea non aũt flegmatica que eſt in mulieribus.

Similia ſunt quorum qualitas eſt vna.v.metaphiſice.et

ſic ſequeret ꝙ terminꝰ vocalis non ſignificaret terminū ſcriptū ex eo ꝙ non eſt ſibi ſimilis. quia eorū qualitas non eſt vna.

¶ Rn̄detur ꝙ intelligit de qualitate reali ſiue ſimilitudine reali modo terminus vocalis et ſcriptus ſunt ſimiles in genere repreſentationis et ꝓ tanto vnus ſignificat aliū et nō in reali qualitate et ſm̄ ſanctū Thomā ly vna debet tn̄ valere ſicut ſimiles.

Scientia eſt de numero perpetuorum. primo poſteriorū.

¶ Intelligitur de ſcientia ſtrictiſſime capta et de perpetuorum veritate non autem eſſentialiter.

Sacerdotes in egypto acquiſitis vite neceſſarijs inceperunt philoſophari.

¶ Intelligit ſacerdotes in egypto acquiſitis vite neceſſarijs. i. in artibus liberalibus que ſunt neceſſarie ad vitam ſacerdotalem inceperunt philoſophari id eſt in philoſophia ſtudere.

Scientia diuiditur in vtile et in in vtile. ij. metaphiſice.

¶ Rn̄detur ꝙ phūs ꝑ ſcientiā vtilē intelligit ſciam practicā. per inutilem intelligit ſpeculatiuā et ſic cōmuniter videt ꝙ ſcientia de anima non ſit vtilis. quia eſt ſpeculatiua. Rn̄detur ꝙ vtile capit dupl'r. Vno improprie ſcilicet pro practico et inutile ꝓ ſpeculatiuo. Nam ſcie ſpeculatiue dicunt inutiles quo ad operationes. quia non pn̄t a nobis operari et ita accipit phūs vtile. Alio mō capit ꝓprie et ſic vtile eſt illud qḋ eſt ordinabile vel ordinat in aliqḋ bonū et illo mō ſcia de anima eſt vtilis.

Species rerum ſe habent ad numerum. viij. metaphi.

¶ Intelligit recte ſicut numerus denarius additur alteri numero et tunc reſultat vna noua ſpecies nūeri et addendo decem ad decem erūt viginti et addendo vnū ad tria erunt quattuor. et ſic ſimili modo qn̄ vni ſpeciei additur aliqḋ eſſentiale qḋ non eſt de eſſentia temporis reſultat alia ſpecies.

Subtiliter mētitus qui dicit quaternarium eſſe binarium .iiij. metaphiſice.

¶ Rn̄detur ꝙ hoc eſt verū de numero quaternario entiū ſeparatorum cum hoc tamē ſtat ꝙ numerus quaternarius ad inuicem eſt binarius et econuerſo vt patet in cōtinuis practicis.

Subiecti non eſt demonſtratio. primo poſteriorum.

¶ Intelligit ꝙ nulla ſcia habet demonſtrare ſuū ſubiectū eſſe ſed illud preſupponit. quia eſt primo poſteriorū in omni ſcientia in qua ſubiectum debet preſupponi ſi eſt et qd eſt. Sed quid ſit ſubiectū pōt inueſtigari.

Senſus eſt ſingulariū/intellectus vero vl'ium. iij. de anima.

¶ Rn̄detur ꝙ intellectus ſolum intelligit vl'ia vl'iter ſic ꝙ nulla alia potentia hoc facit quia ſenſus eſt p̄ſentium intellectus vero abſentium et non eſt ſic vl'ium ꝙ intellectus non intelligit ſingularia.

Subſtantia non eſt idem cum accidente. primo topico.

¶ Intelligit accidentaliter. quia accidens et ſuū ſubiectū faciūt vnū numero de ꝑ accidens vt patet. vij. metaphiſice.

Sol eſt pater virorum. ij. de anima.

¶ Intelligit' quātum ad illuminationē. huius ratio eſt. quia ſol generat hoīem. Nam dicit ſcdō phiſicorū homo gn̄at hoīem et ſol.

Sanatio eſt in p̄dicamento relationis. ſexto metaphiſi.

¶ Rn̄detur ꝙ phūs vult ꝙ ſanatio cōnotat quendā reſpectum ꝓpter quē per accidens et reductiue eſt in p̄dicamento ad aliquid.

Si infinita puncta cōcurrent lineā non facerent. primo celi.

¶ Rn̄detur ꝙ phūs loquit de punctis indiuiſibilibus ſic ꝙ tantum vult. Si infinita puncta indiuiſibilia cōcurrent lineā non facerent.

Separatio forme a materia eſt eius corruptio. iiij. phiſico.

¶ Reſpondetur ꝙ loquitur de forma que eſt educta de potentijs materie vt forma bruti.

Solius in completi eſt diffinitio. vi. topicorū.

¶ Reſpondetur verum eſt de diffinito ꝓpinquo non aūt remoto.

Unumquodqꝫ arbitramur ſcire cum cauſas eius cognoſcimꝰ. j. phi.

¶ Intelligitur de cognitione ꝓpter quid et de effectu naturali. Dicit ꝓpter qd ꝓpter cognitiōem quia eſt. Et dicit de effectu naturali ꝓpter deum.

Tres ſunt ſpecies oppoſitionis. primo peri herme.

¶ Rn̄detur ꝙ phūs capit ibi oppoſitionē ꝓprie put attribuitur ꝓpoſitionibus ratione veritatis vel falſitatis.

Tantum vni vnum opponitur. primo peri herme.

¶ Intelligit in eadem ſpetie oppoſitionis. quia in diuerſis ſpeciebꝰ eſt inconueniens quia vni plura opponuntur.

Tantum duo ſunt elementa. v. metaphiſice.

¶ Intelligitur tantum duo ſunt elementa vera et principia ſcilicet materia et forma et quattuor ſunt elemēta vocata ſcilicet aer. ignis. aqua. et terra.

Tale additū ſuo tali facit ipſum magis tale. primo poſteri.

¶ Intelligit de qualitatibꝰ poſitiuis et naturalibꝰ ſic ꝙ tale additum ſuo tali hoc eſt qualitas poſitiua addita qualitati poſitiue ad idē ſubiectū illud erit magis tale. Et dicit poſitiuis quia in priuatiuis non eſt verū ex quo vna negatio addita alteri' eius virtutē non fortificat ſed magis interemit. Etiā intelligit de tali qḋ eſt infinitū qḋ notanter dicitur ꝓpter ꝑfectionem dei que eſt infinita.

Triplex eſt ſubſtantia ſcilicet forma materia et totum compoſitū. ij. de anima et. viij. metaphiſice. Et ſic phūs videtur velle ꝙ materia et forma diſtinguunt contra totum compoſitū. Et videtur eſſe contra eum. primo phiſicorū vbi dicit ꝙ totum eſt ſue partes.

¶ Rn̄detur ꝙ phūs diſtinguit materiam et formā et totum compo

ctū diuiſim ſumpta ꝛ nō cōiuncta. Sed illa autoritas phi pmo phiſi coꝝ intelligit ꝙ totū nihil aliud eſt niſi ſue ptes ꝯiuncte vl̄ ſil̄ ſupte·

Ternarius eſt prima multitudo. primo metaphiſice. et ſic videtur ꝙ duo non ſunt multa.

¶ Rñdetur ꝙ phūs vult ꝙ ternarius eſt prima multitudo excedēs aliū numerum et ſic eſt verum.

Talia ſunt ſubiecta qualia permittuntur ab eorum predicatis. per regulam topicalem.

¶ Intelligit ad hunc ſenſum qñ ſubiecta ſunt equiuoca et predicata ſcđe intentiōis tunc ſubiecta ſumunt pro talib⁹ ſignificatis ꝓ quib⁹ ſua p̄dicata eque cōueniunt vt hō eſt ſpēs. ly hō eſt equiuocū a cōſilio ꝛ ly ſpēs eſt terminus ſcđe intencionis ergo ly hō apte ſubiecti accipitur ꝓ talibus ſignificatis ꝓ quibus p̄dicatū ſibi cōuenit. Sed q2 illud p̄dicatū nō cōuenit ſibi ꝓ cōceptu naturali ergo etiā nō accipit ꝓ eo

Theorice finis eſt veritas. practice vo opus. pmo metaphi.

¶ Rñdetur ꝙ phūs loquit̄ de opatiōe que fit ab extra et licz loyca et alie artes operantur ſpeculatione id tamē eſt ab intra.

Tūc vnūquodqz eſt perfectū cū tāgit ꝓpriā virtutē. vij. phi.

¶ Rñdetur ꝙ phūs vult ꝙ vnūquodqz maxīe eſt perfectū dum tangit debitum gradum et extremū pfecte virtutis ſibi cōuenientis.

Tempus non eſt motus. iiij. phiſicorum.

¶ Rñdet ꝙ phūs vult ꝙ illa nō eſt p̄dicatio eſſentialis tēpus eſt mot⁹ ſ; bñ accñtalis et ꝯuertibilis. q2 ꝓpria paſſio p̄dicat de ſuo ſubiecto

Tempus eſt vbiqz. iiij. phiſicorum.

¶ Intelligit cōmenſuratiue. quia omnis ſucceſſio menſurat tempe.

Tempus non eſt numerus quo nūeramus. iiij. phiſico.

¶ Verū eſt capiendo numerū ꝓ nūero numerante principali et etiam inſtrumentali intrinſeco ſcz rōne anie. diſcretiue licz ſit nūerus extrinſecus ſcz res cognita ſubiecta menſure ſcđm quā anīa venit in cognitionem menſure minus note.

Tempus eſt ſenſibile conſequentie eo ꝙ tempus eſt mot⁹ ſed motus eſt ſenſibile cōſequentie ergo temp⁹. ij. de aīa.

¶ Nam duplex eſt eſſe tpis ſcđm cōmentatorē ſcz formale et materiale. Formale eſt ratio diſcretiua anie. Sed materiale eſt motus. modo autoritas eſt vera quo ad eſſe materiale.

Tactus eſt in carne. ij. de anīa. Sed dicit/tamen dicitur. ij. de anīa ꝙ organū tactus ſit quidez neruus radicatus in corde per plures ramūculos diffuſās per totū corpus ꝛ medium eius eſt caro vbi innuit oppoſitum.

¶ Rñdetur ꝙ cōmentator gloſans dictū per hoc atteſtat ibidem iuuenliter et pueriliter dixiſſe. et dicit ꝙ corrigit ſe in. ij. de anīa. Alij autez gloſant ꝙ tactus ſit in carne vel in era. nō aūt vult ꝙ organū tactus. Vel etiā dicit ꝙ autoritas tenet et in tenore verboꝝ dr ꝙ tūc locutus eſt ſm viam ſuorum magiſtrorū. ſed corrigit ſe ſcđo de anīa.

Tantū quattuor ſunt p̄dicata dialectica primo topicorum. ſcz genus diffinitio/ ꝓprium/ et accidens.

¶ Rñdetur ꝙ verū eſt de p̄dicatis eſſentialibus ſiue dialecticis.

Totū cōpoſitū eſt primo et de p ſe eſt gñabile. vij. metaphi

¶ Intelligit compoſitū totū eſt gñabile completiue et ſm totalitatē non aūt principaliter et per ſe q2 principal'r forma generatur.

Totum eſt ſue partes ſimul. primo phiſicorum.

¶ Intelligit ſic ꝙ ꝑ ly ſimul non dicit ibi ſepationem ptium vel nullius ptis excluſionē et ſic valet in tantū totum eſt ſue ptes et nulla excluſiua. Vel intelligit cōiunctim et non diuiſim.

Terra eſt res quieſcens. per cōmentatorē qui dicit. Si omnes dij deſcenderent non poſſunt mouere terram.

¶ Intelligit ſm ſe totam licet moueatur ſm ptes. quia quottidie alteratur ſm eius partes.

Terra eſt in aqua tanqz in loco ꝓprio et naturali. iiij. phi

¶ Rñdetur ꝙ phūs habet ibi modū loquēdi vulgariū ſm quem modū id dicit eſſe in alio cui⁹ maior ē ꝙ ſm ſe et quālibet ſui ab alio circundat et ſic eſt terra in aqua ſm veritatē tñ non habet vnū locum ꝓprium qui eſſet aqua tantū vel mare tantum.

Totum ſapit naturam ſuarum ptium. cōis ꝓpoſitio.

¶ Verum eſt quo ad ſignificatum non aūt quo ad modū ſignificādi

Totum et pfectū ſunt penitus idem. ij. phiſi. et. iiij. meta.

Intel. qñ totū capit cathegorcumatice et nō qñ capit ſincathegoreu.

Tolle loycam et ablata eſt omnis ſcientia/ et ſi aliquid remanet eſt tanqz fabula. p Iſidorū in libro ethimologiarum.

¶ Rñdet ꝙ nō eſt in ſe fabula ſed appet hñti ſibi ꝛ audiēti tāꝙ fabula

Termino ſinglari non cōuenienter addit ſignū vle. v. metaphiſice. Intelligitur immediate. Sed tñ videt fore falſū quia ꝓprie dicimus omne ens qđ eſt ſortes eſt riſibile.

¶ Rñdetur ꝙ duplex eſt termin⁹ ſingularis videlicz ſingularis vt ſortes et plato. Ali⁹ eſt circūlocut⁹ vt ens qđ eſt ſortes mouet. dr ꝙ ſignū vle nō pōt ꝓprie addi termīo ſinglari in ꝯpleto et hoc vult phūs

v

Vnius rei tantum vna eſt natura. per cōmentato. primo celi.

¶ Intelligit ꝙ natura ꝓductiua vnius mot⁹ eſt et non diuerſorū ſm ſpēm diſtinctorū licet vnius rei ſunt plures nature quarum vna eſt ꝓductia mot⁹ vt forma et alia ſubiectiua vt materia.

Vnū et multa opponunt. ij. metaphiſice. Et ſi ſic ſequeret ꝙ termini de p̄dicamēto quantitatis contrariantur.

¶ Rñdetur ꝙ hic equiuocat oppoſitio ꝓ qualibet repugnantia.

Vniuerſale eſt vnū in multis et vnū de multis. pmo poſte.

¶ Intelli. ſic vniuerſale eſt vnū in multis ſicut inferius in ſuo ſupio-
ri vel ꝑcatiue et ſic eſt verū. et eſt vnū de multis. i. ꝑdicat de pluribus

Vniuerſale nihil eſt aut poſterius eſt ſuis ſingularibus. ſcḋo de anima.

¶ Intelligit vl'e in eſſendo ſm imaginatioꝫ Platōis nihil eſt aut poſterius eſt aut eſt conceptus cōis poſterior rebus ſingularibꝰ a quibꝰ cauſat et hoc eſt verū. Vel ſic vl'e. i. conceptus vl'is nihil eſt aut poſterius eſt ſingularibus vagis. et q̄uis illa expoſitio eſt vera non tamē eſt de intentione phiſici.

Vnius cauſe tantum vnus eſt effectus. pꝛio poſterio.

¶ Intelligit vnius cauſe eodem mō ſe habentis reſpectu eiuſdē cauſati eſt vnus effectus. quia cauſe diuerſimode ſe habentis aliq̄n ſunt plures effectus ſcꝫ vnus mediatus alicuius immediatus.

Vniuerſale eſt vbiqꝫ. pꝛimo poſteriorum.

¶ Intelligit de vniuerſali in cauſando et tale eſt deus glorioſus. Similiter dicit ꝙ vl'e eſt vbiqꝫ. i. aliqua res a qua poteſt fieri conceptus vniuerſalis et hoc eſt verum.

Vniuerſalia ſunt forme reperte in quiditatibus rerum a quibus res ſunt illud qḋ ſunt. per Linconienſem.

¶ Intelligit vl'ia ſunt forme. i. modi intelligendi vl'iter intellecte reperte in quiditatibꝰ rerum et in ꝯceptibus quiditates rerū notificantes a quibus modi eſſendi et res ſunt idem ꝙ ſunt.

Vniuerſalia per ſe ſubſiſtunt. ij. metaphiſice.

¶ Intelligit ꝙ vniuerſale ille terminus ſignificat res ꝑ ſe ſubſiſtētes Aliter dicitur ꝙ vniuerſalia ꝑ ſe ſubſiſtunt id eſt ex terminis cōmunibus poſſunt conſtitui ꝓpoſitiones vl'es.

Verba quidem ſm ſe dicta nomina ſunt. pꝛio peri herme.

¶ Intelligit ſic verba materialr̄ capta ſunt nomīa et forte non intendit hoc phūs dicatur ergo aliter ſic. i. verba ſunt ſimilia nomibꝰ quo ad eſſe verū vel falſuꝫ quia recte ſicut noīa ſolitarie ſumpta nec ſignant verum vel falſum ſic nec verba ſolitarie ſumpta.

Vbicunqꝫ eſt ſenſus ibi eſt appetitus. ij. de anima.

¶ Intelligit ſm Themiſtiū de appetitu cōcupiſcibili qui eſt appetitus delect[illegible]lis et cōueniēs et non intelligit de appetitu iraſcibili et intellectuali. quia ſenſum viſus plura aīalia non habent.

Vbicūqꝫ naturalis dimittit medicꝰ incipit. in ḋ ſenſu ⁊ ſen

¶ Per quā autoritatē Hugo de ſancto victore vult ꝓbare ꝙ medicina non ſit ſpeculatia. Sed tenendo coēm viam ſcꝫ ꝙ ſit ſcientia ſpeculatiua tunc pōt dici ꝙ autoritas intelligit de medicina practica.

Vniuerſale eſt cauſa ſuorum ſingulariū. pꝛio poſterio.

¶ Rūdetur ꝙ phūs ibi loquitur ſm opinionem Platonis qui dixit ꝙ vl'e eſt quiditas ſingularium.

Vniuerſale eſt eternum et incoꝛruptibile. pꝛimo poſterio.

¶ Intelligitur ꝙ ꝓpoſitio vniuerſalis poſterioriſtica eſt eterne veritatis. Vel ſic ꝙ ex terminis vl'ibus pōt ꝯſtitui ꝓpō eterne veritatis.

Vbi maximus intellectus ibi minima fortuna. ꝑ Boetium.

¶ Et ratio autoritatis eſt q2 hominibus intelligentibꝰ et magis ſapientibus minꝰ veniūt effectus fortuiti ꝙ̄ in inſapientibꝰ eo ꝙ ſapientes ſemꝑ agunt cum deliberatione.

Verum et falſuꝫ ꝓſupponunt congruū. pꝛio poſterio.

¶ Rūdetur verū et falſum ꝓſupponūt congruū ſimplr̄ vel figuratiue quo ad eſſe ſic ꝙ non pōt eſſe verum vel falſuꝫ niſi ſit congruū. ſed non ꝓſupponunt cōgruū quo ad cognoſcendū. q2 aliquis cognoſcit veritatē ꝓpoſitiōis et nullā ibi cōgruitatem ponit.

Vniuerſalia ſunt notioꝛa ſingularibus. pꝛio phiſicoꝝ.

¶ Rūdetur ꝙ phūs loquit ad hunc ſenſum videlicꝫ ꝙ vl'ia. i. magis cōfuſa doctrine ſunt notioꝛa ſingularibus. i. minus confuſis

Viſus et illuminatio fiunt in inſtanti ſimiliter et delectatio ſcḋo de anima et. x. ethicorum.

¶ In oppoſitū eſt phūs in libro metheoroꝝ. patꝫ hac rōne. q2 q̄ñ debet fieri illuminatio mediꝫ de nouo opꝫtet ꝙ hoc fiat ꝑ applicationem lucidi ad mediū et ꝑ gn̄ationē noui lucidi et ꝑ priuatioꝫ obſtaculi mō nullū predictoꝝ pōt fieri in inſtanti et ergo ad phm̄ dicit ꝙ lumen in ꝯtum eſt de ſe tunc ſibi repugnat ꝓducere in inſtanti ſenſus nec viſus nec delectatio. Vn̄ ſi ꝑ impoſſibile lucidū mediū applicaret in inſtanti vtiqꝫ lumē in inſtanti ꝓducit ab eo. Sed q2 lucidū non pōt ibidem ꝑ potentiā naturalem applicari ideo ꝑ potentiam naturaliter illuminatio mediꝫ non pōt fieri in inſtanti.

Vbicūqꝫ dat pꝛimū ibi datur vltimū. ꝑ arꝫ conceptiōem

¶ Rūdetur vbicūqꝫ datur vltimū in eſſentialiter ſubordinatis ibi datur pꝛimū ſed non opoꝛtet in accidentaliter ſubordinatis et per conſequēs non opꝫtet ꝙ vbi ſit danda vltima ꝑs qḋ ibi data ſit pꝛia pars motus. Nam quicquid mouet mouebatur vel mouetur.

Vnū et idem ens eſt naturale et artificiale. ij. phiſico.

¶ Intel. reſpectu diuerſoꝝ et ſic ſtat ꝙ aīa ſit actꝰ artificiales ⁊ etiā naturalis corꝑis ergo etiam illa ꝯn̄tia non valet. et ꝯſimilis anīa eſt actus corporis artificialis et ergo nō eſt actus corꝑis naturalis.

Virtutes ſunt fortiores in dextera parte q̄ꝫ in ſiniſtra per phm̄ in pꝛopleumatibus. et ſuper hoc ꝓpleuma fund[a]tur ratio quare anīa incipit motū a ꝑte dextera et non ſiniſtra et etiam agit ex illa parte.

¶ Dicendum eſt ꝙ dictum intelligendum eſt de virtutibus motiuis non autem cognitiuis.

Virtus eſt habitus qui habentem ſe perficit et opus eius laudabile reddit. ij. ethicorum.

¶ Ibi dicitur ꝙ virtus non reddit opus bonū pꝛincipaliter ſed diſpoſitiue. q2 diſponit voluntatem ſemꝑ ad bonū ⁊ delectabile reicere. nihilominus voluntas ex ſua potentia etiā poteſt elicere bonū. ſed nō poteſt tam ꝓuidere ſicut virtus et ita delectabiliter.

Virtus conſiſtit in indiuiſibili. ſcdo topicorum.

¶ Rñdetur q phūs loquitur de virtute perfecta.

Virtus habet generationē inſtantaneam. vij. phiſico.

¶ Rñdetur q loquit ibi de virtute morali pfectiua ſi ſaltē ſit aliqua talis et vult q illa quo ad vocem intenſionis et remiſſionis cōſiſtit in indiuiſibili ſic q non pōt remitti vel intendi.

Virtuoſus et felix nō opant odibilia et mala. pmo ethico.

¶ Rñdetur q phūs nō vult q virtuoſus nullo mō poſſit opari mala et odibilia. Sed vult q raro vt de facili de tanto hoc facit et de q̄to rarius et minus faciliter de tanto in virtute et magis formatus et perfectus.

Vnus eſt tantum princeps. xij. metaphiſice.

¶ Ibi dicit q non valet pluralitas principū et ſubdit phūs ſit ergo vnus princeps naturalr. i. vnus eſt motor vel vna cauſa pma. Sed ſm fidem ſic intelligit. vnus eſt tantū princeps. i. vnus eſt deus ſingularis in eſſentia et trinus in pſonis a quo cunctis deriuatū eſt eſſe et viuere. His quidem clarius his obſcurius vt patuit in principio huius vbi dicit. ab hoc quidē ente dependet celum et tota natura. ab hoc ente. i. a deo qui deus eſt pſitaliter vt eius nūc eſt et in cuū ſit benedictus in ſecula ſeculorum Amen.

BIBL. UNIW. WROCŁAW

¶ Impreſſum Lipzk per Baccalaureū Wolfgangum Monacenſem. Anno dñi. M.ccccc.x.

BIBL. UNIV. WRATISL.

Deus [illegible] sit [illegible] zelat
[illegible] zelat [illegible] [illegible] [illegible]
zelat [illegible] non possunt [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] zelat
consecrationem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sicut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

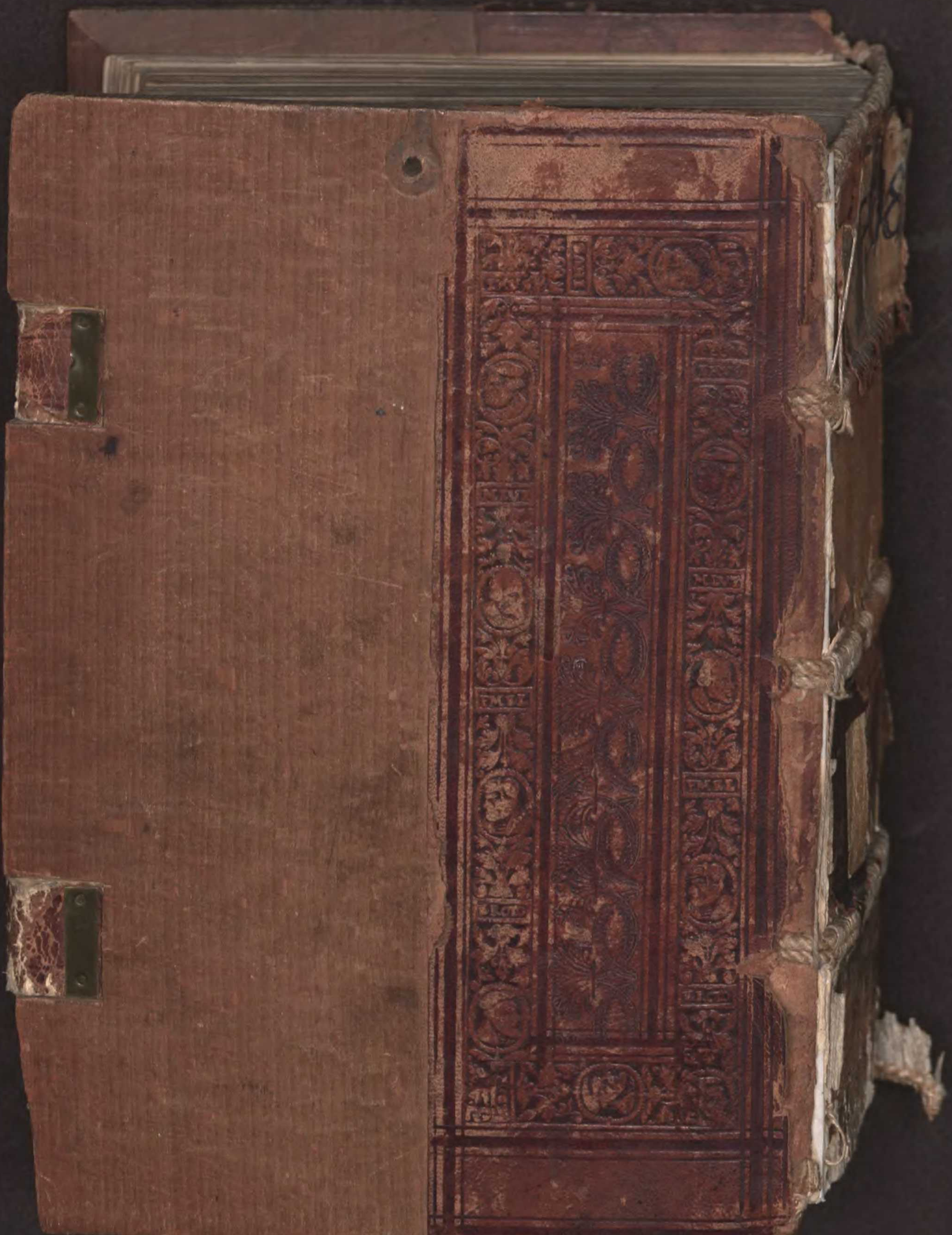

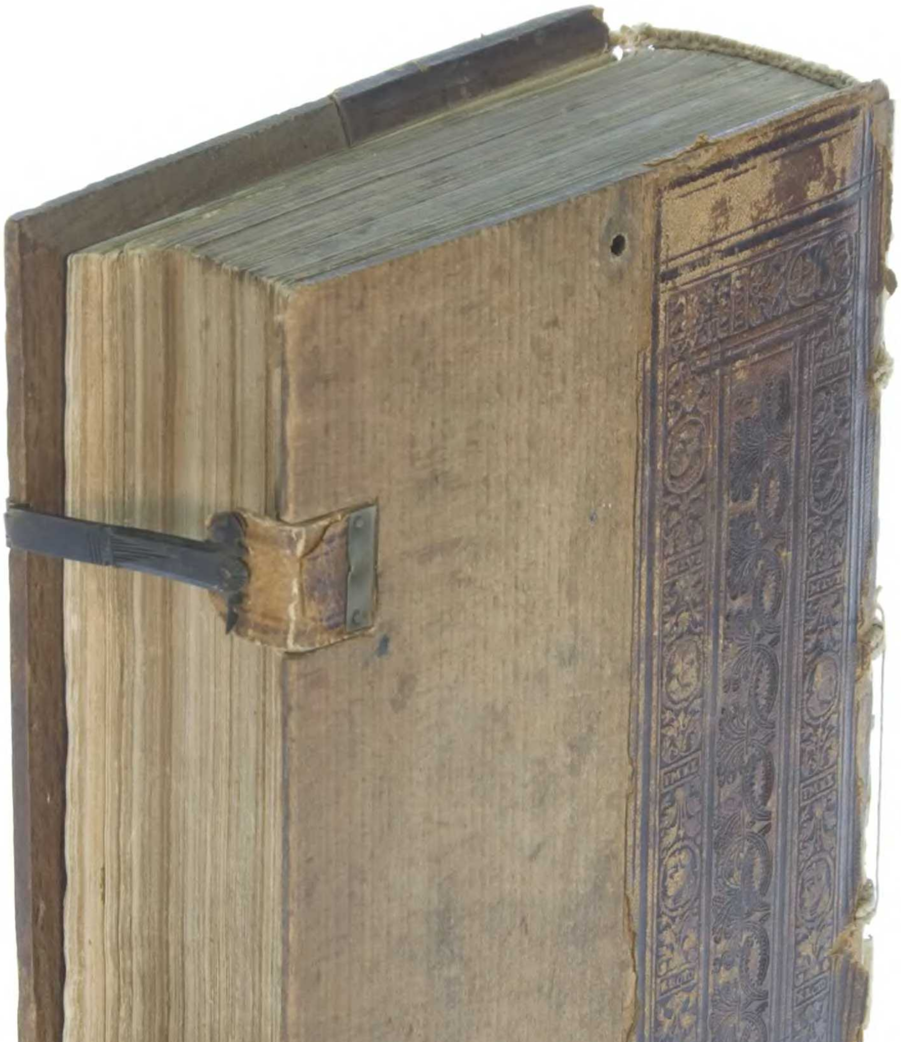

318